

*Helyi
Esélyegyenlőségi
Program*

*Megyaszó
Község Önkormányzata*

2022

(2022-2027)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
2 A település demográfiai helyzete.....	11
Értékeink, küldetésünk.....	18
Célok.....	18
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	20
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	20
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	20
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	24
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	60
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	88
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	100
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	113
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	123
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	125
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	126
1. A HEP IT részletei.....	126
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	126
Jövőképünk.....	127
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális).....	129
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	142
3. Megvalósítás.....	150
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	150
3.2 A megvalósítás folyamata.....	150
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	153
3.4 Nyilvánosság.....	153
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	154
4. Elfogadás módja és dátuma.....	155

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Megyaszó Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Történelme

Fotó.: Megyaszó település látképe (ref. köz.k. erőd-templom)

“Megyaszó község (...) a Harangodi-lapály északi végénél, a Harangod patak felső szakaszánál, a Fenyér-patak összeszűkült völgyében, és a patak bal partján elterülő fensíkon fekszik. “– kezdi ‘Bevezetésében’ “*Megyaszó Históriajáról* “(1990) szóló, *helytörténeti monográfiájában*, Dr. *Hankó Zoltán*, mint a település szülőtte; mely a helység történetét, történelmét, valamint gazdaságának és fejlődésének fontosabb adatait, sok-százados, mi több évezredes múltjára is visszatekintő módon mintegy 1867- ig foglalja össze.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A helytörténeti kismonográfia nyomtatott kiadásának első kezdőlapja.

A község nevét a hagyomány szerint a település valamikori határában elterülő, hatalmas ősi erdőségeken tanyázó medvék bömböléséről kapta, mely a faluba is elhallatszott.

Az innen eredő elnevezése településünknek, az előbbi “Medveszó”, majd a későbbi “Mediaszó”, a végül ‘Megyaszó’ hangzásúvá hasonult a község, jelenlegi neve, melynek első, legkorábbi említése, 1290-re datálható.

A község tehát, napjainkban, Borsod –Abaúj- Zemplén –Megyében a Zempléni-hegység, Nyugat felé elhúzódó lankái között, a Harangod-patak völgyében fekszik. Az alapvetően mezőgazdasági jellegű település – valójában, illetőleg a helyszínen feltárt régészeti leletek tanúsága szerint, már az emberiség őskorában is lakott volt.

A korábbi évtizedekben – ugyancsak felszínre hozott bronzkori leletek - a Nemzeti Múzeumba, és a londoni British Múzeum gyűjteményébe kerülve hirdetik a falu messze nyúló múltját.

A község birtokosai, birtokosi struktúrái, miképpen közigazgatási szerepe és jelentősége ahogy fennhatósága is évszázadokon át változott. A régmúltban, Mátyás Király birtokaiként is szereplő térségben, Megyaszó, már király általi kiváltságokat, vásártartási jogot, valamint mezővárosi rangot is megkaphatott.

A későbbiekben aztán, a Rákóczi-féle szabadságharc bukása után, az akkor Rákóczi Zsigmond tulajdonában lévő települést – már több királyhű birtokos között osztották szét.

1713-ban a falut, csaknem teljesen, a környékbeli Alsódobsza településsel egyetemben, egy földrengés pusztította el, majd évtizedek múltán, 1750- ben tűzvész martalékává is lett.

A XVIII. században, aztán az akkori település – immáron másodszor, újra mezővárosi rangot kapott, az ebben az időszakban a Miskolc-Kassa kereskedelmi útvonalat érintően megélnékülő kereskedelmi forgalom, fejlődés és polgárosulást illetően.

A XVIII. - XIX. század fordulóján a településen, időszakosan gazdasági visszaesés volt tapasztalható, mely annak tudható be, hogy a község fekvésénél fogva kiesik az országrészek közötti átmenő forgalom főútvonalaiból, különösen a XIX. század óta kiépített főútvonalak, vasutak kerültek, kerültek el. A második világháború után kezdett újból fejlődni, szépülni a község.

A település, mai napig épen maradt, *egyetlen műemlék épülete*, az Árpád kori alapokon nyugvó, várszerű, kőfallal körülvett, református templom.

A megyaszói református templom

Fotó.: Megyaszo.hu

E fokozott műemléki védelem alatt álló, gótikus stílusú református templomot az 1600-as években építették újjá, mely köré lőrészekkel ellátott várfalat emeltek. Orgonáját a kassai református templomból vásárolták, szószékeit kararai márványból faragták. (vö.: a Bevezetés – legelső fotóján szereplő látkép alapján is!)

Jelentős, - bár az elmúlt évtizedek során többször átalakított, és évtizedeken át Gyermekotthonként is használt épületegyüttese a településnek, a község határában, annak külterületén levő, egykori, önálló majorsággként is létezett (mely elnevezésében mindmáig élő un. „György-major”) – a hajdan volt, patinás őspark közepén álló, helybeli Harkányi Bárány földbirtokos családjának – kastély-komplexuma². Jelenleg ugyancsak jobb sorsra, és felelős „gazdára” vár.

Az illető épület-együttes, sajnálatos módon jelenleg is kihasználatlan, s noha részében egészében, őrzött, ám lényegében, „elhagyott” és funkció nélküli, noha számtalan lehetőséget tartogathat...

Szintén említést érdemlő, a református templom előtti tér tőszomszédságában álló, megyaszói, tájház, illetőleg „Helytörténeti Múzeum”, mint funkcionáló „intézmény” - külön – kérelemre, - az érdeklődők részére megtekinthető.

A 'Helytörténeti Múzeum', amelynek ismételt megnyitása, a nagyközönség előtt, a település egyik, dédelgetett célja. (Az intézmény felújítása, állagmegóvása a 2018. év végén kezdődött el. Ám sajnos, az intézmény még nem nyílt meg a nagyközönség előtt.)

Fotó.: Megyaszo.hu

² Az első világháború végén a megyaszói birtokot, báró Harkányi János vette meg egymillió koronáért az akkori tulajdonos Deréky Gyulától (Győrffy Róza második férjétől), és azt, György nevű fiának adományozta; innen az elnevezés: „György-major”.

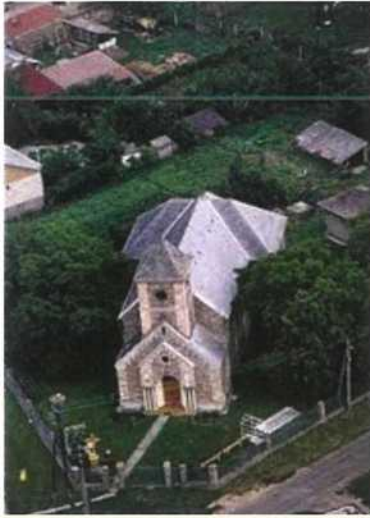

Foto: (Civertan Bt.), 1997-2006
katolikus templom

A megyaszói katolikus templomot – mint a település következő “ikonikus” és historizáló hatású középületét - **Harkányi báró** újvilági kastélyának köveiből építették fel 1951-ben.

Ezen épületben *Fadrusz János* híres művének, a „*Feszület*”-nek, a másolata is megtekinthető.

1960-ban alakult meg a település sokáig mezőgazdasági jellegét is meghatározó és sokáig reprezentáló „Aranykalász” Mezőgazdasági Termelőszövetkezet; valamint ez időtájt épült fel, a a korábbi négy osztályos un. „falusi iskolát” kiváltó – s eleinte még 8 tantermes iskola is, amely mára - 17 tantermes – tagiskolával is rendelkező, Közzeti Általános Iskolává bővült.

*

1976-tól működik, illetőleg, fejlődött és bővült a jelenlegi „*Mackó Kuckó*” Bölcsőde és Napközi Otthonos Óvoda is, amely mára, már ugyancsak két, különálló épületben – két telephelyen - bölcsődeként is funkcionáló korszerű gyermekintézménnyé vált.

Az intézmény legutóbbi teljes rekonstrukciójára, és energetikai korszerűsítésére, 2020 – és 2021 között került sor.

A kép forrása.: Privát Fotó.: Marsi Attila - 2022

A kép forrása.: Privát Fotó.: Marsi Attila - 2022

Helyi óvoda jelenlegi nevén: „Mackó Kuckó Bölcsőde és Napköziotthonos Óvoda” mely községünkben 1949 óta működik, eleinte, mint helyi „gyermekmegőrző” Intézményként létesült. Jelenlegi helyére, a falu központjába, 1976-ban települt át, új épületébe, mely eleinte, 3 csoport befogadására volt alkalmas.

2001-re a gyermeklétszám emelkedése miatt, szűk lett a hely - az akkor 195 óvodáskorú gyermeknek, s egyúttal, elavulttá is vált. S bár az akkor még nem volt kötelező intézményes óvodai nevelés (csak 5 éves kortól), ám azt, mégis egyre többen vették igénybe. Amihez a családok, főleg a halmozottan hátrányos helyzetű családok meggyőzése is hozzá járult. Lévéen, az un. *szociálpolitikai kedvezmény bevezetése* is ösztönzőleg hatott a gyermekvállalásra, így az óvodai férőhely idővel elégtelennek bizonyult, s e miatt, az intézmény bővítése vált szükségessé.

2004-ben, pályázat keretében az Óvoda kibővítésre és korszerűsítésre került, miáltal az 1976-ban épült óvoda megújulhatott. Az így létrejött, a modern kor elvárásainak is megfelelő épület, ettől fogva, már 7 óvodai csoporttal, 175 férőhellyel, torna-, nevelői-, és logopédiai szobával rendelkező nevelési intézménnyé lett.

A település Községi Könyvtára, mint a helyi kultúra ugyancsak fontos intézménye már 1954-től áll a lakosság rendelkezésére. Mely 2016-ig már, mintegy 13744 db kötettel büszkélkedhetett. (Sajnos a 2017. év során a könyvtári állomány legjelentősebb része –a közgyűjtemények állományának törvényi szabályozásai miatt, selejtezésre kerültek, amelynek következtében, a könyvtári állomány, mintegy egyharmadára esett vissza.)

Mindezekon túlmenően, Megyaszó, a *Gyermekvédelemnek*, pontosabban; a *gyermekvédelmi szakellátásnak* is, - a helyben ugyancsak működő gyermekvédelmi alapellátási szolgáltatásokon túl - mely egyúttal *az esélyegyenlőségi célcsoportok; a gyermekek tekintetében is jelentőségteljes* – az egyik, évtizedek óta is fontos – és nagymultú központja is.

Jelesül, az 1953-ban, a *debreceni Gyermekotthon, mint Megyaszó Községbe áttelepült Intézményének (Állami Gyermekotthon) jogutódjaként*, mely akkoriban, a zömükben hadiárvaként nevelkedő gyermekek otthona volt. Ám amely csakhamar – a korábbiakban már említett Harkányi Báró egykori Kastélya, illetőleg a korábbiakban már említett „György Major” területén kiépülve, egy Komplex, különálló, belső 8. osztályos Általános iskolával (tornateremmel, sportpályákkal) is kiegészülő Gyermekvédelmi komplexummá fejlődött, s évtizedeken át, mind a gyermekvédelem, mind pedig a helyi pedagógusi szakma legjelentősebb műhelye és regionális központja lett. Vagyis a település mindenkori életét, sőt fejlődését és jelentőségét is, sok évtizeden át, alapjaiban határozta meg; a korábbi Gyermekotthonnak, (vagyis a Gyermekvédelmi Szakellátás, intézményi szerkezetváltása folytán) a majdani – illetőleg a jelenlegi Lakásotthonokká alakulásával, és a település mindennapjainak szerves részévé válva – lényegében napjainkig. (Az *Sz.t. Zotikosz Gyermekvédelmi Központ* – Tolcsva – Megyaszó Lakásotthonainak telephelyeiként.)

A település gyermek-intézményei között ugyancsak jelentős szerepet tölt be a helyi – körzeti – (belső³) Általános Iskola.

Az intézmény jelentőségét tekintve a környező települések tanulóit is éveken át vonzotta, illetőleg az Iskola, alsódobozai – 4 évfolyamos tagiskolájával egyetemben, jelenleg is, ténylegesen két településen, és két telephelyen is végez és biztosít általános iskolai oktatási lehetőségeket, a Szerencsi Tankerület fenntartásában.

Az 1989-es rendszerváltás után – ezenközben – lényegében napjainkig, településünkön is újult erővel fejlődni kezdtek, a infrastrukturális hálózatok: melynek keretében kiépült; előbb a telefon-, majd internet hálózat, illetőleg a rövidhullámú telekommunikáció, valamint további közművekként előbb a gáz, majd 2005-től a szennyvízelvezető közcsatorna hálózat, majd csapadékvíz-elvezető rendszer is megkezdte működését, valamint, egyre több településen belüli utca útfelülete kapott, illetve kap folyamatosan pormentes, szilárd aszfalt-burkolatot.

A legutóbbi évek során ezen projektek keretében négy további utca is szilárd útburkolatot kapott.

Ezáltal a település egyre több utcája kap, pormentes útburkolatot és megfelelőbb járdát.

Az illető fotón, az egyik, már a település határterületén lévő községi utca is.

A kép forrása.: Privát Fotó.: Marsi Attila - 2022

Mindezekén túl, a település belterületén, egyre több, megfelelően kiépített autó-parkoló is épül.

³ A szövegben szereplő « belső » kifejezés, a korábbiakban még működő Megyaszó Gyermekotthon és Általános Iskola nevű intézmény területén ugyancsak működő és önálló oktatási Intézményként funkcionáló Iskola, akkori « külső » iskolájaként emlegett szerepkörére utal.

forrása.: Privát Fotó.: Marsi Attila - 2022

Továbbá, korszerűsödtek a község autóbussz megállói, valamint a település általános arculata, játszóterei...

A képek forrása.: Privát Fotó.: Marsi Attila - 2022

... valamint Közparkjai is évről évre szépülnek, gyarapodnak...

Ugyancsak örvendetes, és a település, csaknem minden egyes lakosának, örömeire szolgáló új fejlesztés, - egy, a kor igényeinek, már minden tekintetben megfeleltethető „Új Intézményeként” a korábbi piac, immáron korszerűsített „Termelői Piac” - épületének átadása is.

A kép forrása.: Privát Fotó.: Marsi Attila - 2022

Valamint, a település nevét, látványos feliratként megformáló legújabb községi beruházásként, a települési MEGYASZÓ felirat, háttérben az ugyancsak nemrégiben létesített új közparkkal, illetőleg a korszerűsített Művelődési Központ épületével.

A kép forrása.: Privát Fotó.: Marsi Attila - 2022

A Település demográfiai helyzete

Terület: 53 km

Lakónépesség: 2 695 fő (2022. évi adat – Forrás.: TEIR)

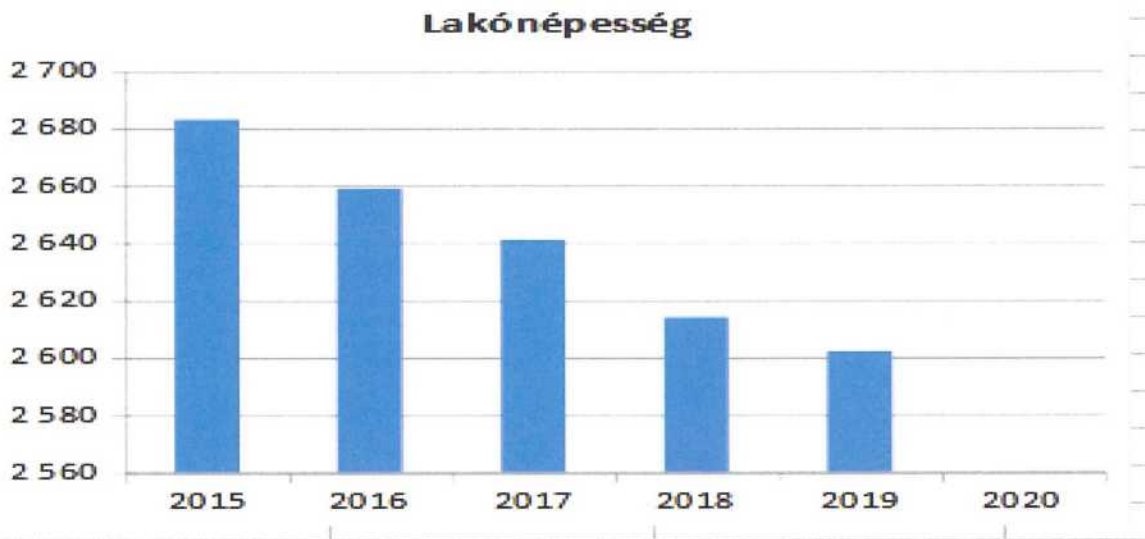
Jogállás: Község

Járás: Szerencsi

Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén

Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: Igen

Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: Igen

A tapasztalható, népesség-fogyást, különösen is súlyosbította, a 2019- 2020-s (és a 2021) évek Covid-19. (pandémia) járványa, amely településünk – jellemzően idős korú lakosságát, különösen is erőteljesen sújtotta.

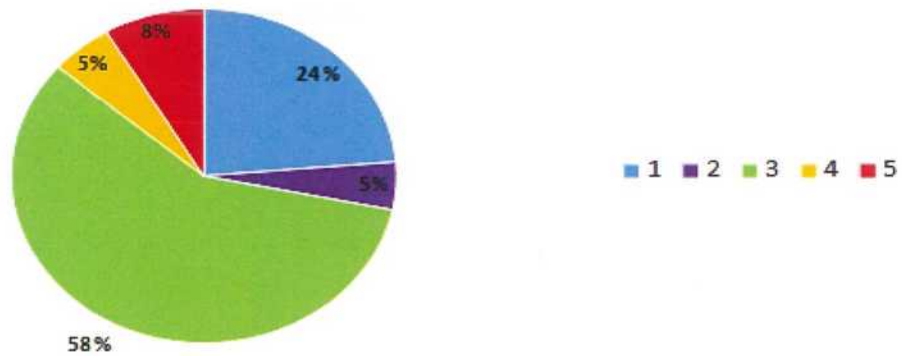
A fentiekre is reflektálva a 2. sz adathalmaz, a népesség összetételét mutatja, korcsoportok szerinti bontásban.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1369	1376	2745	49,87%	50,13%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			135	4,92%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	324	293	617	11,80%	10,67%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	63	64	127	2,30%	2,33%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	795	704	1499	28,96%	25,65%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	72	63	135	2,62%	2,30%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	115	252	367	4,19%	9,18%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

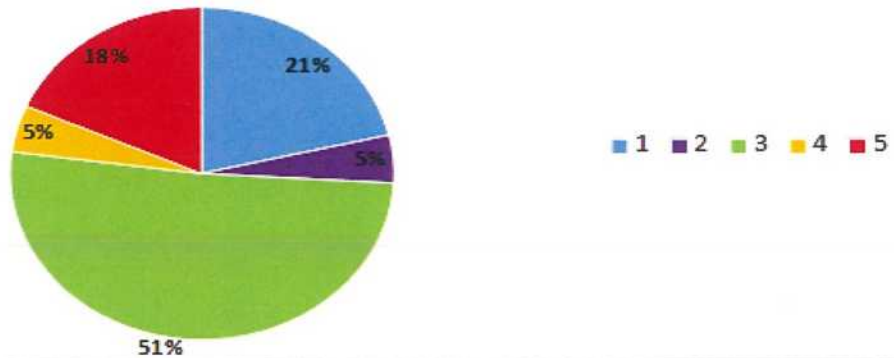
A fenti szám adatok külön a férfi népesség tekintetében ábrázolva.:

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Valamint a nők esetében.:

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

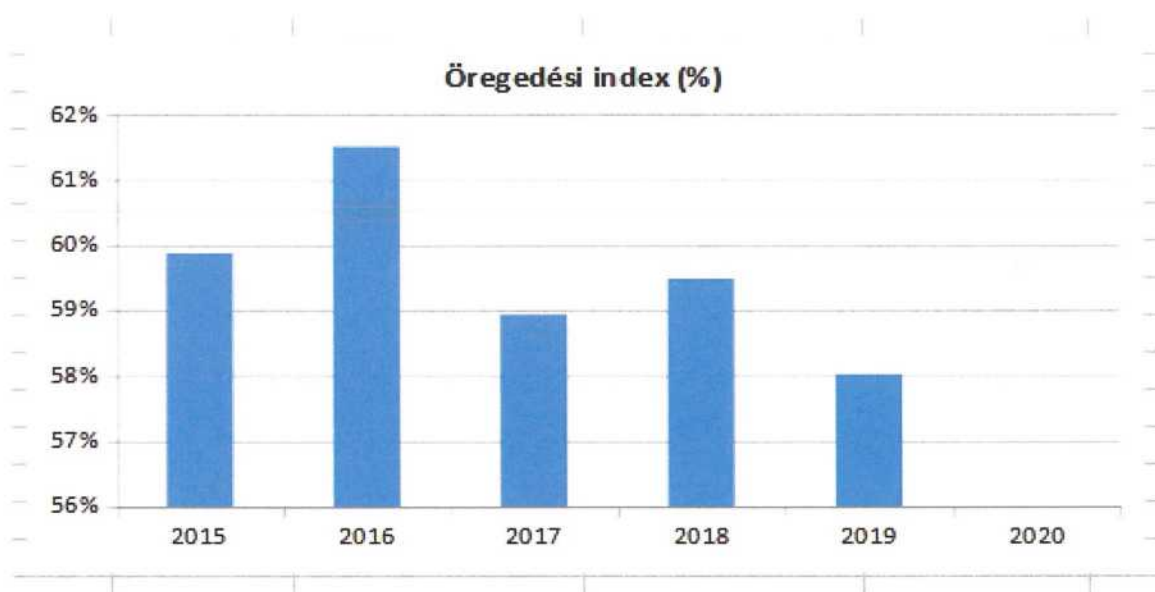
Vagyis a népességi adatok korcsoportos és **nemek szerinti** - állandó népességre vonatkoztatott - (egy évre szóló - 2018) megoszlásából is kiolvasható, hogy bár a férfiak összesített számaránya nagyobb mint a nőké, arányuk, a kor előrehaladtával, mintegy megfordul. Azaz: **a férfiak időskori mortalitása**, messze magasabb mint a nőké, olyannyira, hogy 65 év feletti nők számarányának közel felére esik vissza.

Ugyanakkor a gyermekek (avagy a fiatalok lakosság) vonatkozásában, a lakosság népessége – jellemzően – enyhe növekedést mutat, noha ez, a település összlakosságának érdemi növekedését nem befolyásolja. Ezen trendeket, az alábbi 3. számú adattábla mutatja be szemléletesebben.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	370	618	59,87%
2016	374	608	61,51%
2017	366	621	58,94%
2018	367	617	59,48%
2019	358	617	58,02%
2020	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Valamint oszlop-diagramban is ábrázolva.:

A vonatkozó adatokból, és az illető diagramból egyaránt jól látható, hogy **a település lakossága –előregedik.** (Mely sajnálatos módon – analóg, az országosan is mérhető, megfigyelhető tendenciákkal) Az egyedüli cezúrát, Megyaszó vonatkozásában, csak *2017. esztendő* jelenti, amikor is a *0-14. év közötti generáció aránya valamelyest* megugrott, (a jelzett évre vonatkoztatott korosztályi felfutás), ezután ismételen csökkenni kezdett. Ez az ismételt csökkenés, ugyancsak a fiatalabb korú lakosság (és/vagy családjaik) elvándorlására is következtetni enged.

Mindezekén túl, a '3. sz. tábla' - jól reprezentálja azon a trendeket, /és/vagy elvándorlásokat (azaz: a bevándorlások és elvándorlások abszolút számait) / melyek a fenti adattáblák és diagramok együtteséről is leolvashatók. (lásd.: magyarázó szövegrészek)

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-15,57
2016	-14,23
2017	-12,83
2018	-18,65
2019	-13,42
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 4. sz. táblázat adataiból – valamint az ezen tendenciákat leképező alábbi diagramból - kitéjük, hogy míg az 'állandó jellegű' oda-, illetőleg bevándorlások száma csökkenő, addig az elvándorlások inkább növekvő, vagy hullámzó tendenciákat követnek, miáltal (is) a település lélekszáma évről-évre, csökken.

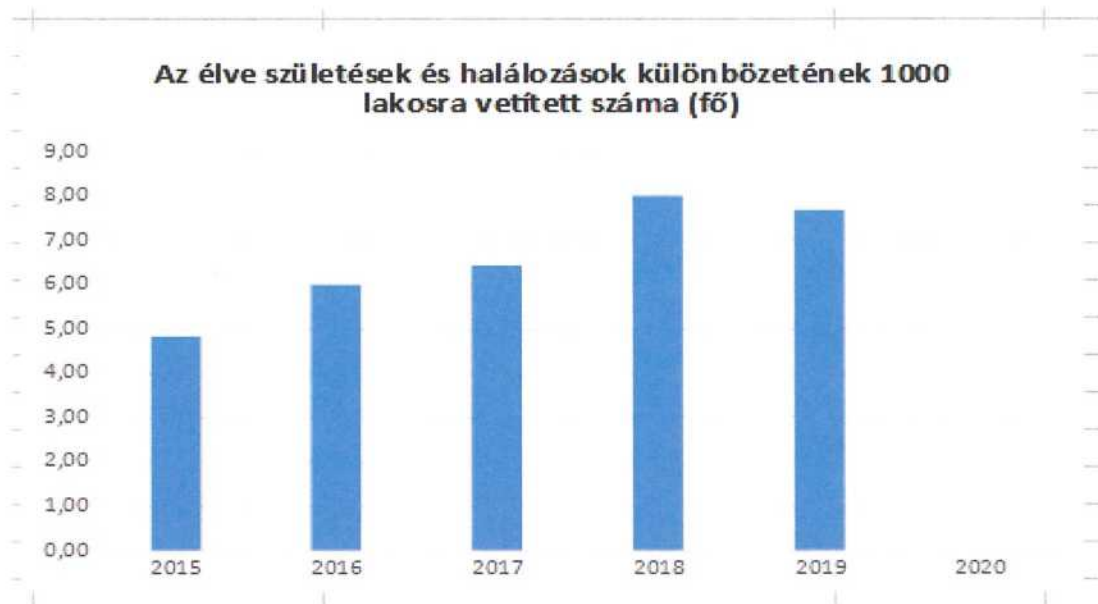
Ezen adat tábla, és ábra tehát, egyértelműen az előzőekben már jelzett népességcsökkenést, avagy fogyást mutatja a korábbiakban már vételezett okok együttesére vonatkoztatva.

S mindezt a következő „5.” adattábla, vagyis az élve születések és a halálozások különbözetével is összevetve,

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	4,82
2016	5,99
2017	6,42
2018	7,99
2019	7,67
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

...majd diagramon is ábrázolva....

...látható, hogy a természetes népesség-változásának illetőleg fogyásának, (születési-, és halálozási adatai) a fenti adatokat, miképpen árnyalják.

Vagyis, összevetve és ábrázolva a természetes szaporodás, (élve születések) számát, valamint a mortalitást, láthatóvá válik az fajta keret, amelyen belül a település főbb népességmozgásai, (avagy ezek korcsoportos adatai, és megoszlása, továbbá a be és kitelepülések - a települést érintő természetes migráció - szummázott eredményein) láthatóvá válnak, a teljes népességszámokon belül.

Összeségében a fenti táblázatok és diagramok – abszolút értéke, a lakosságszám folyamatos csökkenését, illetőleg a népesség elöregedését reprezentálják.

Különösen, ha még számításba vesszük – az itt, külön már nem is elemzett – Covid 19 – járvány (pandémia) - időszakának településünket érintő, megugrott halálozásainak számát.

Vagyis, az esélyegyenlőségi program – majdani feladatvállalásait illetően, - egyfajta távlati prognózis- Egyfelől vélelmezhető az idős-korúak „növekvő száma” (előregedés) szerinti ellátások, illetőleg az elöregedő népesség, szociális támogatórendszereinek fejlesztési igénye. Míg másfelől, az illető lakónépesség – meghatározó korosztályainak átstrukturálódásai mentén, felmerülő egyéb feladatok megoldásának szükségessége is.

Értékeink, küldetésünk

Magyarország Alaptörvénye, *Szabadság és felelősség fejezete II. cikkének értelmében* „Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

Küldetésünk, hogy az Alaptörvény, valamint az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény* passzusait kiemelten szem előtt tartva – településünk minden polgára számára – különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra – úgymint: a

- *mélyszegénységben élők, és romák*

- *nők*

- *gyerekek*

- *idősek, valamint a*

- *fogyatékkal élők* vonatkozásában, a lehetőségeink adta kereteken belül, minél inkább elősegítse az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesítését, biztosítsa a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést és megelőzze a hátrányos megkülönböztetést.

Megyaszó Község Önkormányzata a fenti célkitűzések mellé rendelt erőforrásaival, valamint a helyi társadalom életlehetőségeinek folyamatos javításával igyekszik a lakosság számára egy minél élhetőbb és szerethetőbb életminőséget biztosítani a község polgárai számára. Különösen a 'Társadalmi – és az un. összetartó szolidaritás'; a '*hátrányos megkülönböztetéstől mentes helyi társadalom*' erősítése; valamint 'az emberi méltóság tiszteletben tartása' érdekében.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

A fentiekben jelzettek értelmében, részletezetten: Megyaszó Község Önkormányzata az *Esélyegyenlőségi Program elfogadásával* érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
 - a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
 - a diszkriminációmentességet, továbbá a
 - szegregációmentességet, valamint
 - a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében - együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a *HEP Fórumot* és a hozzá kapcsolódó *tematikus munkacsoportokat*.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
 - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Éves Költségvetési rendeletek – az önkormányzat a költségvetés tervezése során, az anyagi lehetőségeinek korlátai között, figyelembe veszi az esélyegyenlőség biztosításához szükséges támogatási és programfinanszírozási lehetőségeket, továbbá a fejlesztések tervezése során gondot fordít a közszolgáltatások akadálymentes megközelíthetőségére, amelynek teljeskörű kialakítása, jelenleg is folyamatban.

Gazdasági program- a képviselő-testület a gazdasági program készítése során figyelemmel lesz a helyi esélyegyenlőségi tervben megfogalmazásra kerülő intézkedések végrehajtásához szükséges gazdasági környezet kialakítására. **Megyaszó Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2020-2024. évekre vonatkozó Gazdasági programját a 10/2020. (IV.27.) határozatával fogadta el. A Gazdasági programban többek között célul tűzte ki a meglévő vállalkozások segítségét, a közszolgáltatások megtartása révén a munkahelyek fenntartását. Kiemelt cél a szociálisan rászorult személyek és családok támogatása (idős, magányos, beteg emberek támogatása), a hatékony, színvonalas oktatás, nevelés biztosítása.**

Településfejlesztési koncepció- a település közigazgatási területére fogalmaz meg átfogó stratégiai célkitűzéseket a település jövőbeni kialakítására vonatkozóan.

Településszerkezeti terv- felülvizsgálata vagy módosítása az országos és térségi érdekek, továbbá a szomszédos települések alapvető jogainak figyelembevételével történik, amely a település térbeli kialakítását, elrendezését, a területek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges infrastrukturális elemek elrendezését, a fejlesztések irányát és a védendő környezet meghatározását szolgálja.

Településrendezési terv – a településszerkezeti tervben foglaltak figyelembevételével, helyi rendeletben részletes szabályokat fogalmaz meg a településrendezés végrehajtása, az élehető környezet kialakítására és fenntartására vonatkozóan.

Szolgáltatástervezési Koncepció - A Képviselő-testület 2022. júniusi ülésén elfogadta Megyaszó Község Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját. A szociális gondoskodás feladata az, hogy a társadalmilag tipikus, de ugyanakkor egyéni élethelyzeteket feltárja, azokra a jog által kínált lehetőségekkel reagáljon. Találja meg azokat az eszközöket, amelyekkel a felmerülő problémák a leghatékonyabban kezelhetők, biztosítva az egyén szabadságát, személyiség jogait, illetve azok tiszteletben tartását a közösség védelmének megvalósulásával. A koncepció a települési önkormányzat ellátási kötelezettsége és az egyes ellátotti csoportok részéről felmerülő igények alapján összeállított fejlesztési elképzelések összessége. A Koncepció célja, hogy szélesebb körben végzett helyzetfeltárással, a szociális ellátásra befolyást gyakorló társadalmi-gazdasági jelenségek, demográfiai és egészségügyi mutatók értékelésén, a település szociális ellátórendszerének vizsgálatán keresztül, rendszerszemléletűen gondolkodva alakítsa Megyaszó szociális ellátórendszerének jövőképét. További cél, hogy a szociális ellátások iránti igényekre és valós szükségletekre építve, problémaorientáltan határozza meg az ellátórendszer

korszerűsítésének, fejlesztésének irányait, valamint érvényesüljön a rászorultak emberi jogait figyelembevevő segítségnyújtás, mely egyben európai uniós norma is.
A településen élők számára a minőségi életfeltételek biztosítására törekszik az Önkormányzat.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Megyaszó Község Önkormányzatának korábbi - Kistérségi Társulási Együttműködése, vagyis az un. „Harangod Vidéki Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Intézményfenntartói Társulása – Monok, Alsódobsza, Sóstófalva, valamint Újcsanáros települések vonatkozásában (és ellátási területein) - 2015. október 30.-i közgyűlési határozata nyomán, 2015. december 31. napjával – közvetlen jogutód nélkül -, megszűnt

A „helyébe lépő” – a Települési Önkormányzat fenntartásában működő – és a 2016. 04. 11.napjával – engedélyezett Tanúsítvány alapján jelenleg is működő (de nem jogutód intézmény, ill. mint Szolgálat) a Megyaszó Község Önkormányzata Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatként, Megyaszó településen (mint *gesztor település*) illetőleg – Alsódobsza, vonatkozásában, mint 'kapcsolt község' és ellátási terület tekintetében látja el a családgondozói és gyermekjólét feladatokat illetőleg szolgáltatást. (*Gyermekvédelmi alapellátás*).

A *kötelező feladatok* ellátása szerint, a helyi Önkormányzat jár el felelős szervként – nem mint intézmény – hanem mint kötelező feladat-ellátás keretében működő közigazgatási szint

Míg az „egyéb feladatok” ellátása vonatkozásában, a Szerencsi Többcélú Kistérségi Társulás keretében kerülnek ellátásra, az (egyéb önkormányzati) valamint az építésügyi feladatok, illetőleg működteti a helyi támogató Szolgálatot, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást.

A Szociális és gyermekvédelmi *Jelzőrendszeri működés* szervezésének és további koordinálásának feladatait a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el

A felnőtt háziorvosi és gyermekorvosi alapellátás, valamint a védőnői szolgáltatás tevékenységi körei, Megyaszó – és Alsódobsza (*'kapcsolt község'*, azaz, mint közös önkormányzati hivatalhoz kapcsolódó település) a kötelező feladatellátás tekintetében kerülnek ellátásra.

(A *gyermekvédelmi szakellátást* tekintve településünk a korábban a községben működő Gyermekotthon „jogutód” intézményeiként, de eltérő *Lakásotthoni* struktúrában, az *Sz.t. Zotikosz Gyermekvédelmi Intézmény* (Tolcsva) – egyházi fenntartás alatt működtetett négy Lakásotthonában látja el feladatait.

Az oktatási és nevelési feladatokat a Szerencsi Tankerület intézményeiként, a helyi Mészáros Lőrinc Körzeti Általános iskola, valamint annak alsódobszai – négy összevont osztályt működtető tagiskolája, míg a nevelési feladatok vonatkozásában a helyi, Integráltan, ám külön vezetés alatt és épületekben működő - *Mackó Kuckó Bölcsőde és Napköziotthonos Óvoda* látja el.

A bölcsődei ellátást, 2007. évtől biztosítja a település, mely 2014.-től külön Igazgatás alatt, egy új épületben és telephelyen működve, mintegy 36 kisgyermeknek biztosít intézményes nevelést. *Alapító okirata szerint*, a többcélú intézményben elsősorban a községből, másodsorban pedig, a Szerencsi Kistérségből fogadja a másfél és 6-7 éves korú gyermekeket.

Önkormányzatunk a Szerencsi Többcélú Kistérségi Társulás tagja.

Továbbá Szerencs Város Önkormányzata által fenntartott és működtetett – helyi „Biztos Kezdet” *Gyermekház*, a szociálisan rászoruló, kiskorú gyermekek és kisgyermekes anyák napi életét, és ellátásuk szervezését segíti, ugyancsak a településünkön.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

A Programban szereplő táblázatok a 2/2012. (VI.5.) EMMI rendeletben egységesen rendelkezésre álló, szabályozott tartalommal kerültek feldolgozásra. A helyzetelemzés

elkészítéséhez a Központi Statisztikai Hivatal, (KSH) és az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisa (www.teir.hu), a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Magyar Államkincstár, a helyi Önkormányzat adatbázisai, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul.

A KSH és a TEIR forrásadatain túlmenően, a foglalkoztatási (közfoglalkoztatási) és munkanélküliségi mutatók tekintetében az un. *Közfoglalkoztatási portál*, illetőleg a *munka.hu* NFSZ - adatait és kimutatásait is figyelembe vettük, mely adatok 2017. évi aktualitásaiként is pregnáns és fontos indikátoraink voltak.

Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehetett találni, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból, valamint a 2016. évi (2016 október 1.-31.) időszakban fölvetett, országos, *mikrocenzus* ('népesség és lakásösszeírás két népszámlálás között') vonatkozó és használható adataiból indultunk ki.

2017. évi adatok, ezen statisztikákban, értelem-szerűen még nem szerepelhettek, ezért a táblázatokból ezen (a 2017. év) vonatkozó adatai hiányoznak.

Ugyancsak hiányosan hozzáférhetőek voltak az adatok *a felnőtt*, alap (általános és középiskolai) *oktatásban* esetlegesen *résztevők száma*, továbbá *az ápolási díjban részesítettek* számát illetően.

Családi napközi ellátás településünkön nem működik, így erre vonatkozóan nem szolgálhattunk információkkal.

Szintén hiányosak – avagy nem dokumentáltak az adatok, *a helyi kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés* nyomon követhetősége, illetőleg *az idős korúak informatikai jártassága* tekintetében is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A *mélyszegénység* viszonylag új, de napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Szociológiai értelemben, ezen elsősorban azt a jelenséget értjük, amikor valaki, vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, illetőleg kénytelenek élni, miközben egzisztenciálisan, szociálisan, (társadalmilag) nem ritkán pedig mentálisan, illetőleg egészségileg is életnívójuk szintje lesüllyed. (depriváció és/vagy deklasszálódás) miközben mindenkori – jobbára generációs esélyeik beszűkülnek. Vagyis, jobbára „esélyeik sem maradhatnak” arra, hogy adott a helyzetükből, és önerőből kitörjenek.

A mélyszegénységben élők, gyakorta, jellemző társadalmi csoportjaikként a 'romák' – ezáltal életstratégiáikat – egyfajta rögzült és áthagyományozott „tanult tehetetlenségeikként” tartósan konzerválják, konzerválhatják. Vagyis életstratégiáikat, külső, társadalmi segítséggel, támogató rendszerekkel, szociális segítségnyújtással és integrálni képes oktatási rendszerek fejlesztésével volna lehetséges, sőt szükséges segíteni.

Az un. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011.év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. Mindazonáltal, településünk Megyaszó – kiemelten is mint „**jelentős munkanélküliséggel sújtott település**” nevesítendő; ugyanakkor – és az épp ebből fakadó hátrányok leküzdése érdekében, - vagyis az esélyegyenlőség növelése, s a térségi különbségek kiegyenlítése céljából, Megyaszó „**társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból is kedvezményezett település.**”

S noha a településen „a szó klasszikus értelmében vett” mélyszegénységben-nyomorban élők (lásd. pl. hajléktalanság) jelenleg nem nevesíthetőek, ám a mindennapos problémákat, és megélhetési gondokat jelentő *szegénység*, pregnánsan jelen van. Mindazonáltal konkrét, településen belüli, karakteres „szegregátumok” igazából mégsem alakultak ki, noha „elszegényedő utcák”, és (szegregátum-szerű) település-részek, (főként a község szélein, peremén), már igen. Ezekben az utcákban ugyanakkor már láthatóan is jellemző az utcakép, és az ingatlanok rendezetlensége, elhanyagoltsága. Sok esetben hiányzó kerítésekkel, gondozatlan udvarokkal, kertekkel. Avagy egyre erősödő jelenségként, - sőt összefüggésben a település lakosságának előregedésével –, elhagyott, omladozó házakkal, épületrészekkel, sőt épületromokkal.

A szegénység ezáltal, mint a számos társadalmi tényező által meghatározott, *összetett jelenségként* mutatkozik meg, melynek okai között szerepelnek, (amely voltaképpen már inkább okozat, mint ok, - a fentebb már említett „*tanult tehetetlenség*” illetőleg a tapasztalt (szociális, egzisztenciális-minták, sémák és sablonok, életvezetési „stratégiák” avagy éppenséggel ezek hiányának) a nemzedékről nemzedékekre történő áthagyományozódásai. Továbbá az olyan foglalkoztatással összefüggő, egyéb problémák, mint az alacsony fokú végzettség, a munkaerő-piaci rugalmatlanság, a nem elégséges szintű iskolázottság, avagy az esetenként tapasztalható funkcionális, vagy tényleges analfabetizmus, illetve, a halmazatban előforduló egészségügyi problémák és betegségek nagy száma.

Az így felfogott társadalmi és kulturális hiányok és hátrányok, szocializációs problémák, alacsony vagy elavult (nem piacképes) iskolai végzettségek, a jellemzően meghatározó és megmutató munkanélküliség, az egészségi (egészségügyi, higiénés) állapot, a családok jellemzően magas gyermekszáma, a gyermekszegénység, avagy a többgenerációs családok jelenléte az egyik póluson, míg az egyszülős, vagy csonka családok, - nem ritkán családjogilag rendezetlen formái, a másikon – mind-mind a jövedelmi viszonyokban is megmutató módon tükröződnek vissza.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik ugyanakkor a szociális, családtámogatási-, és gyermekvédelmi pénzbeli juttatások rendszereiből. Avagy a tényleges munkaerőpiaci státust helyettesítő, *közmunkaprogramok* időszakos – tartósan nem kiszámítható jövedelmeiből. Továbbá az ún. szürke, avagy fekete-gazdaság ellenőrizetlen, sőt ellenőrizhetetlen világából.

Mindazonáltal a munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek romlása, a szerény körülmények között élő emberek, tartalékok nélküli, s nem ritkán hitelképtelen családok megélhetési körülményeit, általánosságban rontja.

Valamint pszichológiai értelemben is; *az ún. alacsony szocioökonómiai státus* összefüggésben lehet azzal, is, hogy az érintett közösségekben élők – életük során nagyobb valószínűséggel válnak valamilyen szenvedélybetegség (pl. alkoholizmus) rabjává. A területet kutatók szerint ugyanis: ha valakinek alacsonyabb színvonalúak a *szociális kapcsolatai*, illetve az őt körülvevő tárgyi feltételek, könnyebben fordul az önkárosítás irányába. Ezekben az esetekben pedig, még kevesebb az esély arra, hogy egy ehhez hasonló környezetből valaki kitörjön; a tehetetlenségét megoldja, kilátástalanságát áthidalja.

Minél beszűkültebb, minél szegényesebb tehát egy környezet, annál kevesebb az esély arra, hogy az egyén a sorsát – lehetőleg minél több irányt, vagy változót keresve – önállóan, avagy közösségén belül – külső támogatás nélkül - megoldhassa.

Sok embernek jó néhány lehetősége van arra, hogy az életét alakítsa. Ők iskolázottabbak, jobb szociális kapcsolatokkal, kapcsolati tőkével rendelkeznek, így választhatnak, hogy mihez kezdjenek önmagukkal. A szegénység ellenben a társas kapcsolatok beszűkülését is jelenti. Vagyis mérsékli ezeket az esélyeket, és a *probléma megoldási készet* is kicsi; ezáltal nagyobb a valószínűsége annak, hogy valaki (pl. az önkárosítás), avagy a legkülönbözőbb deprivációk irányába forduljon.

A hasonló helyzetekből ugyanakkor ki is lehet lábalni, ha és amennyiben – ezeket, kellő időben felismeri – vagy felismerjük, s a megfelelő segítség időben megérkezik. Ám jelentősen nehezíti az előrelépést *a minta*, - azaz annak hiánya - ami már kiskorukban körülveszi a mélyszegénységben élőket.

A felnövekvő gyerekek negatív példákat látnak, és *egy azonosulási folyamat részeként* azt csinálják, amit szüleik, s környezetük. Így nincs pozitív példa (sem megerősítés) a kitörésre. Avagy út, e „pozitív karakterű változtatásokhoz”, miáltal a fiatalok sem lehetnek képesek senkit - jó, és követendő példaként utánozni; aki – a környezetükhöz képest *másként* vagy eredményesebben élne, s egyéb életvetési stratégiákat, alternatívákat mutathatna fel – miáltal maguk is – éppen azt a korábbiakban „tanult”, a nem kielégítő vagy helytelen *szocializációs* minták szerinti, *deficités értékrendszert* sajátíthatják el.

A megoldás - ilyen helyzetekben, szükségképpen *az oktatásra, a különböző – készségfejlesztő foglalkozásokra* terelődik. Vagyis azokra a területekre, ahol a család – már kevés – vagy nem tud segíteni. Ott ezeket a feladatokat a társadalomnak kell átvennie, magára vállalnia. Mely feladatok jellemzően az iskolákra, vagy a szociális intézményekre – intézmény rendszerre, ellátó rendszerekre hárul.

– Példának okáért, valamennyi *pozitív minta felmutatásához*, megismertetéséhez - *kell a segítség, egy támogató személy, aki az értékeket felszínre hozza, - jelesül, a gyerekekből*. S lehetőség szerint azokat az értékeket melyek, valamiképp *mindenkiben megvannak*. Azon – belső - képességek

alapján és érdekében, amelyek visszaköszönhetnek például a sportban, a zenében, a képzőművészetekben vagy éppen az irodalomban.

Másfelől nem mellesleg - a környezet is csiszol!

A felnőtt emberek esetében a problémák megoldása már lényegesen nehezebb. Hiszen jellemük, személyiségük egyfelől már kialakult, másfelől pedig rögzült... Részükről ezért legelőször is ezek belátására, akaratra, a segítség kérésére, (önkéntesség), sőt ezeknek a támogatásoknak az elfogadására is szükségük van; azaz, hogy elismerjék, szükségletiányukat. (pl. betegségüket).

Egy felnőtt embernek csak akkor lehet segíteni, ha ő is akarja, ha ehhez megvan a belső motiváltsága.

Épp ezért, már a felvilágosításra is, gyakorta célszerű kiemelt hangsúlyt fektetni. Ám összefoglalóan mindenképpen kijelenthető, hogy a hatékony fellépésre – s a kívánt eredmények eléréséhez – mint megoldási módhoz *alapvető társadalmi – de legalábbis közösségi összefogás* szükséges.

Helyi szinten - az alacsony jövedelműek bevételeinek egy része – többnyire a szociális pénzbeli juttatásokból származik, amely a településen belül, a munkalehetőségektől függően, (az állandó, bejelentett munkalehetőséggel rendelkező lakosokat – értelemszerűen, itt nem számítva) legkevesebb – közel 500-550 személyt érintett, (2020) mely a lakosságnak csaknem 21 %-a.

A mellékelt diagramból kitűnik, hogy a *foglalkoztatást helyettesítő támogatásban* részesülők száma, folyamatosan csökken. Míg az *álláskeresői ellátásban*, valamint az *ellátásban nem részesülők* száma, ezzel szemben stagnál, illetve nő.

Ezen személyek általában többgenerációs családokban, sok gyermekes családok szülőiként, vagy mint „egyedül élő”, csonka családban élő személyek tételeződnek. Egyes családokban egy, vagy mindkét szülő tartósan munkanélküli. (Amennyiben eltekintünk a közfoglalkoztatás rendszerétől.) Ám ezzel együtt is jellemzően kisjöveldelműek. Általánosságban 5-6 esetben beszélhetünk, olyan családról, ahol mind két fél munkanélküli.

Helyi átlagban viszont – elmondható, hogy a szegénység által érintett lakosok bár szerény, de összességében, még elfogadható – noha időben, tartósan nem kiszámítható körülmények között – tartalékok nélküli életet élnek. A klasszikus mélyszegénységben érintett családok száma hozzávetőleg kevés.

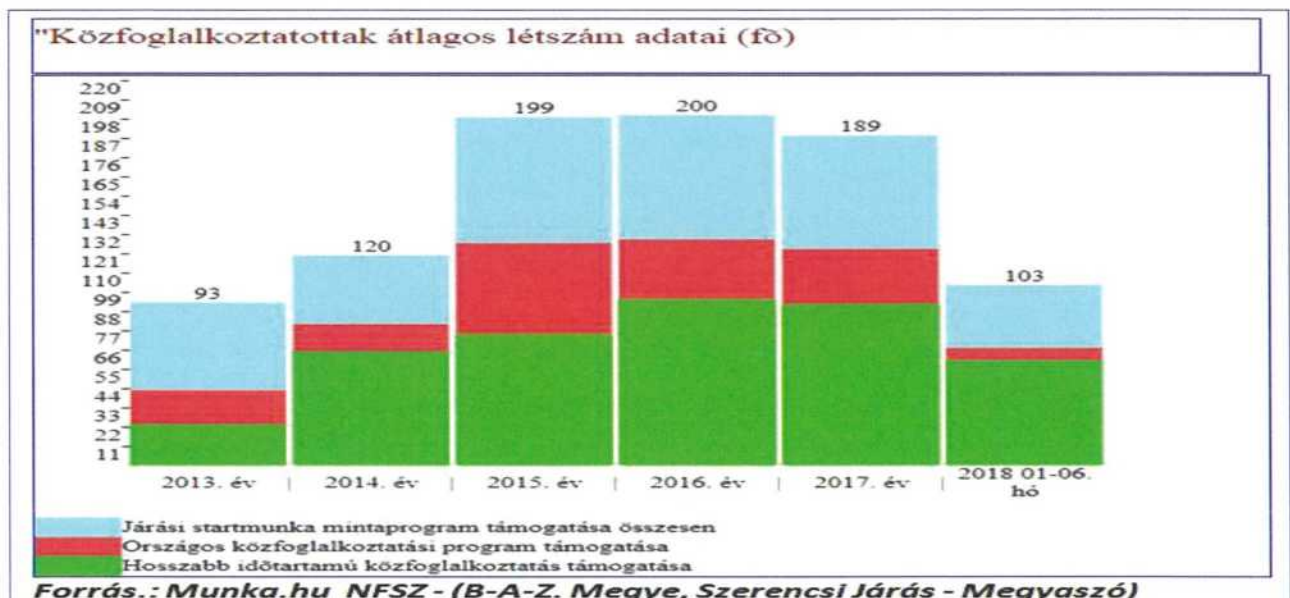
Az otthonok fenntartása azonban már egyre nehezebb; a jövedelemhez mérten aránytalanul magas rezszi, még akkor is, ha a szegénység által érintett lakosság lakásai többnyire komfort nélküli, de jó esetben is csak minimális közüzemi szolgáltatásokkal ellátott ingatlanok. Sok esetben, a közüzemi tartozások miatt már kikapcsolt szolgáltatás a gáz, illetve a víz. Noha korábban, ezekkel még rendelkezett a család.

Az inaktív – avagy a szegénységgel érintett lakosságra – mint alacsony, vagy nagyon alacsony jövedelemmel rendelkezőkre, az ugyancsak alacsony iskolai végzettség is jellemző. Sőt, az analfabétizmus is jelen van még a településen.

A szakmával rendelkezőkre kevésbé jellemző a tartós munkanélküliség. A jövedelem kiegészítés érdekében, aki teheti mellékfoglalkozást vagy alkalmi munkákat, illetve idénymunkákat is vállal. A családok döntően saját tulajdonú családi házban élnek. Nem egy – jellemzően a roma etnikumhoz tartozó család otthonában több generáció él együtt.

A házak jövedelmi helyzetétől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően karbantartottak. Ám a települést, az elmúlt évben ért természeti katasztrófa (jégverés) következtében, az időközbeni kárenyhítések, újjáépítések, s javítások, helyreállítások ellenére is, sok a véglegesen sérült, avagy már sorsára hagyott, illetőleg az éppen összedőlés határán álló ház, és vagy melléképület., Aki teheti, a családi házához tartozó kertet műveli saját célra.

Az önkormányzat az elmúlt évek során évente, átlagosan 100-200 főt tudott közfoglalkoztatásba bevonni. (korábbi előzetes adatok alapján :)

A diagramból leolvasható, hogy a legtöbb közfoglalkoztatott a 2015.- és 2016. évek során került foglalkoztatásra, leginkább a foglalkoztatás támogatottsága okán. Mivel ez csökkenő tendenciába váltott, így a foglalkoztatottak száma is csökkenni kezdett.

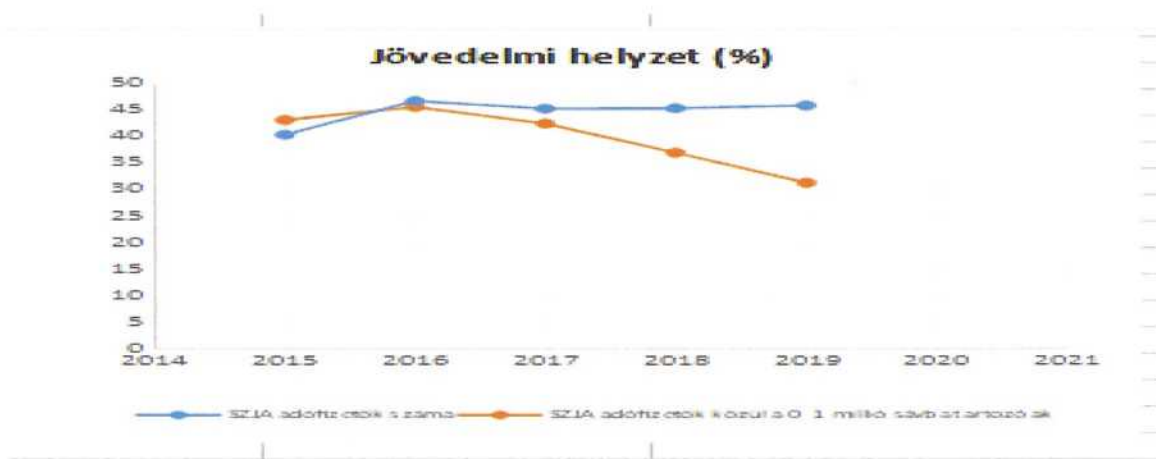
A fentiek nyomán, a roma lakosság jövedelmi helyzete – illetőleg az SZJA adófizetők viszonylatában, a 3.1. Tábla adatainak fényében, a következőképpen alakult.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	40,43	43,20
2016	46,78	45,67
2017	45,35	42,53
2018	45,43	37,05
2019	45,94	31,36
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:3.1

amint az, a vonatkozó adatokból kitűnik, az egymást követő évek állandó népességének százalékos megoszlása szerinti növekményéhez képest, a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozó társadalmi réteg, százalékos megoszlása, fokozatosan csökken. (a 2016. év kivételével)

A fenti adatok százalékos megoszlását, a következő diagram szemlélteti.

... e szerint, tehát, a kis-jövedelmű társadalmi rétegek közé sorolható csoportok százalékos arányának – tartós – csökkenése, úgy tűnik visszaigazolni látszik a közfoglalkoztatásba integrált társadalmi csoportok, jövedelmi helyzetének relatív javulását. Még annak dacára is, hogy a közfoglalkoztatásban lévő foglalkoztatottak száma ugyancsak csökkenő.

Mindazonáltal, a számadatokra tekintettel, ezért az is valószínűsíthető, hogy a korábbiakban közfoglalkoztatottak bizonyos hányada, esetenként, sikerrel integrálódhatott vissza, a „klasszikus” munkaerő-piaci foglalkoztatásba is.

3.2 Foglalkoztatottság, és a munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) A foglalkoztatottak, és munkanélküliek, avagy a tartós munkanélküliek helyzete;

Amennyiben a foglalkoztatással kapcsolatosan, *tovább részletezett adatokra* is rátekintünk, akkor érdemes ezen adatok *nemek szerinti megoszlását* is vizsgálat tárgyává tenni, - többek között, *a munkanélküliségi ráta, megoszlását* tekintve, amelyet a 3.2.1 számú *adattábla* mutathat meg. (a 15-, 64. éves korosztályok körében.) és diagramban.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	14,04%	17,20%	15,62%
2016	10,17%	10,93%	10,55%
2017	10,15%	9,76%	9,96%
2018	10,43%	11,43%	10,93%
2019	10,73%	10,33%	10,53%
2020	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla:3.2.1.;

Ezen adatokból kiolvashatóan, látható, hogy míg a férfiak „munkanélküliségi számai, szinte »azonosan« stabilnak, avagy változatlanok tekinthetők, addig a nők esetében, ezek a számok hektikusan ingadoznak.

Ugyanakkor a Nyilvántartott álláskeresők tekintetében, a 3. 2.2 tábla az alábbi számadatokat mutatja.:

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	282	188	178	192	184	0
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	27,00	26,00	18,00	16,00	16,00	n.a.
	%	9,57%	13,83%	10,11%	8,33%	8,70%	-
21-25 év (TS 038)	Fő	41,00	52,00	40,00	48,00	37,00	n.a.
	%	14,54%	27,66%	22,47%	25,00%	20,11%	-
26-30 év (TS 039)	Fő	32,00	15,00	18,00	20,00	21,00	n.a.
	%	11,35%	7,98%	10,11%	10,42%	11,41%	-
31-35 év (TS 040)	Fő	30,00	13,00	11,00	20,00	26,00	n.a.
	%	10,64%	6,91%	6,18%	10,42%	14,13%	-
36-40 év (TS 041)	Fő	34,00	18,00	21,00	14,00	16,00	n.a.
	%	12,06%	9,57%	11,80%	7,29%	8,70%	-
41-45 év (TS 042)	Fő	44,00	27,00	24,00	25,00	20,00	n.a.
	%	15,60%	14,36%	13,48%	13,02%	10,87%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	22,00	10,00	20,00	15,00	18,00	n.a.
	%	7,80%	5,32%	11,24%	7,81%	9,78%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	25,00	10,00	7,00	12,00	10,00	n.a.
	%	8,87%	5,32%	3,93%	6,25%	5,43%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	22,00	12,00	10,00	8,00	8,00	n.a.
	%	7,80%	6,38%	5,62%	4,17%	4,35%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5,00	5,00	9,00	14,00	12,00	n.a.
	%	1,77%	2,66%	5,06%	7,29%	6,52%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla.: 3.2.2.

A fenti adatok szerint, sajnálatos módon a legtöbb álláskereső, a 21-25 éves korosztály közé eső korosztály közül kerül ki, jellemzően, munkatapasztalat nélkül, bár remélhetően friss szaktudással. Amelyet a munkáltatók nem annak súlyával kezelnek. Vagyis az elméleti tudást, a gyakorlati ismeretek előtérbe kerülésének hangsúlyával kezelik. Az álláskeresők összesített számának grafikus ábrázolása szerint azonban a munkaerőpiacról, még kiszoruló, a 2016. évtől érezhetően visszaesett, noha 2018-ban, ismételten enyhe emelkedést mutatva valamivel magasabb szinten ugyan, de jobbra megállt. (Bár a 2020. év Covid -Járványa miatti ismételten növekvő munkanélküliségi adatokat, az illető ábra, itt még nem mutatja!)

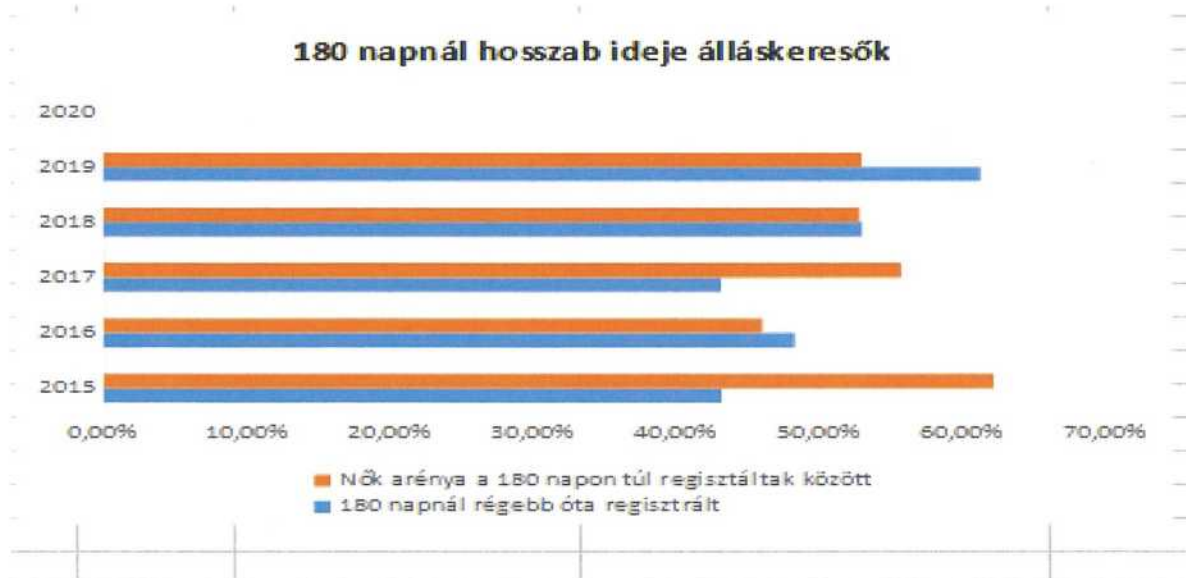
Egy egészen másfajta perspektívával találkozhatunk azonban, ha megnézzük, a 18 napnál régebben munkát kereső, állástalanok számát.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	43,26%	62,30%
2016	48,40%	46,15%
2017	43,26%	55,84%
2018	53,13%	52,94%
2019	61,41%	53,10%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla, 3.2.3.

ezen adatok alapján ugyanis, a munkanélküliek számának alakulása, jelentős és tendenciózan tartós növekedést mutat. Ugyanakkor – nemek szerint – a nők, tartós munkanélküliségének arányszámai, mintegy fordított arányú csökkenést mutatnak.

...szemléletesen ábrázolva, a fenti táblázathoz tartozó diagramról is leolvashatóan.

b) Az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

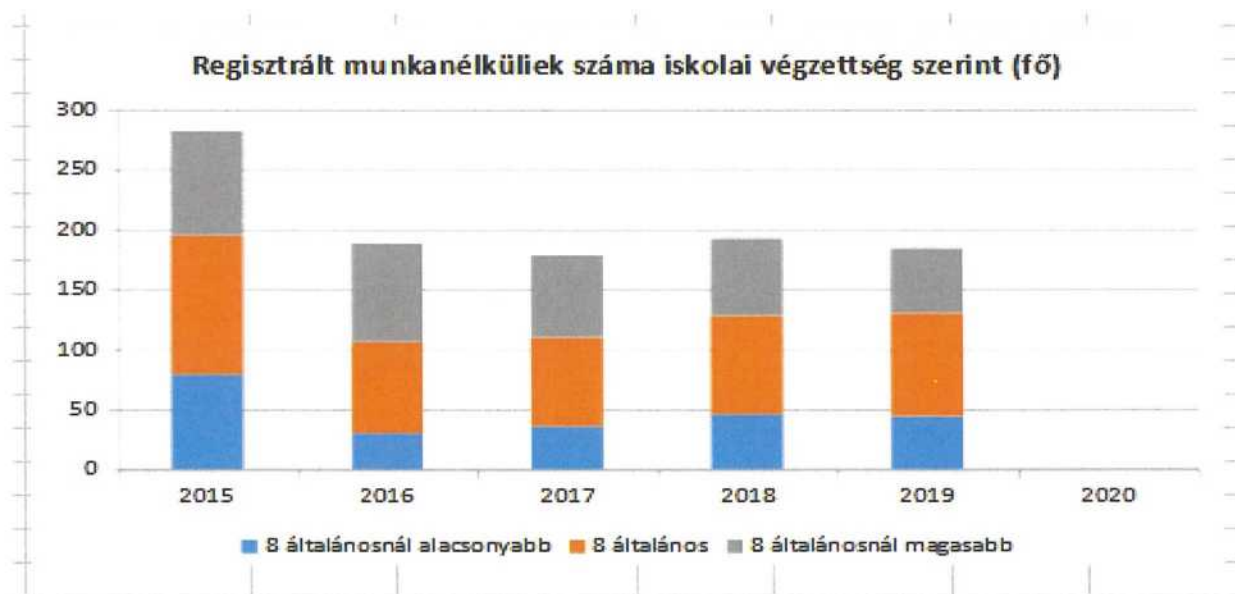
Amennyiben a korosztályok és a nemek szerinti foglalkoztatottsági, illetve álláskeresői és vagy munkanélküliségi adatok után az iskolai végzettséget is számításba vesszük, akkor, a foglalkoztatási adatok a következők szerint alakulnak, - melyek a 3.2.4. jelű tábla szerintiék.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	282	79	28,01%	116	41,13%	87	30,85%
2016	188	30	15,96%	76	40,43%	82	43,62%
2017	178	36	20,22%	74	41,57%	68	38,20%
2018	192	46	23,96%	82	42,71%	64	33,33%
2019	184	44	23,91%	86	46,74%	54	29,35%
2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla:3.2.4.

A 2016. évtől számíthatóan, viszonylag kostans, munkanélküliségi adatokhoz viszonyítottan, nem meglepő módon, a regisztrált munkanélküliek száma, az iskolai végzettség növekedésével, fordított arányban csökken. (az általánosságban is csökkenő munkanélküliségi adatokon belül.) Bár érdekes módon ez a fajra relatív „csökkenés” a 8. általános iskolai végzettséggel rendelkezők esetében, még az ennél kevesebb osztályt végzettekkel összevetve is rosszabb.

Mivel a mélyszegénységben élők jobbára – s jellemzően alacsony iskolai végzettségűek is, mely lehetőségeik szűkösségének – és esetleges deprivációjának egyik hangsúlyos összetevője, oka s indikátora is egyszersmind - ezért ennek jellemzésére a 2015. és a 2019. évek közötti változások %-os mérőszámai adhatnak felvilágosítást, az illető tendenciákról.

c) A közfoglalkoztatás, és a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Foglalkoztatás-politikai szempontból, az aktív – hozzáadott támogatások, hatására, a közfoglalkoztatottak száma is növekedett. Ezen lépések azonban, tőke, és ráfordítás igényesek is egyszersemind. Ezért aztán ezek tartós támogatása, már nem lehetett éveken át fenntartható, (lévén nem közvetlenül produktív, és a saját hozzáadott értéket „hatékonyan újratermelő” és a foglalkoztatás-politikába, visszacsatornázó tevékenységeket tartalmazott, és finanszírozott. Így, az ezen hozzáadott érték részaránya is idővel csökkenni kezdett, ami azonban, az önmagában kevésbé kreatív, illetve „innovatív” (s az önmagát, mintegy „menedzselni” jobbra képtelen) társadalmi rétegek közfoglalkoztatotti számait is idővel visszavetette...

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	152	198
2016	224	199
2017	192	189
2018	167	117
2019	138	120
2020	n.a.	97

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla:3.2.5.

...amint az, a 3.2.5. tábla adataihoz tartozó diagramból is szemléletesen kiolvasható. - a közfoglalkoztatásban résztvevők éves átlaga, folyamatosan csökken.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A munkavállalási lehetőségek a településen – a lakosságszám arányában, - csak korlátozottan vannak jelen. Még úgy is, ha a környező kisebb településekkel összevetve, Megyaszó *alapintézményi ellátottsága infrastruktúrája megfelelő.*

Ennek ellenére, a helyi munkaerő-problémák nem orvosolhatóak kizárólag helyi szinten. A településen élő és dolgozó munkavállalók mellett ezért, mind a bejáró és ingázók munkavállalók, - mind pedig az ebből fakadó - munkanélküliség, illetőleg az álláskeresők száma is reprezentatív.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Egyes – fiatalokat (és a roma lakosság fiataljait is) célzó képzéseket, és tanfolyamokat helyi, avagy járási szinten (a Munkaügyi Központokkal való együttműködésben) – továbbá a gyermekvédelmi alapellátás illetőleg az SZGYF (*Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság*), majd az ezen intézményből a későbbiekben kivált, un. TEF (*Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság*) programjaiba – helyi szinten bekapcsolódva és foglalkoztatási, képzési, felnőttképzési projekteket indítva (pl. az *EFOP 3.7.1-17. „Aktívan a tudásért”*) project vonatkozásában sikerült képzéseket szerveznünk és indítanunk, a helyi Önkormányzat, és a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkája keretében – főként, a pandémia előtti években, (2020. elejéig). Ezek viszonylag kis számú csoportjai miatt – és kísérleti jellege okán, azonban még mindenképpen fejlesztendő, bővítendő és népszerűsítendő kezdeményezések.

A korábbiakban már említett és részleteiben is vizsgált, iskolai végzettség, illetőleg a fiatalabb álláskeresők munkahely-keresési esélyei tekintetében, *a pályakezdő fiatalok* munkaerőpiaci esélyeit érdemes még aprólékosabban is vizsgálatok tárgyává tenni. Ezen adatokról, a következő, **3.2.6. tábla** adatsorai adhatnak felvilágosítást.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	282	50
2016	188	58
2017	178	39
2018	192	46
2019	184	36
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla:3.2.6.

Ezekből kiolvashatóan, látható, hogy a *Nyilvántartott pályakezdő fiatalok* munkaerőpiaci részaránya, sajnos, csökkenő tendenciákat mutat,

Illetőleg, diagramon, az alábbiakban.:

f) A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen a felnőttképzés és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások – helyi szinten, csak időszakosan adott pályázatokhoz kötötten, avagy más intézmények – és települések munkaerő-piaci-integrációs programjaihoz kapcsolódva, integráltan vannak jelen. Jellemzően a járási székhelyen (Szerencs) működő Munkaügyi központ programjaihoz, s az általuk indított képzési formákhoz, tanfolyamokhoz köthetően. Helyi szinten a fentiek szerinti már említett EFOP – „Aktívan a Tudásért” programok – fiatalokat célzó lehetőségeinek, korosztályi kiterjesztésével, (a korábbiakban a már említésre kerülő SZGYF-intézményi – illetve a későbbiekben az ugyancsak már jellemzett TEF együttműködése keretében) melyek egyike, a foglalkoztatás irányába is nyithatna esélyeket. Azaz, amely a felnőttképzések tekintetében, valamint a tankötelezettségi korhatár lecsökkentése miatt, a közoktatásból kiszoruló, (tovább tanulni nem tudó, vagy nem akaró) illetőleg a tankötelezettség kötelező jellegének rövidülése, megszűnése miatt, a középfokú oktatásból lemorzsolódó korosztályokat is képes lenne integrálni, segíteni, támogatni, s végső célként, a munkaerőpiacra átirányítani.

Megyaszó Község Önkormányzata a közfoglalkoztatási programok lehetőségeivel élve évről évre elindítja a *START Mezőgazdasági programot*. A program keretében több mint 30 fő foglalkoztatását biztosítja így az Önkormányzat. A programon belül megtermelt élelmiszerek a közétkeztetés biztosításához járulnak hozzá. A *Helyi sajátosság program* keretében gyártott dróthuzallal és térkövekkel szépítjük a községet és településünk arculatát. A normál közfoglalkoztatási programokon belül a környezetünk, intézményeink rendben tartását valósíthatjuk meg, biztosítva ezáltal a munkanélküliség számának csökkenését.

g) A mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A már jelzettek szerint, a „közfoglalkoztatásba”, valamint a „start” -programokba bevont személyek száma alapján – lásd.: *’Munka.hu’ NFSZ statisztikai táblák* fentebb - továbbá az alábbi táblázatban reprezentáltan is, több különféle munkacsoportban kerültek ill. kerülhettek foglalkoztatásra, a mélyszegénységben élő, avagy roma személyek, az önkormányzat anyagi-, és pályázati lehetőségeinek határain belül.

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *						
Megyaszó Borsod-Abaúj-Zemplén megye Szerencsi járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018 01-06. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	23	65	75	95	92	60
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	20	16	52	34	32	7
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	50	39	72	71	65	36

Mindösszesen	93	121	198	199	189	103			
Közfoglalkoztatási mutató	5,31%	6,87%	7,01%	11,46%	10,97%	5,98%			
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma zárónapon	109	107	110	107	102	122			
Álláskeresési ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	13	11	17	17	21	30			
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	174	168	120	100	65	68			
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	296	285	246	224	188	220			
Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója	16,94%	16,24%	6,87%	12,91%	10,87%	12,75%			
Közfoglalkoztatási ráta	23,25%	28,93%	50,95%	47,02%	50,23%	31,92%			
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	1 749	1 757	1 739	1 737	1 726	1 726			
1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%
11%	12%	13%	14%	15%	16%	17%	18%	19%	20%+

***Információk:**

* A közfoglalkoztatásban részt vevők átlagos állományi létszáma: az adott hónapban közfoglalkoztatásban részt vevők napi létszámának egyszerű számtani átlaga. Az átlagolást a tényleges létszám alapján kell elvégezni, vagyis minden személyt – a munkaidő hosszától függetlenül – egy-egy egész főnek kell tekinteni.

* A 2015. január 1-jétől a tárgy hónapra vonatkozó adatok a következő hónap 20-ai zárónapján kerülnek számbavételre.

* A közfoglalkoztatottak lakóhelyük települése alapján kerültek besorolásra (járásokba, ill. megyékbe).

Forrás.: Munka.hu NFSZ - (B-A-Z. Megye, Szerencsi Járás - Megyaszó)

-- Mezőgazdaság	23	24	38	38	33	28
-- Belvízelvezetés	13	1	0	-	-	-
-- Mezőgazdasági földutak karbantartása	-	-	9	9	7	2
-- Bio- és megújuló energiafelhasználás	-	-	-	-	-	-
-- Belterületi közutak karbantartása	2	12	11	13	16	-
-- Illegális hulladéklerakók felszámolása	-	1	1	0	-	-
-- Téli és egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás	12	1	-	-	-	-
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	1	12	11	9	5
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-

Avagy foglalkoztatási feladatkörök szerinti megoszlásban – helyi szinten.:

Az táblázatban fentebb szereplő adatok – e szerint, legalább hét különféle tevékenységi, avagy foglalkoztatási kör tekintetében reprezentálja a helyi közfoglalkoztatás munkaterületeit, (pl. a

mezőgazdaságot, vagy a közterületeink rendezését stb.) melyek sorából az un. „*belterületi Közutak karbantartása*” azok – településen belüli fejlesztését, valamint a község általános arculatának javítását, - a település szépítését is jelentik, melyek keretében, nem csak a közutak, de a gyalogos közlekedés – is fejlesztésre kerülhetett, azaz, általuk járdák, illetőleg gépjárműparkolók is létesülhettek, avagy megújulhattak.

h) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Településünkön, egyáltalán *nem említhető a foglalkoztatás terén semmilyen hátrányos megkülönböztetés*, így ez a kérdés, községünk vonatkozásában nem releváns.

i) A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az érintett társadalmi csoport tekintetében, a digitális ismeretek megszerzésének lehetőségei, az érintett családok kapcsán, egyfelől, az általános iskolai oktatásban részvevő gyermekek tanterv szerinti *informatikai oktatása*, valamint a helyi Általános Művelődési Központ-nál hozzáférhető kihelyezett számítógépeken, továbbá a helyi Közkönyvtárban, az olvasóközönség számára rendelkezésre álló számítógépeken keresztül lehetséges, korlátozott számban, és időpontban, valamint időtartammal. Ugyanakkor, másfelől, - részében egészében, a korábbi pandémia következtében elrendelt, - online oktatás jóvoltából is, - még ezen családok esetében is – részlegesen már rendelkezésre áll, *otthoni internet-hozzáférés*, illetőleg, az adott családok egy meghatározott, de egyre növekvő számú hányada, már rendelkezik, valamilyen „*okos-eszközzel*”, legalább *telefonnal*, vagy *tablettel*, ha *lappal*, avagy *személyi számítógéppel* még nem is. Ezek használata, mindazonáltal, még a roma lakosság fiatalabb generációi számára is, - legalább *alap felhasználói szinten*, adott készségeket jelentenek.

Ugyanakkor, az „*információs társadalom un. páriái*”, vagyis mindazon társadalmi rétegek, amelyek mintegy kiszorulnak, illetve képtelenek felvenni a versenyt az információs technológiai átalakulásokkal – és annak kihívásaival - településünket tekintve is jelen vannak. Mindezen családok, már a COVID-járvány idején bevezetett, un. *online oktatás* időszak alatt problémaként jelentkezett, jellemzően a megfelelő, internetes eszközök hiánya, illetve internet-szolgáltatás igénybevételeének ellehetetlenülése miatt. Noha ezen családok gyermekeit, - a papír alapú személyreszólóan elkészített feladatlapokkal a helyi *Tanodának* még sikerült elérnie, hagyományos módon, ám megfelelő (digitális) technológiai háttér biztosítására lehetőség sajnos, már nem volt.

Hasonlóképpen az idősebb korosztály esetében, ezen eszközök, készségek és lehetőségek, még, illetve már, ugyancsak korlátozottabban vannak még jelen. Ugyanis, informatikai irányú (felnőtt) képzések, sajnos, még nem igazán indultak, vagy indulhattak még el településünkön. (Noha ezek igénye, és igényfelmérése, indokolt, és a jövőre nézve, mindenképpen indokolható.

Az illető társadalmi réteg legidősebb korosztályai tekintetében, de lényegében, az idősebb korosztályokat általában is érintően, ezen adottságok és lehetőségek, voltaképpen már nem is jelennek meg, illetve, nem is mérhetőek.

Az informatikai hozzáférés lehetőségeinek kiterjesztése, mindazonáltal, mindenképpen fejlesztendő területekként, kihívásként és feladatokként jelentkezik, az adott településen, és a annak jövőjét illetően.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Jogsabályi háttér:

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatások fejezete írja elő az aktív korúak ellátását, és a munkanélküliséghez kapcsolódó támogatásokat.

Mindemellett a jogszabályi környezet több más egyéb, *a foglalkoztatást segítő, támogatási formát* is ismer, illetőleg megnevez, melyek a szóbajöhető *Képzések elősegítését, esetleges támogatását, a Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatásokat, az Álláskeresői járadék esetleges megítélhetőségét*, avagy az idősebb korosztály tekintetében a *Nyugdíj előtti álláskeresői segély*, valamint a legkülönbözőbb jogalap szerinti *Költségtérítések* rendszerét jelentheti.

Míg a segélyezések rendszere tekintetében, a törvény lehetőséget ad – az adott feltételek teljesülése esetén – a **Rendszeres szociális segély** igénybevételére és folyósíthatóságára; (amennyiben, az adott személy **a**) aki *egészségkárosodott személynek* minősül, vagy **b**) a rá irányadó nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betölti, vagy **c**) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, vagy *gyermekgondozási díjban, terhességi-gyermekágyi segélyben-* és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, avagy **d**) *a települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására jogosult személyek* családi körülményeire, egészségi vagy mentális állapotára tekintettel meghatározott egyéb feltételeknek megfelelően – közvetetten - ill. a Szerencsi Járási Hivatallal együttműködve; az érintettek ügyintézését, és támogatáshoz jutásukat segítve - lehetőséget teremt **Foglalkoztatást helyettesítő támogatásokra**.

Illetve mindezekén túl, a helyi Önkormányzat, a kisgyermeket, illetve gyermekeket nevelő, *alacsony jövedelmű családok részére, Rendszeres gyermekvédelmi támogatások*, illetve, a megfelelőbb lakókörnyezet megteremtésére is motiváló, *Lakásfenntartási támogatások*, anyagi forrásait is biztosítja, valamint különleges esetekben, egyszeri *rendkívüli* – és/vagy adott *középszolási tanulmányokat folytató gyermekek, családjai részére*, - ugyancsak egyszeri, *iskoláztatási támogatások (jövedelem)* és igény szerinti, kifizetéseit is lehetővé teszi.

Nem közvetlenül anyagi, hanem természetbeni támogatások tekintetében, a települési Önkormányzat, és a helyi családsegítő Szolgálat, a 0-3 éves, továbbá, a bölcsődei- és Óvodai ellátásban részesülők, nevelési szüneteire eső, időszakokra, valamint, a nappali, általános iskolai oktatásban tanuló tanköteles gyermekek esetében, a tanszünetek idejére szóló *gyermekétkeztetést* is biztosítja.

Mindezekén túlmenően, az Borsod- Abaúj-Zemplén megyei SZGYF -el együttműködve, három illetve, négy igénybe vevői jogosult csoport számára, havonta negyedévente, illetőleg évente, tartós élelmiszer avagy iparcikk csomagok, **RSZTOP** - rászorulókhöz való eljuttatásában is közreműködik, ugyancsak a helyi családsegítő szolgálattal együtt.

Míg jellemzően *civil felajánlások* alapján, (de olykor alapítványok és egyéb közületek által is, - adománygyűjtéseken keresztül, a település Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint, a településen ugyancsak működő *'Biztos Kezdet'* gyermekháza – eseti jelleggel szervez *adománygyűjtő akciókat* és juttat el természetbeni (ruha és tárgyi – és egyéb tartós élelmiszer-adományokat, rászorulókhöz, gyermekes családokhoz és idősekhez, sőt, adott alkalmakkor, egyéb hasznos programokat is szervez, részükre.

Helyi szinten, az óvodában, „*Esélyteremtő Óvoda* címen” pályázat keretében 1 fő roma dajka foglalkoztatására nyílt lehetőség az Oktatási Hivatal által, akinek munkája a szakképzettségének megfelelően, ugyancsak helyben, az intézményben hasznosul.

A Szülők munkakezdési idejét figyelembe véve a gyermekintézmények nyitvatartását az Intézmény is ehhez igazítja.

Az Önkormányzat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján önkormányzati rendeletben szabályozza a települési támogatások formáit és azok mértékét.

Az Önkormányzat által biztosított pénzbeli és természetbeni ellátások:

- **rendkívüli települési támogatás** – a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére nyújtott támogatás.

- **települési gyógyszer-támogatás** – a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

- **települési lakhatási támogatás** – állapítható meg a szociálisan rászoruló személyek részére a háztartásuk tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez.

- **köztemetés** – a haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete – a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonegy napon belül – gondoskodik az elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről, ha nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

- **települési temetési támogatás** – állapítható meg annak a kérelmezőnek, aki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartásra kötelezett hozzátartozó, de a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti.

- **települési tanévkezdési támogatás** a középfokú oktatási intézményben nappali tagozaton tanulmányokat folytató hallgatók igényelhetik.

- **települési időskorúak támogatása** – az időskorú polgárok életkörülményeinek javításához biztosítja az Önkormányzat.

- **települési ápolási támogatásra jogosult az a** Megyaszó településen bejelentett lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen is Megyaszó településen élő szociálisan rászorult hozzátartozó, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg Megyaszó településen élő személy ápolását, gondozását végzi.

- **gyermekétkeztetés** – A települési önkormányzatoknak természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére a bölcsődében, az óvodában és az általános iskolában.

- **szünidei gyermekétkeztetés** – A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon biztosítja az ellátást.

A tanuló gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

- tanodai szolgáltatás - Tanoda helyi sajátosságokra, a gyermekek, fiatalok önkéntes részvételére és egyéni szükségleteire építő innovatív szemléletű hátránykompenzáló kezdeményezés, amely a Tanoda fenntartója által autonóm módon használt közösségi színteret működtet. A Tanoda olyan, a személyiségfejlődés egészét szem előtt tartó komplex szolgáltatást nyújt, melyet a köznevelési rendszerben kevésbé sikeres, a társadalmi perifériára szoruló gyermekek és fiatalok korlátozottan vagy egyáltalán nem érhetnének el.

Célcsoport: A Tanoda elsődleges célcsoportját azok a gyermekek alkotják, akik szociokulturális szempontból kedvezőtlen helyzetűnek minősülnek, ezért jelenlegi helyzetüket az iskolai sikertelenség, jövőbeli életüket a kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzet és a társadalmi perifériára szorulás veszélye fenyegeti.

A közös tanodai programok növelhetik a tanodás gyerekek társadalmi integrációjának esélyét.

A tanoda az Általános Művelődési Központban a *Hon Kulturális és Művészeti Alapítvány* fenntartásában 30 gyermek felzárkóztatását végzi.

Az álláskeresési segélyben részesülők számát, megoszlását – mint az un. „passzív foglalkozás politikai eszközökben »részesülők számadatait - településünkön, (éves bontásban, valamint a 15-64 éves kor szerinti korcsoportban) az alábbi, **3.3.1. jelű táblázat**,

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	282	16,64%	12	4,26%
2016	188	11,21%	21	11,17%
2017	178	10,76%	23	12,92%
2018	192	11,78%	21	10,94%
2019	184	11,31%	19	10,33%
2020	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla:3.3.1.;

A táblázat adatai, bár a 15-64-év közötti állandó népesség kiinduló számadataiból kalkulál, ténylegesen azonban, ezt csak a 16+, sőt a 18+ életétől vonatkoztatva célszerű értelmezni. Am ennek ismeretében is látható, hogy népességszámra vetített segélyezetttek száma - relatíve elenyésző, a számuk, lényegében, csak a 2017. év tekintetében, mutat felfutó növekmény, ezt követően viszont ismételen esőldkenni kezd, noha esőldkkn a nyilvántartottak % os aránya is.

illetve a fenti adatsorokhoz tartozó diagram által reprezentálva a következőkben.:

Diagram a 3.3.1-jelű táblázathoz

A fentieket más aspektusokból, részletesebben is mutató adatsorokon, (a 3.3.2. táblázatban), a *szociális és egyéb a foglalkoztatást helyettesítő segítő támogatások* oldaláról láthatjuk az előző adatokat lényegében „megerősítő” tendenciákat...

...a 15- és 64-éves kor közötti népesség arányában, majd ezeket, oszlop-diagramon is ábrázolva.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	140	49,65%	n.a.	-	152	53,90%
2016	63	33,51%	n.a.	-	84	44,68%
2017	52	29,21%	72	40,20%	75	42,13%
2018	62	32,29%	78	40,76%	83	43,23%
2019	63	34,24%	74	40,23%	82	44,57%
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

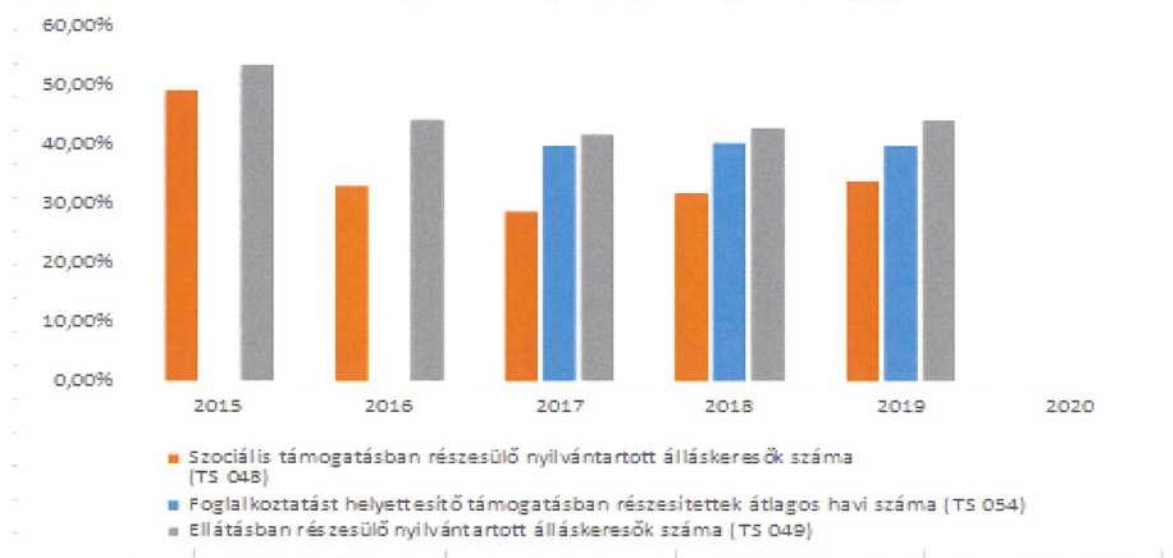
Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla.: 3.3.2.;

Az illető adatok tekintetében, mégis, az itt tapasztalható folyamatok, azonban, valamelyest, kiegyenlítettebbek, azaz sem lényegi növekvényt, sem pedig csökkenést nem mutatnak

...és ábrázolva...

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

A mindenkori foglalkoztatottság, illetve a munkaalkalmasság gyakorta, az adott személyek egészségével, sőt egészségkárosodásával is korrelál. Magyarország sajnálatos módon, immáron – az Európai Unió tagországain belül is, - szinte már „hírhedt” a lakosság általában véve is rossz általános egészségügyi állapotáról. Amely adatok, alapvetően határozzák meg a foglalkoztathatóság mérőszámait is. A rossz egészségügyi állapot pedig halmozottan is a rosszabb anyagi helyzetben levőknél többszöröződik.

A 3.3.3 jelű tábla, ezért az egészségkárosodás és a gyermekfelügyeleti támogatásokban részesülők közötti kapcsolatot mutatja meg.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	17
2016	13
2017	14
2018	15
2019	14
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

^A táblázat adataiban tehát, havi átlagos számok láthatóak, az adott tárgyévekhez rendelt. Ezek tehát ténylegesen az adott számok 12. szorozásával értendők éves szinten. Ez a szám tehát éves szinten 2015-ben, pl. 204 támogatásban részesítettet jelent. Márpedig ez, egy alig 2700 lelket számláló település esetében, nagyon magas szám

A táblázathoz tartozó jellegéből kiolvashatóan, ráadásul az adott számok, szinte tartósan magasan, lényegében stagnáló szinten maradnak. 2018. évet tekintve még némi növekménnyel is számolhatóan.

A fentebb leírt tendenciákat – a mélyszegénység, illetőleg a szegény, avagy a *deprivációs* hatásokkal érintett társadalmi rétegek illetőleg a *roma lakosság* lakhatási körülményei, még tovább árnyalják, amelyet a következő fejezetben tekintünk át.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben tehát a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a *bérlakás-állományt*, a *szociális lakhatást*, az *egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat*, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Megyaszó település, - mint egy közel 2700 lelkes - nagyközség, népességéhez viszonyítottan, viszonylagosan jelentős lakásállománnyal rendelkezik, melyek közüzemi *infrastrukturális ellátottsága*, a település teljes közigazgatási területére kiterjedően, kiépített és elérhető. Vagyis, mind a vezetékes, áram, víz, és szennyvíz, (sőt az esővíz elvezető csatornahálózat), továbbá a kábel-televízió szolgáltatók általi lefedettsége (több különböző szolgáltató jelenlétével), mind pedig az informatikai hálózatok (mobiltelefon) valamint a szélessávú internet, avagy a Wifi-hálózatok jelenléte, és – részleges - szabad hozzáférhetősége tekintetében, a környező településekkel összevethetően is - egyaránt jó színvonalú.

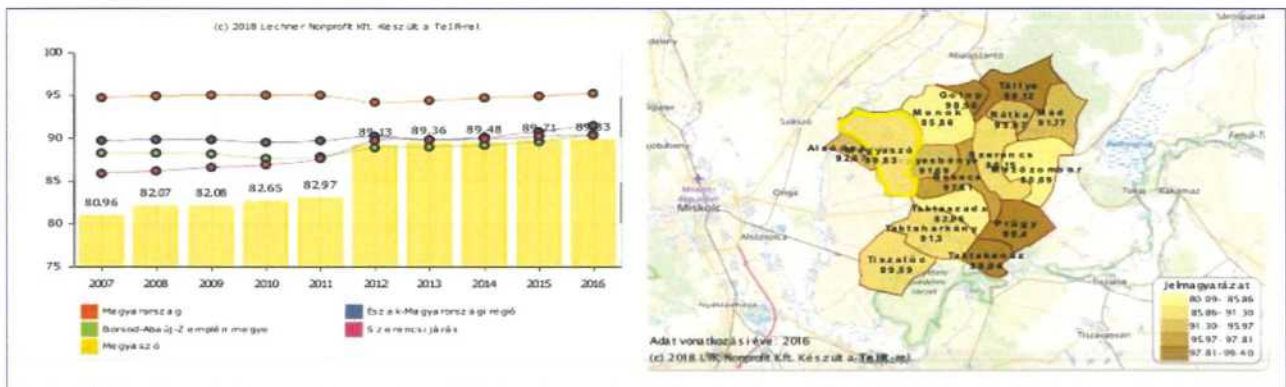
Ráadásul, valamennyi itt felsorolt infrastrukturális közszolgáltatás évről-évre – a lehetőségek adta határokon belül fejlődik, illetőleg technikailag korszerűsödik is, beleértve ezek karbantartását és feltételezett elévülését. Tényleges értelemben ugyanakkor a lakásállományra, s a folyamatos népességfogyásra, lakosságszám-csökkenésre vetítve, ezen infrastrukturális ellátottság minőségi fejlesztése, és szinten tartása, kiterjedtségére, egyúttal nagy fokú feladatokat is jelent.

Sőt, a település adott lakásállománya vonatkozásában adott körzetekben, avagy lokálisan csökken, (pl. elhagyott, magára hagyott, vagy megsérült, nem helyreállított ingatlanok, és épületekromok növekvő száma) míg a lakosság egyes rétegeinek (lásd, szegénység, mélyszegénység, és/vagy roma etnikum), jobbára romló jövedelmi viszonyai tekintetében, egyes szolgáltatások felfüggesztésre, vagy szüneteltetésre, korlátozásra kerülnek. (pl. elmaradó számlák, és közműtartozások miatt).

Különös tekintettel, az elmúlt évek egyik legjelentősebb, és a település lakásállományának illetve infrastruktúrájának szinte teljes egészét, megrongáló és károsító *viharkatasztrófájára*, és jégverésére, amely a község tucatnyi épületét, részlegesen középületét is - ha csak átmeneti időre is, - de lakhatatlanná tette. Ezek kijavításárára, kárenyhítésére, alapítványok, segélyszervezetek, Önkormányzatok, és civil felajánlások, és anyagi támogatások révén, végezetül pedig kormányzati segítség jóvoltából is, végül sikerült úrrá lennie a településnek.

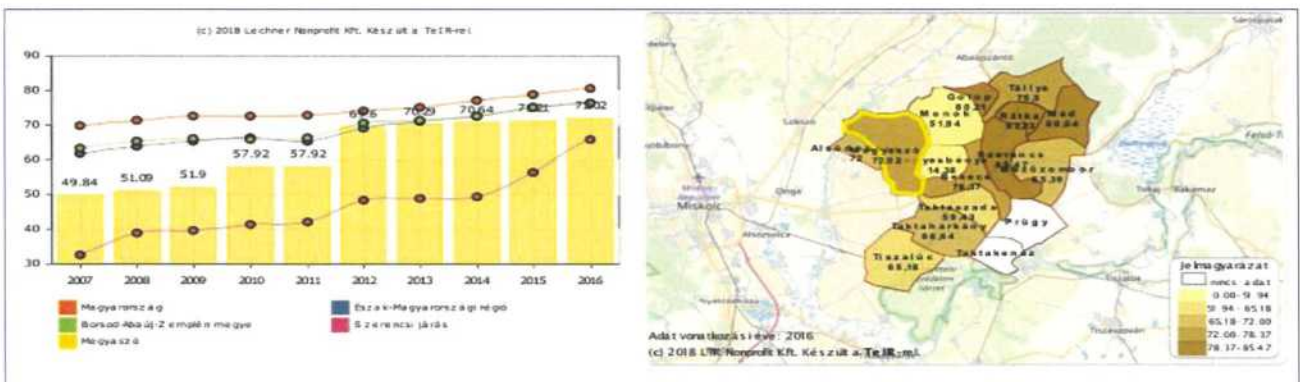
Az alábbiakban – bemutatásra kerülő – és a település lakásállományának helyzetét, tágabb kontextusban is bemutató - TEIR adatbázisok, statisztikai felméréseinek diagramjai és térképvázlatai - két, további jellemző indikátor szerint is reprezentálhatóan - a település lakásviszonyait, adott mutatók szerint leíróan (a Szerencsi járásra vonatkozó) – regionális összehasonlításban, is bemutatja.

I.: Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)

FORRÁS – TEIR

II.: Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)

FORRÁS - TEIR

Míg a község, általános – illetőleg „összesített” - lakásállományára vonatkozóan a következő táblázatok és diagramok jeleníthetnek meg jellemző képet. az „a)” *bérlakás-állomány*, illetőleg „b)”, *a szociális lakhatás tekintetében*, az aktuális helyzetképet a 3. 4.1. táblázat részletezi.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TS 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	865	n.a.	n.a.	33,53%	71,21%	89,71%
2016	865	n.a.	n.a.	33,53%	72,02%	89,83%
2017	865	n.a.	n.a.	33,53%	72,02%	80,58%
2018	865	n.a.	n.a.	33,53%	72,72%	80,81%
2019	865	n.a.	n.a.	33,53%	73,87%	81,39%
2020	n.a.	n.a.	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstár, önkormányzati adatok

Tábla:3.4.1.

a) bérlakás-állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2015	865	15	15	0	2	0	3
2016	865	13	9	0	2	0	3
2017	865	11	8	0	2	0	3
2018	865	20	8	0	2	0	3
2019	865	19	7	4	2	1	3
2020	n.a.	21	n.a.	14	n.a.	4	3

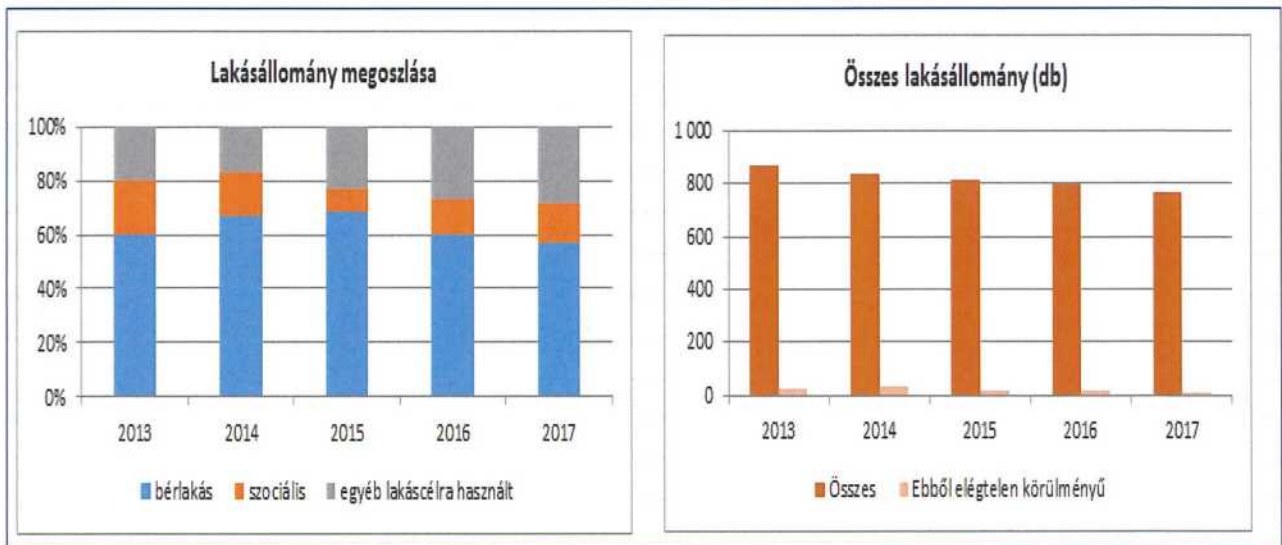
Forrás: TeIR, KSH Tstár, önkormányzati adatok

Tábla:3.4.2.

b) szociális lakhatás

Összevetésben (és átfedésben) a korábbi évek adataival.:

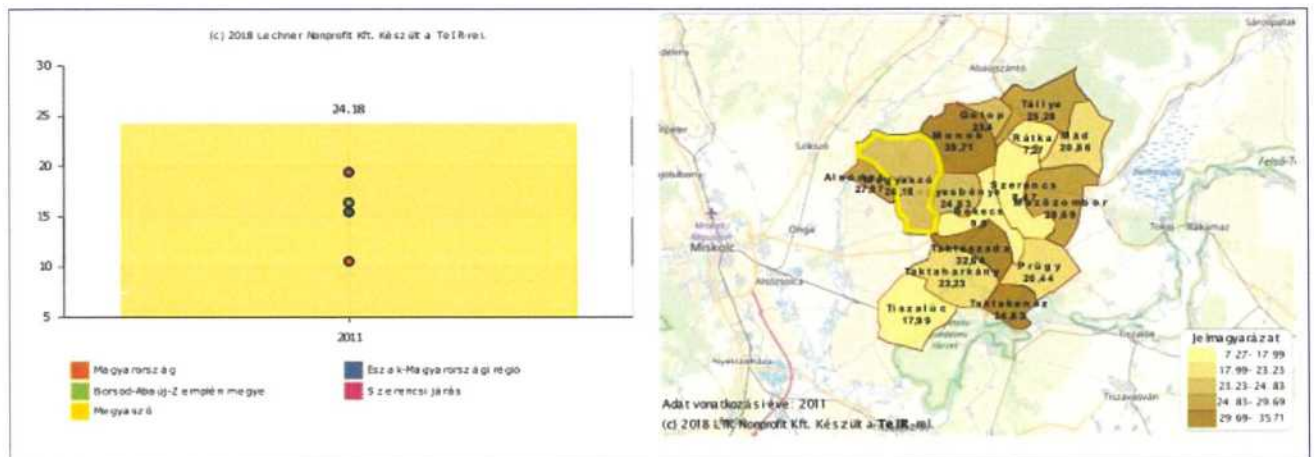

A vonatkozó adatokból (3.4.1. – táblából) is kiolvashatóan, jól látszik, hogy a településen belüli – aktív – (vagyis lakott, ill. használatban levő) lakásállomány – évről-évre folyamatosan csökken. Ugyanakkor – valamelyest ebből is következően, az 'elégtelen lakhatási körülményeket biztosító' otthonok száma is. Ugyancsak a lakosságszám csökkenésével, vélhetően összefüggésben, a bérlakás állomány is – minimálisan – csökkent. Az ún. "szociális" lakásállomány ezenközben, mindvégig alacsony szinten reprezentált, s érdemben nem változott.

A 'bérlakás-állomány' változásait, továbbá a 'szociális lakásállomány', illetőleg az, alábbi diagramok reprezentálják.

A lakásállomány csökkenésének további háttérében ráadásul, a már korábbiakban említett természeti katasztrófa, -települési épületállományban okozott károk, (végrelesen helyreállíthatatlan ingatlanok), valamint a korábban már ugyancsak taglalt népességfogyás eredményeként, gazdátlanná, és elhagyottá váló ingatlanok romosodása, elhanyagolása következményeként, a települési ingatlanok egy része, gondozatlanná, és idővel romossá válik. Ezen tendenciák ugyanakkor, bár *részlegesen lokalizálhatóak*, nem tekinthetők *szegregátum*-jellegű folyamatoknak, ugyanis, a község szinte bármelyik részén – kvázi szigetszerűen is idővel, megjelennek.

III.: Komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)

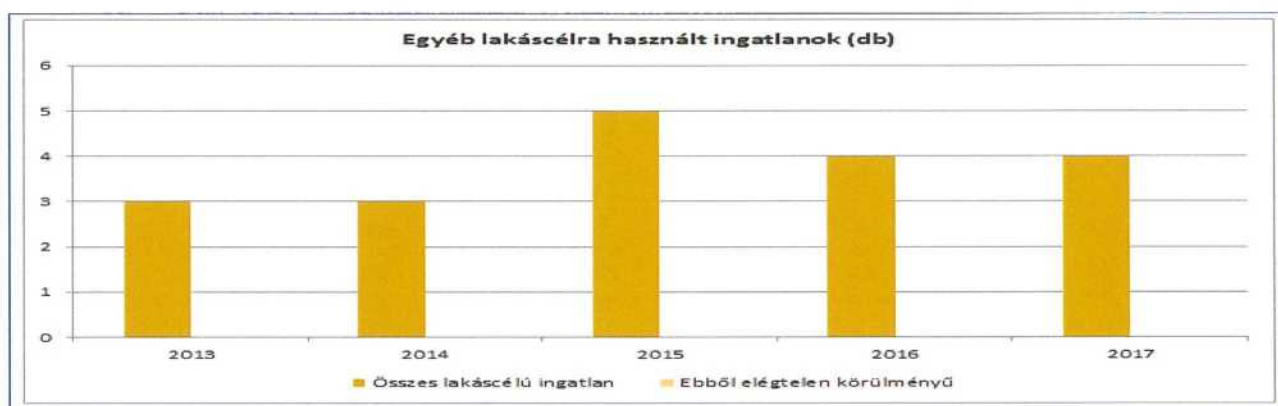

FORRÁS – TEIR - A (megelőző!) nép-számlálás adatai alapján.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A település, mélyszegénység határán élő kisszámú népességét illetően, kevés számú család, illetőleg egyes, idős egyedül élő személyek – különös tekintettel a települést 2017. évben ért – súlyos jégverés miatti természeti katasztrófára, melynek alkalmával a község lakásállományának tulajdonképpen 90%-a károsodott, rongálódott meg, vagy vált időszakosan – avagy kis számban

végleg – lakhatatlanná, néhány család sajnálatos módon, eredetileg nem lakáscélú, de lakáscélra használt ingatlanban él. Esetükben, - ahogy a kárenyhítés alkalmával a község – szükségét szenvedett lakossága vonatkozásában is, számos alapítvány, civil-szervezet, illetőleg caritas, sőt egyes esetben magánfelajánlások, s értelem-szerűen a helyi Önkormányzat együttesen próbált segítséget és támogatásokat nyújtani. Ezek segítségével, a kárenyhítés és helyreállítási munkálatok közel 95%-a már elkészült, avagy befejezettnek tekinthető. Ám ennek ellenére is, akadnak ingatlanok, amelyek rendbetétele várta még magára. Ezeket, vélhetően egyházi segítséggel, valamint további adományok jóvoltából sikerülhet majd helyreállítani s a bennük lakók életminőségén javítani.

e) lakhatást segítő támogatások

A helyi lakosok rászorultságtól függően – időről időre, valamint évről-évre felülvizsgálva, un. *települési, lakhatási támogatást* igényelhetnek. A lakosság adott rétegeit elérő szociális, egzisztenciális válsághelyzetek, avagy – jellemzően növekedő anyagi problémák hatására, sajnos egyre több családnak jelent gondot a magas rezsi költségek. Mivel településünk, halmozottan, a munkanélküliség által sújtott régióban van, s ahol munkahelyek szűntek meg. A lakhatást segítő támogatás – helyi lehetőségét, ezért, nem egy család, és egyedül élő, kis jövedelmű személy, rendszeresen igényli, és igénybe veszi.

Az Önkormányzat, az így folyósításra kerülő támogatásokat, elvégzett *környezettanulmányok tapasztalatai nyomán*, illetőleg az adott feltételeknek megfelelően ítéli meg, egy éves időtartamra, amelyet ezt követően, ismételt igénylés esetén, *felülvizsgáltat*.

A beérkező igények száma, sajnálatos módon jellemzően nagyszámú, noha az utóbbi években valamelyest csökkenő tendenciájú igénybevételeket mutatnak, amelyet, a 3.4.2. jelű táblázat és diagram értékei mutatnak.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	70	36
2018	91	754
2019	341	491
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:3.4.3.

Amint az mind a számadatokból, mind pedig a diagramból, pregnánsan kiolvasható, a helyi lakásfenntartási támogatások iránti igény, a 2018. évtől kezdődően – és azóta is - folyamatosan – növekszik.

f) eladósodottság

Mindamellett, az „eladósodottság”, valamilyen értelemben, érezhetően jelen van a község lakosságának életében. Sőt az utóbbi időben ennek mértéke érezhetően, növekedni is kezdett. Sajnálatos módon több család rendelkezik már valamilyen fokú, köztartozás elmaradással. (amelyek ügyintézéséhez nyújtott segítség, illetve, továbbirányításuk, más fórumok felé, már a helyi Családsegítői Szolgálat napi feladatai között is, egyre határozottabban megjelenik.)

Oly annyira, hogy egyes családok/háztartások esetében pedig, mindez, már adott szolgáltatások kikapcsolásához, avagy időszakos szüneteltetéséhez is elvezetett.

A települési önkormányzat ezen esetekben – *rendkívüli települési támogatás* nyújtásával működhet csak közre. Míg a családsegítő Szolgálat, az adott problémákat némiképp enyhítendően, szervez időszakosan, vagy egyszeri alkalmakkal *adománygyűjtéseket*. (ruha, élelmiszer, használati eszközök, bútorok stb.) tekintetében. A szolgálat részéről működtetett és kezdeményezett *ruha-adomány-gyűjtési akciónk*, folyamatosnak tekinthető, s az év minden szakában igyekszik elérni, a településen élő, rossz anyagi helyzetben élő teljes korosztályt.

Míg másfelől, egy - az SZGYF (Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság) – *Európai Unió támogatás és finanszírozás* keretében működő programsorozata tekintetében, már három, vagy pontosabban „négy” (*jobbára a HEP célcsoportjaival is egybeeső*) *célcsoport*, rendszeres, avagy időszakos – helyi segélyezése is folyamatosan megvalósulhat; az un. **RSZTOP** (Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program) már több éves együttműködési megállapodás tekintetében az Önkormányzat, a Családsegítő Szolgálat és az SzGyF közreműködésével kialakítva és megvalósítva.

*Egész pontosan, és részletesen; mint működő – s már jelenleg is élő, s elérhető –rész-projektjei tekintetében, - s tervezett tartama szerint; 2023-ig, avagy a források kimerüléséig, fenntartva, négy területen: a szegény, gyermekes családok, (0-3-éves korú gyermekek) **RSZTOP – 1.1.1.-16.** (jelenleg második szakaszban tartó projektje) keretében, havi rendszerességgel osztott tartós élelmiszer-csomagok, illetőleg évente egy alkalommal, hasznos, használati eszközök; valamint ugyanezen projekt – „várandós kismamák” részére kiterjesztett része; az **RSZTOP-2.1.1-16** – „Szegény gyermekes családok és rendkívül alacsony jövedelmű személyek számára természetbeni juttatás biztosítása”, illetőleg az iskolai, tanulmányi szünetekben, (a 7-14 év korú) gyermekeket nevelő családok, valamint Az **RSZTOP-4.1.1-16** kiemelt európai uniós projektje keretében a szociálisan rászoruló megváltozott munkaképességű, valamint rendkívül alacsony jövedelmű időskorú személyek számára adható, un. rehabilitációs ellátásra jogosult személyek részére adható tartós élelmiszer segély-csomagok vonatkozásában.*

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Megyaszó település – infrastrukturális ellátottsága a fentebb leírtak alapján, általánosságban, - megfelelőnek tekinthető. Maga a község, közúton közelíthető meg a 37-es közúton Miskolc, illetőleg Szerencs felől, mely települések között, menetrendszerű autóbusz-közlekedés biztosított. Alsóbbrendű utakon – ugyancsak közúton keresztül, mint egyfajta „csomópont”, Újvilág, illetőleg Szentistvánbaksa – Halmaj települések irányában, ugyancsak közúti kapcsolódásai vannak, melyeken keresztül mind a 27- autót, (és gyorsforgalmi autót) mind pedig a „3”-as főközlekedési út, illetőleg az M3-as autópálya felé, egyaránt elérhető. A település belterületén, illetőleg központjában, helyi üzemanyag-töltőállomás is működik.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Fogalmi értelemben vett Szegregáció (vagy „elkülönülés” – mely lehet spontán, választott, - önkéntes, avagy kikényszerített) lényegében, minden társadalomban létrejön, mint az un. „komplex” társadalmak, avagy a – mindenkori - társadalmi lét, egyik sajátja. Mindenek előtt tehát különbséget kell tennünk, hogy a szegregáció jelenségét, fogalmilag, avagy területi megjelenése tekintetében értjük és értékeljük-e?

Tudniillik, minden társadalomban, voltaképpen „párhuzamos szegregátumok” alakulnak ki, amelyek eredményeképp 'ugyanannak' a (...) közösségnek a tagjai, idővel - egyre nehezebben tudnak majd beszélni egymással...."

Ennek, egyik szemléletes példaként: s jelesül éppen az esélyegyenlőség megteremtésének érdekében, vegyük a "szabad iskolaválasztás" kérdését, amelynek égisze alatt, "tehát éppen a szabadság nevében" - gyermekeinket egy számukra jobbnak gondolt és kikiáltott intézménybe iratva át – úgy véljük, az esélyegyenlőség, avagy esélyteremtés érdekében léptünk. Ugyanakkor – és paradox módon azonban épp ellenkezőleg: épp a szegregációt növeltük, azáltal, hogy a közösség – ezzel a választási lehetőséggel élni nem tudó, esélytelenebb, nehezebb helyzetben lévő tagjait hagytuk magukra azáltal, hogy ők viszont már nem kaphatták meg az esélyt, egy jobb színvonalú intézménybe kerüléssel, arra, hogy kiemelkedhessenek, vagyis, hogy valóban szabadok lehessenek és maradjanak.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Ezen értelemben vett „szegregátum” településünkön lényegében Nincs. Ezáltal, a fenti tényezők külön részletezésének nincs relevanciája.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és *társadalmi problémák* szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Mivel a kialakulatlan szegregátum jelenleg „telep” szerűen ugyancsak hiányzik, ezért ezek jellemzésére sincs lehetőség Községünk viszonylatában,

- c) a *szegregációval veszélyeztetett területek*, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Ezen utóbbi tendencia – azaz, a „szegregációval veszélyeztetett” településrészek kialakulása tekintetében ugyanakkor már vannak jellemző, jelentkező jegek.

Ekként, egyes utcák, és település részek esetében a szegényebb lakossági rétegek dominanciája, bár megfigyelhető úgy, mint a *Nagy út*, a *Petőfi utca*, a *Hankó Zoltán út*, az *Ady-*, a *Jókai-*, és a *Kossuth-, köz*, valamint, a *Gyöngyvirág*, és a *Rozmaring* utcák, továbbá a *Kossuth utca* tekintetében. Míg más utcák, mint a *Fő út*, a *Béke út*, *Arany János utca* stb. tekintetében, részlegesen érintettek. Sőt, a fentiekén túl, már további utcák részleges „érintettsége” is felmerül.

Mégis, még a dominánsabban a szegényebb lakossági réteget nevesítő utcák sem „telep-szerűek”, és „hermetikusan elzártak”. Még ezen utcákban is élnek jobb módú és tehetősebb, állandó munkaviszonnyal és fix jövedelemmel rendelkező családok. Vagyis voltaképpen a község összes utcájában lakók, valamilyen szálon integrálódnak és kapcsolódnak a község település-szerkezetének egészéhez. Ami az esélyegyenlőség tekintetében, mindenképpen örvendetes helyzet.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az 1997.évi CLIV. egészségügyi törvény alapján elő kell segíteni az egyén és ez által a lakosság egészségi állapotának javulását, az egészséget befolyásoló feltétel- és eszközrendszer, valamint az annak kialakításában közreműködők feladatainak meghatározásával. A lakosság számára az esélyegyenlőségének megteremtéséhez az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítani kell.

Meg kell teremteni annak feltételeit, hogy minden beteg megőrizhesse emberi méltóságát és önazonosságát, önrendelkezési és minden egyéb joga csorbítatlan maradjon.

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

- együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

A 'Szt. értelmében' a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. (**Jogszabályi környezet**):

- **Szociális alapszolgáltatások:** falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés*, házi segítségnyújtás*, családsegítés*, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás*, utcai szociális munka, nappali ellátás*. (A „*”-al jelölt szolgáltatások, Megyaszó településen biztosítottak.) A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, és a támogató szolgáltatás, a Szerencsi Többcélú Kistérségi Társulás feladatellátásai között biztosított.

- **Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások:** az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

- **Az Ebktv. rendelkezése értelmében** az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, valamint a gyógyító-megelőző ellátás, illetőleg a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, továbbá az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

- **Az egyenlő bánásmódhoz való jog** magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

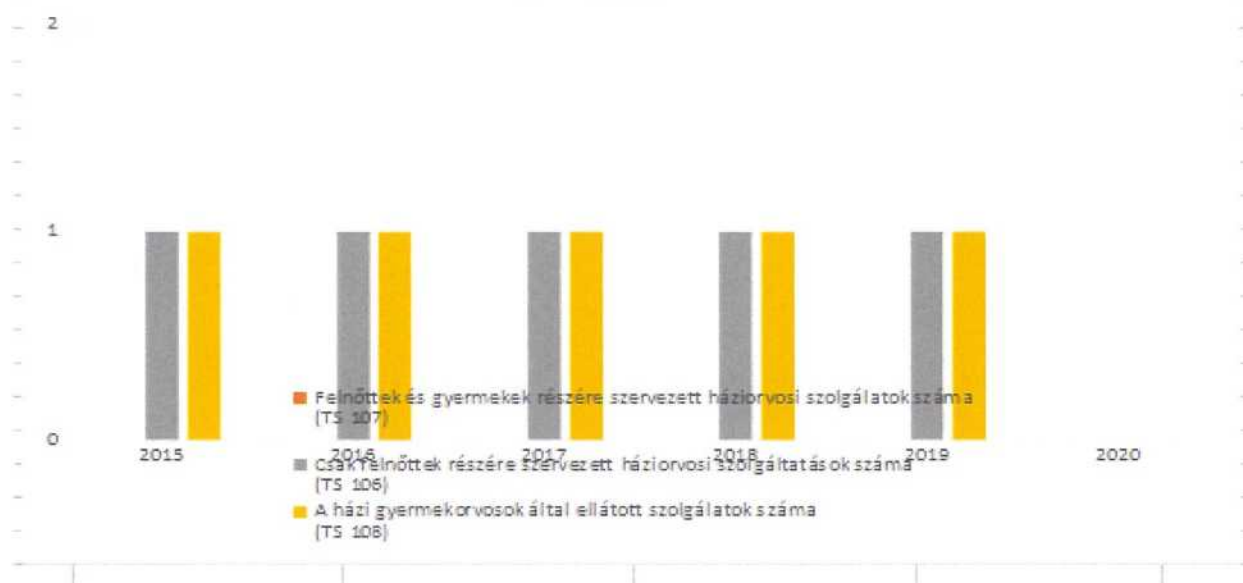
3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	1	1	1	158	n.a.
2016	n.a.	1	1	1	139	n.a.
2017	n.a.	1	1	1	n.a.	22
2018	n.a.	1	1	1	n.a.	23
2019	n.a.	1	1	1	n.a.	16
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeJR, KSH Tstar

Tábla: 3.6.1.

A település háziorvosi-, gyermekorvosi, (egészségügyi alapellátás) szerinti intézményi ellátórendszerét a 3.6.1. táblázat szemléletesen mutatja.

Egészségügyi ellátás

S a fenti adatok diagram-szerűen ábrázolva.

Vagyis amint az látható, községünk egészségügyi alapellátások tekintetében, ellátott település. Azaz felnőtt háziorvosi, valamint gyermekorvosi ellátottsága, (ez utóbbi ugyan – 2018.-tól, már csak helyettesítések keretében), de megoldott. Ahogyan rendelkezik a település helyi *fogorvosi és gyógyszertári, és védőnői* ellátottsággal is. Illetve ezen túlmenően, *labor-szűrések* lebonyolítása tekintetében is biztosított. Ezen szolgáltatások mindegyikéhez, minden esetben megfelelően felszerelt, korszerű rendelők és infrastruktúra is tartozik.

Az orvosi eszközök beszerzését, *Magyar Falu Program* keretein belül – sikeresen valósította meg az Önkormányzat.

b) **prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzájárulás**

Míg a szakorvosi – ill., a speciális egészségügyi szakellátások tekintetében, az egészségügyi járóbeteg-ellátásokat igénylő betegeket a háziorvosok, a szerencsi *ESZEI*, intézményében, ambuláns szakellátásra, egynapos sebészeti és egyéb szakorvosi vizsgálatokra, az adott Intézményben, illetőleg a Miskolci Városi kórházak szakorvosi rendelőintézetbe utalja. Rendkívüli helyzetekben, *az orvosi ügyeleti ellátás*, szintén Szerencs településről kerül biztosításra.

Az idős mozgásukban korlátozott, illetve önálló közlekedésre képtelen személyek számára az önkormányzati busz igénybevétele – akut helyzetekben biztosítható.

Az orvosi, és a fogorvosi rendelők, valamint a védőnői Szolgálat rendelője, teljes egészében akadálymentesített. (A háziorvosi-Gyermekorvosi ellátások egyéb vonatkozásai tekintetében lásd még, a '4' – „Gyermekek helyzete” című fejezet alapján is!)

A településen, járási szinten, illetőleg a Miskolci Megyei Kórház, valamint egészségügyi Szakszolgálatok által *mobil szűrőkocsikkal*, szűrő-állomásokkal, rendszeres időszakokban biztosított. A gyermek csecsemő-, és kisgyermekkorai továbbá óvodai és iskolai Eü. és higiénés szűrővizsgálatai, valamint kötelező védőoltásai, helyben – a házi és gyermekorvosi praxis, valamint a védőnői szolgálat által garantáltak.

Az alapszintű laborvizsgálatok ugyancsak helyi szinten elvégezhetők, valamint diagnosztikai a szerencsi *ESZEI* laborjai által kerülnek elvégzésre.

A járványidőszak idején, a Covid-védőoltásokhoz jutás nem elhanyagolható hányada is a helyi háziorvosi praxison keresztül történt a lakosság részére beadásra.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Megyaszó település lakossága vonatkozásában ezen ellátásokat a szerencsi Járás, területi ellátórendszereként működő ESZEI, valamint a hozzá kapcsolódó, idős-, és szociális otthonok igyekeznek betölteni.

A mélyszegénységben élő emberek a prevenció programokhoz való hozzáférése, a társadalom többi tagjához mérten egyenlő eséllyel biztosított. A jelzőrendszer a községben jól működik, a problémás helyzetek hamar feltárássra kerülnek, és a megoldáshoz idejében érkező hatékony segítség nyújtható számukra.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Szociális alapszolgáltatás tekintetében, az étkeztetést, illetőleg az un. „szociális étkeztetés feladatait” egyfelől, a házi segítségnyújtást, családsegítés vonatkozásában – mint közösségi ellátásokat, - a helyi önkormányzat biztosítja. Míg másfelől, az Önkormányzat és a helyi Idősek Klubja, mint önálló Gazdasági Intézmény - konyhája által is biztosítja a szociális közétkeztetést, (és a házi segítségnyújtást), valamint az óvodai és bölcsődei, valamint az iskolai közétkeztetést.

A szolgáltatás biztosítása, megfelel a jogszabályi előírásoknak és hangsúlyt fektet az egészséges táplálkozásra.

A mélyszegénységben élők ellátását, valamint a kis keresetű, egyedül élő, idősebb korosztály étkeztetését segíti a 2018 augusztusában – településünkön is elinduló – s jelenleg is folyamatosan működő - un. „NÉPKONYHA” -szolgáltatás intézménye is. (Az intézmény működéséről tájékoztatást nyújtó adatokat lásd. alább, a későbbiekben.)

Mindezekon túlmenően, a gyermekek védelméről, és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) szabályozásai alapján, - a települési Önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatokként biztosítják, a szünidei gyermekétkeztetést is. (Iskolai, illetőleg – óvodai és bölcsődei nevelési szünetekben).

Ennek megfelelően, napi egyszeri, meleg étel biztosítása mellett (bölcsődei-, óvodai-, továbbá iskolai nappali tagozatos, valamint középiskolai, nappali tagozatos, tanköteles korú, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

A fentieket, az Önkormányzat, a helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat révén szervezi meg, bonyolítja és biztosítja.

Mindezeket egészítik ki, a korábbiakban már nevesített, RSZTOP-programok vonatkozó segélyezési, a tartós élelmiszerek vonatkozásában, ugyancsak a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által koordinálva.

A helyi gyermekvédelmi szakellátás intézményei – (Megyaszói Lakásotthonok) egyházi fenntartású szervként biztosítják, a gondozásuk alatt nevelkedő 3-18. éves korú ellátottaik – teljes körű, otthon nyújtó gyermekvédelmi szakellátását, étkeztetését, óvodáztatását, iskoláztatását, és nevelését.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Elsősorban a szabadban végezhető sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében település minden lakója számára biztosított. Am jellemzően a település közoktatási, és nevelési intézményei, valamint a településen működő gyermekvédelmi szakellátás Lakásotthonai keretében biztosítottak, mint intézményi szervezésű iskolai, ill. gyermek-programok,

valamint a közoktatás – aktuális – alaptanterve, avagy osztályainak kezdeményezése szerint. Valamint az iskolai szervezésű versenysportok által.

Mindezek mellett, a helyi, un. Kiss Attila alapítvány civil kezdeményezéseiként, időszakosan megszervezésre kerülő *túrák*, továbbá egyéb Önkormányzati programok – testmozgást célzó, eseti-, közösségi programjait kell még kiemelniük és megemlíteniük.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokat nyújtó intézmények (ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény és egyéb speciális ellátást nyújtó intézmény) a településen nincs közvetlenül.

A szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és *helyreállításához* – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás, a települési gyógyszertámogatás.

Az Önkormányzat a szociális alapszolgáltatások között biztosítja a

- szociális étkeztetést,
- házi segítségnyújtást,
- nappali ellátást (Idősek Klubja tekintetében), valamint, a

- családsegítést

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Településünkön az adott szolgáltatás-típus – helyi, és vagy intézményi szinten – **nem releváns**

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzattal – illetőleg a településen működő intézményekkel szemben, a közszolgáltatások nyújtása során értendő *hátrányos megkülönböztetés*, avagy az *egyenlő bánásmód* követelményének esetleges megsértése miatti jelzés, vagy szankció – nem került megállapításra.

(Noha, az „*egyenlő bánásmód*” - fogalma, nem összetévesztendő, avagy analóg fogalom az „*esélyegyenlőséggel*”; azaz nem mindig, illetőleg feltétlen esik egybe, az „*esélyegyenlőség*” megkívánta célokkal. Hiszen, az „*egyenlő bánásmód*” elve, nem alkalmazható kritikátlanul, és következetesen, bármilyen esetben, s bármilyen esélyegyenlőtlenségi szituációk közepette, csakis, egy viszonylag homogén társadalmi térben. Hiszen nem viszonyulhatunk az egyenlő bánásmód elvei szerint, egyenlő módon, egy teljesen egészséges, illetve egy mozgáskorlátozott személynek, például a közszolgáltatások azonos fokú igénybevétele és elérhetősége szerint biztosításához. Hiszen ezen szolgáltatásokat, már eleve sem „*azonos esélyekkel*” kívánják, illetőleg képesek igénybe venni. Ilyen, vagy hasonló esetekben, és az esélyegyenlőség minél optimálisabb biztosíthatósága érdekében, a súlyozott hátrányokat szenvedő(k) számára, a „*pozitív diszkrimináció*” eszközeit lehet, és kell igénybe venni.)

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretén belül.

A fentiekben már említett, *Népkönyha* intézményének, településünkön való meghonosítása, ugyancsak a deprivációs hatások által érintett kisjövendelmű társadalmi rétegeknek nyújthat,

létrejötté óta, folyamatos, és kiszámítható hasznos, napi segítségeket, adott háztartásaik mindenkori ellátásához. Ezen intézményt, megnyitása óta (2018) jellemzően, az említett társadalmi csoportok tagjai, azaz, a roma lakosság, és a község idősebb – szociálisan érintett, korosztályai látogatóik azóta is rendszeresen.

A népkonyha Intézménye által, kiosztott ételadagok jellemzően magas száma, ugyancsak a szolgáltatás iránti igény magas számait mutatja, az alábbi 3.6.2. táblázat adatai alapján

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	117 840
2019	60 724
2020	61 780

Forrás: Dmf kft. Működtető, Onkormányzati adat

Tábla:3.6.2.

Amint az, az illető adatokból is nyilvánvalóan kiolvasható, az intézmény megnyitása pillanatától, egy azonnali, rendkívül magas számú felfutása volt érzékelhető a települési igényeknek, az adott – ingyenes - szolgáltatás iránt. Ami ugyan a következő évtől mintegy közel a felére esett vissza, ám inentől egy ismételt valamivel lassabb emelkedés után, az igénybevételek száma, már stabilan megmaradt.

A vonatkozó tendenciákat a táblázat számadataihoz tartozóan, az alábbi diagram, szemléletes grafikonja, külön is mutatja.

A fentebb leírt, és helyi szinten is megvalósuló szolgáltatások sorában, az *esélyegyenlőtlenségek kiegyenlítését célzó, pozitív diszkrimináció⁴ alapuló intézkedések*, egyik figyelmet érdemlő példájaként is kiemelendő.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A helyi közösség(ek) legfontosabb színtereiként, - a község mindennapos életének szervezésében meghatározó módon szereplő *alapintézmények* – nevesíthetők: úgy mint az – iskola, a bölcsőde és óvoda, a helyi Gyermekház, az egészségügyi alapellátás intézményei, az Önkormányzati Hivatal, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, a helyi Idősek Klubja, és a település egyházi közösségei, valamint és nem utolsó sorban; a község közösségi, kulturális életének színtereiként működően, a *helyi Közkönyvtár*, a *Művelődési Ház*, valamint a kulturális és közösségi élet, és az un. 'civil társadalom' *civil szervezetei*, és *Alapítványai*; a *Nyugdíjas klub*, *Olvasókör*, a *Népdalkör* és a helyi *citerazenekar*, a *Megyasói Fúvós Zenekar*, s mint hagyományörző egyesület, a *Kis Attila Alapítvány* vagy pedig a régi Gyermekotthon és Általános iskola, egykori közalapítványa, a pl. az un. még ma is lényegében működő „*Tamasz-M Alapítvány*”. Ahogy nem kevésbé közösségeket összekovacsoló erőkként, említendőek meg a település Sport-klubjai, és egyesületei, amelyek jellemzően, a fiatalabb, illetve iskolás korú lakosság közéleti tevékenységeinek a gyűjtőhelyei.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Vagyis, a fentiekben is már említett legkülönbözőbb, és a helyi közösségek, számos korcsoportját elérő közösségi fórumok, csoportosulások, alkotókörök, klubok, és helyi Alapítványok, illetőleg egyesületek, karakterükénél és jellegükénél fogva jelennek meg a település életét mozgósítani képes közösségi rendezvényeken, és helyi Intézményeinkben.

Így, többek között, az elmúlt évek alkalmával sikeresen korszerűsített, és felújított *helyi művelődési ház*, átfogó épület-rekonstrukciója, révén megújult újabb, nagyobb és szebb *közösségi termeiben*, avagy az ugyancsak korszerűsített iskolai *sportcsarnokban*, illetőleg a település egyéb más, megújult, és folyamatosan megújuló *közösségi terein*, szépülő, sokasodó *közparkjai*, és emlékhelyei, tekintetében.

⁴ A „Pozitív diszkrimináció” – a legkülönbözőbb hátrányok csökkentésének illetőleg „megkülönböztetéseknek”, mint előnyben részesítéseknek azon *gyűjtőfogalmaként tételeződik*, melynek során egy egyén vagy csoport valós *esélyegyenlőtlenségének felszámolása érdekében* kezdeményezünk intézkedéseket, azért, hogy az érintettek helyzetének előmozdítását elősegíthessük. Ez az előnyben részesítés, ugyanakkor nem sérthet alapvető jogot, nem történhet mások nyilvánvaló sérelmére, illetve nem biztosíthat feltétlen előnyt. Célja nem többletjogok osztogatása, hanem a valamilyen szempontból hátrányos helyzetű személyek vagy csoportok olyan szintre juttatása, hogy ezen segítségek révén képesek legyenek élni az egyébként - mindenkit megillető jogaikkal.

A szociológiában a pozitív diszkrimináció - csoportra vagy személyre vonatkozó jogi, adminisztratív vagy egyéb segítséget jelent.

A „pozitív diszkrimináció” – mint adott esetben szükséges – és megkívánt tevékenység, eljárás mód, avagy *intervenció*, szorosan összefügg, a „negatív diszkrimináció” törvényi tilalmával is.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
3	1	3010	2
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

Tábla:3.7.1.

A fenti táblázat ekként, a település - kulturális és sport jellegű közintézményei szerinti ellátottságát mutatja, a helyi közkönyvtár kölcsönözhető könyvtári köteteinek számával egyetemben

Mindazonáltal évekkorábban, a településünkhöz tartozóan, a korábbiakban működő, Gyermekotthon és Általános iskola időszakában, a település, voltaképpen, még több, további közösségi térrel, sportlétesítménnyel, (tornatermek, sportpályák) és egy több ezer kötetes, második iskolai könyvtárral is rendelkezett. Ám a gyermekotthon bezárásával, illetve átalakításával, ezen intézményrészek is, mintegy felszámolásra kerültek. Míg a hajdani gyermekotthon épületegyütteseinek sorsa, és hasznosításának iránya és módja, sajnos még mind a mai napig nem dőlt még el, noha számtalan potenciális lehetőség forrása, és helyszíne lehetne.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen, pregnánsan tetten érhető etnikai konfliktusok nem léteznek, így azok kezelésére sincs igazából szükség. Ezen probléma kör, településünkön tehát *nem releváns*.

A közösségi együttélés, túlnyomórészt, harmonikus, megfelelően szervezett, sőt, önszerveződő, konstruktív, jellemzőkkel és karakterjegyekkel bír; korosztályok, és nemek közötti megkötöttségek nélkül.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Településünkön, elmondható – hogy a *helyi közösségi szolidaritás*, tartósan és nagy múltra visszatekintően létezik, s mint ilyen, hatékony és élő közösségi mentalitásként felmutatható, számos korosztályra, közösségre, kiterjedően is. Vagyis egyaránt művelve és áthagyományozva ezt, mint életfelfogást, mind a gyermekek, mind az idősök, mind pedig a szükséget szenvedő, rászoruló lakossági rétegekre is tekintettel. Sőt, voltaképpen *valamennyi helyi intézmény mindenkori működésének alapvetően sajátja*.

A gyakorlat szintjén ez megmutatkozik, a fentebb már említett *jótekonysági bálók és rendezvények* szervezése (és 'közösségi intézménye' révén), a különféle intézmények szervezte segély-akciók tekintetében, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által évek óta folyamatosan szervezett adomány-gyűjtésekben, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat munkájában és tevékenységeiben, a helyi Önkormányzat számos, a lakossági igényeket szemelőtt tartó akcióiban, és gesztus értékű ajándékaiban, a helyben működő Alapítványok létrejöttében, 2017. év települést érő természeti katasztrófa pusztításaival való megküzdésben és összefogásban, valamint a hétköznapi tevékeny mindennapjaiban egyaránt.

A közösségi terek – és intézmények, mindenre kiterjedő – teljes akadálymentesítése ugyanakkor – bár jelentősen előrehaladott, még nem történt meg véglegesen. Ennek folytatása, befejezése, még a megoldandó feladatok célkitűzései között szerepel.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Megyaszó településen, a '*Roma Nemzetiségi Önkormányzat*' által működtetett programok, közösségi szerveződésű kezdeményezések, segítő, - támogató akciói, és adománygyűjtései nevesíthetők, melyek a helyi roma etnikumú közösséget is többnyire összefogják, képviseltetik, és segítik.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A korábbiakban már külön is bemutatott, módon és formákban, a helyi civil szervezetek, alapítványok, klubok és egyesületek (és így tovább) tekintetében tételeződnek, a szóban forgó folyamatok; melyek karaktere, jellemzően *kulturális*, vagy „önképző” jellegű, illetőleg a *sport*, az *életmód*, valamint a *hagyományőrzés*, és az un. *lokálpatriotizmus* köré szerveződik.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.

A községben működő „két Önkormányzat”, lényegét tekintve, és feladatellátási kihívásaik arányában, lényegében „egyenrangúak”. Miképpen, ugyanezen szemlélet mentén vállalnak, adott esetben közös programokat, illetőleg működnek együtt, - közösen vállalt feladataikban - egyaránt a település kölcsönös érdekeit, és fejlődését, fejlesztését, és kiegyensúlyozott, békés, közösségi életét, tartva szem előtt.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
<p>A településen munkanélküliség és elhelyezkedési gondok tartósan jelen vannak, azaz, magas a tartós munkanélküliek és a munkanélküli ellátásokra már nem jogosult munkanélküliek száma.</p> <p style="text-align: center;">Alacsony foglalkoztatás.</p>	<p>A foglalkoztatási lehetőségek - avagy a helyi szintű foglalkoztatási programok, és lehetőségeinek fejlesztése. <u>Foglalkoztatás bővítés.</u></p> <p>d) <i>pl. a korábbiaskban elindult un. 'Artravaló' - pályázati program – 18-és 24. év közötti - hátrányos helyzetű fiatalok – számára létesített projekt, folytatása tekintetében.</i></p>
<p>Az alacsony iskolai végzettséggel – avagy a részleges, funkcionális analfabetizmus miatti hátrányok által érintettek magas száma szerint.</p> <p>Illetőleg növekszik a közoktatásból lemorzsolódók, tovább tanulni nem tudó, vagy nem képes fiatalok száma.</p>	<p><i>További, lehetőségek szerinti, <u>képzési programok</u> tovább fejlesztése – pl. A jelenleg már futó, - vagy kipróbált - EFOP-(SzGyF) „Aktívan a Tudásért” projektek további programjainak folytatása által – Avagy az iskolai lemorzsolódás csökkentése. (képzési támogatások pályázati lehetőségeinek fejlesztése). Továbbá a már ugyancsak futó 'Tanoda', valamint az un. „Boldog iskola” és „...óvoda” programok, illetőleg az 'Esélyteremtő Óvoda” projekt.</i></p>
<p>A mélyszegénység – szegénység, által érintettek lakossági rétege, (ill. a gyermekszegénység) a településen megjelent.</p>	<p><i>A segélyezési keretrendszerének, fejlesztése, folytatása. (A már jelenleg is futó RSZTOP-programok, település szintű folytatása képpen. Illetőleg alkalmi jelleggel, további Adománygyűjtési programok folytatólagos megtartása, fejlesztése, mellett.)</i></p>
<p>A lakosság – „szegényebb”, avagy elszegényedő csoportjainak – társadalmi integrációja – az esélyegyenlőség tekintetében – némiképp elmarad az elvárttól.</p>	<p><i>A település intézményi struktúrájának, s a gyermekintézmények által kínált szolgáltatások, és infrastruktúra bővítése (a már elindult, sőt megvalósult, energetikai beruházások esetleges folytatása, és/vagy (További, a <u>halmozottan hátrányos gyermekek életét, integrációját célzó, segítő fejlesztési programok meghonosítása).</u></i></p>

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Megyaszó község életét, sok évtizedre visszamenőleg, egészen az 1953. esztendőig visszakövethetően, alapvetően határozta meg a községbe települt Állami Nevelőotthon – mely a Debrecenben, a II. Világháború végén létesült, és alapvetően hadiárvékat gondozó Gyermekotthon jogutód intézménye volt.

E tekintetben tehát a község, - és ennél fogva a település lakossága is, már évtizedek óta fokozott figyelemmel fordult a gyermekek, különösképp a nehéz sorsú, nehéz körülmények közül jövő, hátrányos helyzetű gyermek felé. Mely idővel, a település pedagógusainak, gyermekvédelmi szakembereinek is egyik szakmai – mi több regionális gyűjtőhelyévé, s egyik, fontos központjává vált.

Maga az Intézmény, mely – voltaképpen a település közigazgatási határán, némileg bár szegregáltan működött, - legalábbis az ezredfordulóig, - mégis, a településen élők mentalitását, valamint a pedagógus-életpálya vonatkozásában a helyi általános iskola múltját, és jelenét is meghatározóan, alapjaiban formálta.

Oly annyira, hogy a településen, majd öt évtizeden át, - a település mindenkori lélekszámához képest, szinte „kuriózusként”, két – teljes egészében felszerelt, tornatermekkel és sport-pályákkal is ellátott, nyolc osztályos általános iskola is működött a községben. Egy ún. „külső”, gyermekotthoni, és egy „belső” települési iskolaként működően.; Sőt, hovatovább, a gyermekotthoni „külső” általános iskola, még „Óvodaként” is, azaz, óvodai és bölcsődei csoportokat is magába foglalóan is funkcionált, egészen 2006- ig.

Majd az egykori Állami Nevelőotthon, a későbbi Gyermekotthon és Általános Iskola, (és Óvoda), sorozatos intézményi szerkezetváltásai során, mely időszakosan Gyermekotthon, Lakásotthon és Speciális Lakásotthonos Gyermekotthonként is működött, a belső Általános iskola, fokozatosan „megszűnt”, illetőleg átadta helyét, előbb, az un. tanulói *Integrált-oktatás* időszakain át, a helyi települési – addigra már Körzeti Általános Iskolává fejlődő Intézménnyel együttműködésben, illetőleg azon belül, a gyermekotthon növendékeinek egy részét, belső települési Általános Iskolába átíratva. Majd a Gyermekotthon végleges bezárásával, annak *utódintézményei*, mint a településen belül kialakított *Lakásotthonok*, magát a *gyermekvédelmi szakellátást is megpróbálták integrálni, a település mindennapi életébe*. Ezen folyamat, az időközben fenntartóváltással jutott el a mai állapotig, vagyis, helyi szinten, a gyermekvédelmi szakellátás, teljes körű ellátást biztosító, és *otthont nyújtó* szervezeti egységeiként, mint a **Szt. Zotikosz Gyermekvédelmi Intézmény Megyaszói Lakásotthonaiként**.

Ezzel egyidejűleg pedig, a *gyermekvédelmi alapellátás* helyi Intézményi struktúrája is kialakulni kezdett, - 2005. évtől, előbb települési társulásként működő Családsegítő és Gyermekjóléti feladatokat is ellátó Intézményként, majd, 2016. évtől, helyi Intézményként, - a fenti szakfeladatok ellátása mentén, az Önkormányzat fenntartásában, Megyaszó telephellyel, ill. Alsódobsza település ellátási körzetével.

A helyi nevelési-, és közoktatási feladatokat a település Integráltan működő Napközi otthonos Óvodája, Bölcsődéje látja el, míg a közoktatás feladatait, a helyi Körzeti Általános iskola, speciális, iskolai csoportokat is működtetve. A halmozottan hátrányos családokban élő, szegényebb sorsú, és elégtelen szocializációs körülmények között nevelkedő gyermek fejlődését,

integrációját, óvodai előkészítését, - a Családsegítő Szolgálat és Védőnői Szolgálat munkatársainak javaslatai alapján, a községben működő, Biztos Kezdet Gyermekház, külön is segíti.

Míg másfelől a szociális munka, jelesül az iskolai szociális munka keretein belül, a hátrányos gyermek (szociális) felzárkóztatását, tanulói fejlesztésének támogatását, illetve iskolai problémáinak felderítését a - 2018/19-es tanévtől, (illetőleg nevelési évtől) – a helyi óvodát illetően is – ma már *iskolai szociális munkás* segíti.

A helyi gyermek, és fiatalokú népesség, - a megelőző fejezetben, adott aspektusok szerint már vizsgált sajátosságainak, - a nemek és korcsoportok szerinti, statisztikai adatait, az alábbiakban a 4.1.jelű táblázat mutatja be.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 369	1 376	2745	49,87%	50,13%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			135	4,92%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	324	293	617	11,80%	10,67%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	63	64	127	2,30%	2,33%

Forrás: TelB, KSH Tstar

Tábla:4.1.

- a) **veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete:**

A gyermekvédelem egyik fontos célkitűzése, hogy a lehető legkevesebb gyermeket érintően kerüljön sor hatósági intézkedésre. Fontos, hogy – amennyiben lehetőség van rá – elsősorban az alapellátás keretében történjen a problémák megoldása, és csak a jogszabályban meghatározott veszélyeztetettség fennállása esetén vegyék a gyermekeket védelembe.

A településünkön élő hátrányos helyzetű gyermek száma, az előző fejezetben jellemzett szegényebb családoknál leírtakkal - analóg módon alakul; melynek település szintű kezelésére, és nyomon követésére – helyben, - a szerencsi járás, Családsegítő és Gyermekjóléti Alapszolgálati Központjával, szoros, szakmai együttműködésben, és a helyi Önkormányzat fenntartásában működő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, illetőleg az általa szervezett, és működtetett szociális észlelő és jelzőrendszer szolgálja, amelyet, egyúttal koordinál, és ellenőriz.

Ennek érdekében a gyermekjóléti szolgálat tevékenységeinek jelentős része, eléri az adott település valamennyi – érintett - gyermekét, melynek során folyamatos, szolgáltató és – lehetőség szerint - megelőző funkciókat célzó ellátásokat (prevenció) biztosít.

Tevékenységét összehangolva végzi a gyermekeket ellátó további, (helyi) egészségügyi és nevelési-oktatási és gyermek-intézményekkel, s ezek mentén, további szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

A szolgálat által ellátott és gondozott *veszélyeztetett családokban* élő (alapellátásba), és védelembe vett gyermekek megoszlását, a következő 4.1.1 táblázat tartalmazza.

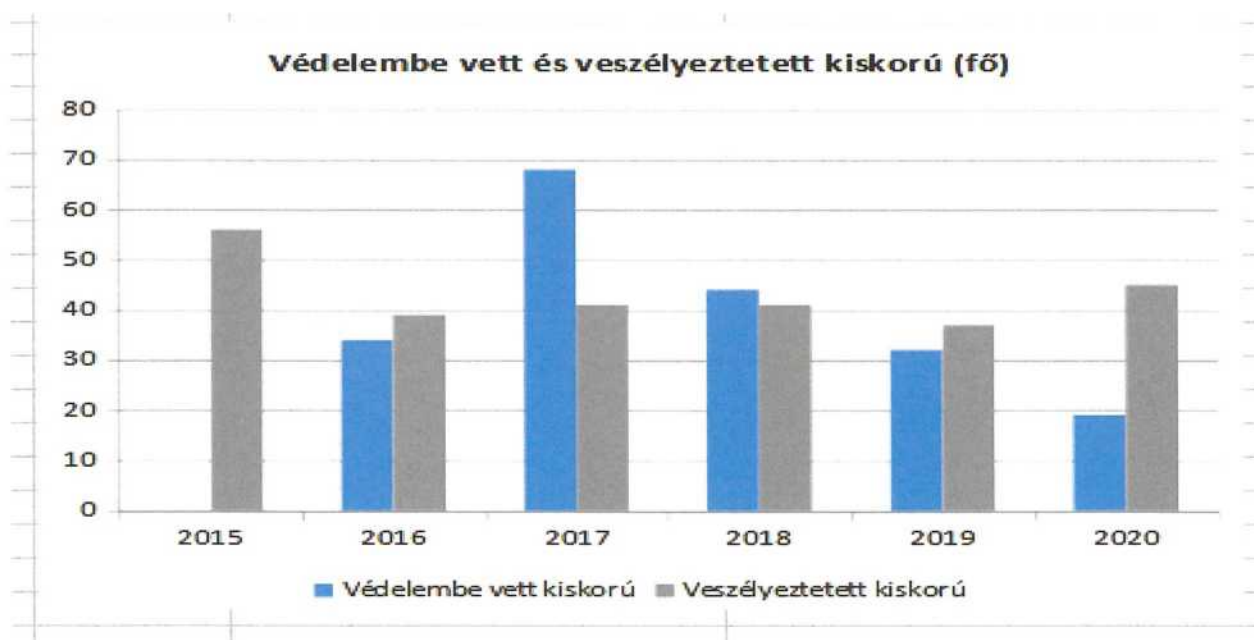
4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a. jogelőd	56
2016	34	39
2017	68	41
2018	44	41
2019	32	37
2020	19	45

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:4.1.1.

Az adott táblázatból kiolvashatóan, látszik, hogy a védelembe vett kiskorúak száma, bár évről-évre örvendetesen csökken, ugyanakkor viszont, a veszélyeztetettek száma, szinte, kisebb-nagyobb hullámzások mellett, lényegében stagnál, és/vagy enyhén növekszik.

Mindezen folyamatokat a táblázathoz tartozó diagram – grafikus formában, még szemléletesebbé teszi

(Az adott diagram -2015. év szerinti – részben hiányzó adatsora, a jelenlegi, helyi Család és Gyermekjóléti Szolgálat, un. Jogelődjének, mintegy öt község gyermekvédelmi tevékenységeit felölelő veszélyeztetett kiskorúak számadatait mutatja, míg 2016 -tól szereplő adatok lényegében csak (!) Megyaszó településre vonatkoztattak!)

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők;

Községünkben, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok 0-14-, és 16 éves korú gyermekei, ennél fogva hangsúlyozottan is, a figyelem középpontjában állnak; mind az intézmények, mind pedig a gyermekvédelem részéről. Talán ezért is, illetve odafigyelésünk miatt, is - lehet településünkön - számarányukat tekintve, az alapellátott és védelembe vett gyermekek száma, - melyek az előbbi táblázatok számadatai is reprezentálnak, - relatíve magas.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, illetve a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet által szabályozottak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény⁵ elbírálásának, illetve megállapításának feltételei.

Ez az ellátási forma a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítható meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek – évi, átlagos számát -, részletesebben a 4.1.2. jelű táblázat és diagram ismerteti.:

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	419
2018	379
2019	359
2020	359

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

..
táblázat számaiból is kiténik, a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő személyek száma, gyakorlatilag évről-évre folyamatos csökkenést mutat. (Ez többek között részben a relatív módon csökkenő gyermekszületés-szám, a településről elvándorló lakossági hányad, együttes eredőjéből származtatható népesség csökkenéséből, másfelől pedig az igénylések számát alapvetően befolyásoló – 2019. és 2020. évi (és még 2021. évekre is átnyuló COVID-19 Járvány, következtében, a korábbi igényléseket, mintegy „befagyasztó” és a meglévő igényeket pedig automatikusan meghosszabító kormányhatározat is befolyásolta (így lehet, a két – járvány által leginkább érintett év igényléseinek a száma azonos.)

⁵ *A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja: a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekképzéssel normatív kedvezménye b) pénzügyi támogatás (meghatározott tartamra, vagy egyszeri rendkívüli alakominnal...) illetve c) külön jogszabályban meghatározott módon, egyéb kedvezmény(ek) szerinti.*

- *A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt – mint adott támogatási formát - a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege szerint, illetve az adott vagyoni helyzet függvényében állapíthatják meg. Míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti az illető rászoruló családot – az Önkormányzat, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került.*

Mely folyamatok vizuális megjelenítését, oszlop-diagramokon, az illető - táblázathoz tartozó grafikonon ábrázolja.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Az Önkormányzat(ok) – saját hatáskörében – olykor, olyan helyi juttatási forma megállapítására is jogosultak, melyeket a törvény, nem ír elő kötelező feladatként, feltétlenül a részükre. Ilyen támogatási formák lehetnek helyi szinten, a különféle, Önkormányzati hatáskörben adható – és a gyermeket nevelő családok, illetve a településen élő gyermek jogán - *adott időtartamra szóló, vagy egyszeri, illetve rendkívüli pénzbeli juttatások*, (támogatása, vagy segélyezései), - mint ezek egyikeként, a már fentebb is elemzett * *(avagy az ezzel gyakorta együtt járó, ingyenes, vagy kedvezményes (természetbeni) * gyermekékeztetési támogatása, illetve, tanulmányaikat folytató gyermekek, * iskolakezdési, illetve (egyszeri) iskoláztatási támogatásai, valamint, * a felsőfoku tanulmányaikat folytató gyermekek részére adható, un. „Bursa Hungarica”* ⁶, továbbá, adott szociálisan rászoruló – s jobbára gyermeket, vagy gyermekeket nevelő - családok számára adható, (ugyancsak természetbeni) * *tűzifa-támogatás, vagy pedig, a korábbiakban már ugyancsak jellemzett és elemzett (ingyenes) * népkonyha szolgáltatás.*

*Mindezekon túlmenően, az ugyancsak az Önkormányzat fenntartásában működő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, rendszeresen, illetve alkalmanként, egyéb természetbeni * adománygyűjtő akciói révén, alkalomról-alkalomra, - alapítványi, lakossági, vagy egyéb más civil szervezetek általi felajánlások által, hol ruhaadományokkal, hol gyermekjátékok, hol pedig tartós élelmiszerek adományozásával is segíti a település - rászoruló lakosságát. **Míg a B.A.Z megyei SZGYF-el együttműködésben** a korábbi fejezetben már szintén említett **RSZTOP-segélycsomagok adományaival** segítik a településen élő gyermekes családokat.*

Mindezen – támogatási formák - vonatkozásában, elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat ajánlott, illetve lehet és kell alkalmanként rendkívüli támogatás(ok)ban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem lehetséges gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező – jövedelemarányos - többletkiadásaik miatt, anyagi, vagy egyéb természetbeni segítségre szorulnak.

Nem Önkormányzati hatáskör, ugyan, hanem a Magyar Államkincstár illetőleg a nyugdíjbiztosítás folyósítására hivatott *állami szerv által nyújtott támogatási forma, az un. Árvaellátás* ⁷ *intézménye,*

⁶ A 'Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj' - mely egy olyan, pénzbeli szociális juttatás, amely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer adott tárgyévi fordulójához csatlakozó települési és megyei önkormányzatok által, az adott felsőoktatási tanintézmények hallgatóinak adományozható szociális ösztöndíjből és az önkormányzati ösztöndíj alapján a hallgató felsőoktatási intézményében **rendelet által megállapított** ösztöndíjának, **kizárólag a pályázó szociális helyzete alapján** megítélhető támogatási forma. Melynek megítéléskor, a pályázó tanulmányi eredményei nem vehetők figyelembe, hanem csak hallgatói jofizsonya, és megkezdett szemesztere.

⁷ Árvaellátásra az a gyermek jogosult – ideértve a házasságban vagy az élettársi közösségben együtt élőket illetve az egyazon háztartásban közösen nevelt gyermeket is –, akinek szülője *öregségi nyugdíjasként* halt meg, vagy a haláláig a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati időt megszerezte.

amely azon támogatási forma amely az illető gyermek közvetlen hozzátartozójának (szülőjének) elhunytá esetén, a gyermek 16. életévének betöltéséig jár. Illetőleg, ezen esetben jogosult, ha a gyermek nappali rendszerű iskolai oktatásban vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben vesz részt, az árvaellátás a tanulmányok tartamára, de legfeljebb a 25. életév betöltéséig folyósítható. Akkor is megállapítható és folyósítható az árvaellátás, ha az árva az iskola igazolása szerint betegsége, testi vagy szellemi fogyatékosága miatt tanulmányait magántanulóként végzi.

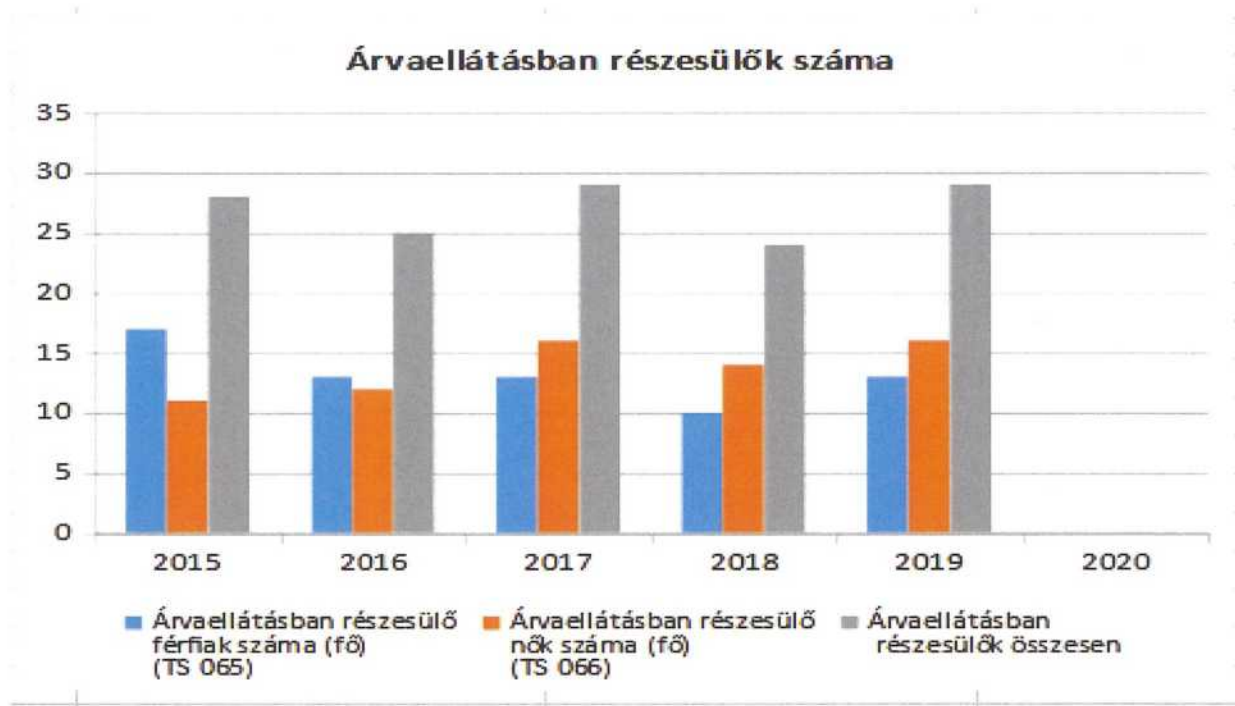
A településünkön, élő gyermekek, *Árvaellátási forma*-szerinti ellátásában részesülők részarányát, a következő oldalon látható *4.1. 3 jelű Táblázat* írja le.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	17	11	28
2016	13	12	25
2017	13	16	29
2018	10	14	24
2019	13	16	29
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: *TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok*

Tábla: 4.1.3.

A táblázatból kiolvashatóan, településünkön relatíve alacsony az árván maradt kiskorúak szám, s ez éves viszonylatban sem változott számottevően, különös tekintettel a 2019. és 20. évek Covid járványára is, mely számadatokat az alábbi, -a fenti adatokhoz tartozó - oszlopdiaagram, grafikusán is megjelenít

Összességében.: az árvaellátás gyermekeiként, annak a nyugdíjnak (vagy öregségi nyugdíjként számított összegnek) a harminc százaléka, amely az elhunytat, halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

Hatvan százalékos mértékű árvaellátás illeti meg azt a gyermeket, *akinek mindkét szülője* elhunyt, vagy akinek életben lévő szülője megváltozott munkaképességű.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Megyaszó településen – adott *gyermekintézményei*, (a Bölcsőde, Óvoda, Iskola, (és tanoda) illetve, a Szt. Zotikosz Gyermekvédelmi Intézmény megyaszói – teljeskörű, otthont nyújtó ellátást biztosító Lakásotthonai - valamint a Szerencsi Önkormányzat fenntartásában, de helyi szinten működő '*Biztos Kezdet*' Gyermekház, továbbá a szünidei gyermekétkeztetéseket is bonyolító, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, illetőleg az idősgondozás vonatkozásában, - az helyi Önkormányzat, és az Idősek Klubja jóvoltából is működtetett – és a helyi, szépkorúakat is ellátó, és elérő - szociális közétkeztetés, *magasan fejlett, és kiterjedt rendszerű* – folyamatos – közétkeztetési hálózatot és gyermekétkeztetési programokat és szolgáltatásokat működtet és tart fenn. (lásd korábbiakban is.: a '3. Mélyszegénységben élők...' fejezete) – mely tekintetében az időközben, a településünkön is megjelenő, és meghonosodó 'Népkonyha'-szolgáltatás is kiegészít.

Mindezen tényezőket, vagyis a *kedvezményes óvodai és iskolai – gyermekétkeztetésben, illetve, az egyéb juttatásokban* részesülők számadatait, a következő **4.1.4. jelű** táblázatban dolgoztuk fel.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodázttatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	30	88	9	48	30	252
2016	42	87	7	76	42	287
2017	61	88	4	74	61	309
2018	70	90	2	288	79	291
2019	65	92	0	279	71	288
2020	68	75	0	271	80	290

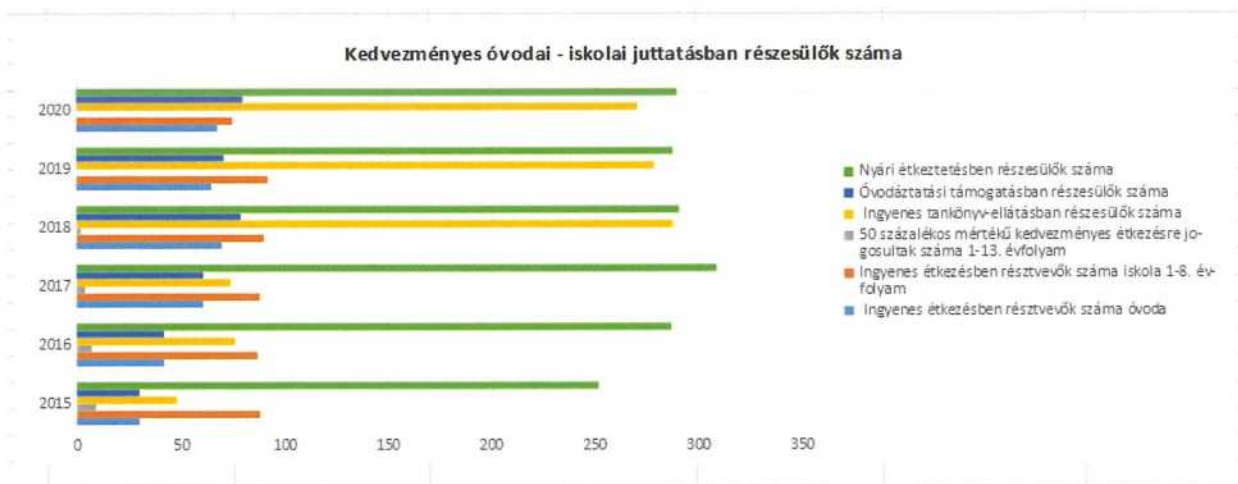
Forrás: TeJB, KSH Tstár, Önkormányzati adatok

Tábla:4.1.4.- opcionális

A táblázat egyes kategóriái szerinti adatsorok, a legkülönbébb tendenciákat mutatják. Jellemzően, az „ingyenes étkeztetésben részesülők aránya, lényegében valamennyi esetben folyamatosan nő. Míg az ingyenes tankönyvellátás tekintetében, a 2018. évi kormányzati intézkedésnek köszönhetően, valamennyi általános iskolai oktatásban részt vevő gyermek tankönyvei, általánosságban váltak ingyenessé, ami értelemszerűen növelte meg »az ingyenességre jogosultak« körét, az illető esztendőitől. Ezzel szemben viszont, az 50%-os mértékű kedvezményes étkeztetésre jogosultak száma, 2018-ig folyamatosan csökken.

(amelyet, ezt követően, már rendelkezésre álló adatok sem jeleznek.

Mindenzen folyamatokat a táblázathoz készült oszlopdiaagram szemléletesen ábrázolja is.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az illető szempont irreleváns faktor a településünkön, így ezen kérdés kört, külön nem tárgyaljuk.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A fentiekhez hasonlóan, az ezen szempont szerint vizsgálandó szempont, sem rendelkezik érvényes relevanciával a községünkben. Így, ehhez kapcsolódóan - külön problémaként sem jelentkezik.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége:

Lévén a településen, hasonlóképpen – a már megelőző fő fejezetében is említett módon - *nincsenek pregnánsan elkülönülő szegregátumok* (a korábbiakban lásd részletesebben is kifejtve), ezért, az adott kérdés nem tekinthető teljes mértékig relevánsnak.

Ugyanakkor, „szegregátum-szerű” lokális elkülönülési formák, kezdemények, kis mértékben azért, már tetten érhetőek.

Az ezen utcákban élő, szegényebb családok gyermekeinek esélyegyenlőségét, a település gyermekintézményei, - s azok, pedagógiai, nevelési programjai, valamint a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásai és tevékenységi köre, a lehetőségekhez mérten hatékonyan igyekszik enyhíteni, szavatolni, illetőleg javítani.

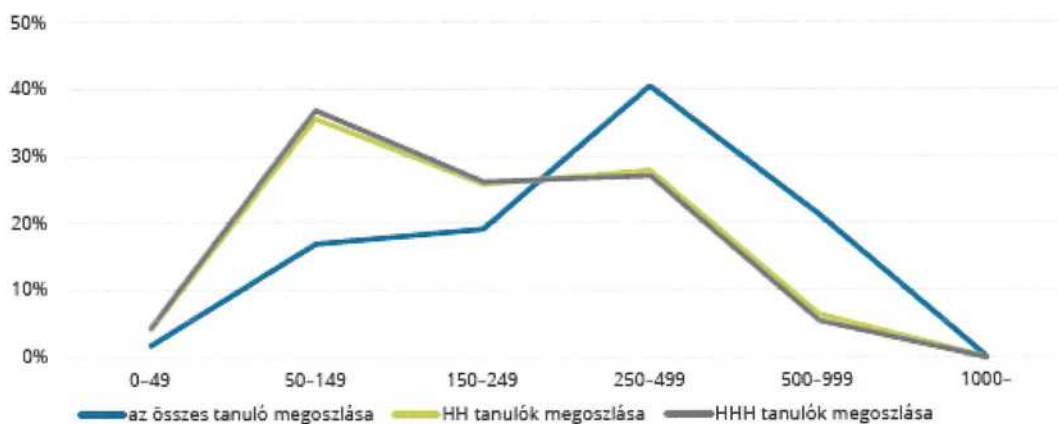
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos, valamint fogyatékossgal (értelmi, mozgásszervi, illetőleg részképesség-zavarral élő, rendelkező) gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek esélye, jobbra egy komplex, a gyermek életének több területére kiterjedően összetett feladat. Vagyis magába foglalja, mind az oktatás, és nevelés, mind az egészségügy, mind pedig a gyermekvédelem feladatait, amelyet további, Önkormányzati által meghatározható feladatok egészítenek egészíthetnek ki. Részben a települési intézményi ellátottság, ezen intézmények működtetése, megszervezése, -és a korábbiakban már taglalt támogatási formák meghatározása stb. tekintetében.

A nevelés és oktatás részéről tehát, az oktató, és nevelői munka (Bölcsőde, Óvoda, iskola) szakemberei részéről detektált, feltárt, illetve, preventív módon kezelt, gyermekekkel kapcsolatos észleléseknek megfelelő pedagógiai és nevelői munka vonatkozásába, fejlesztésekben, avagy adott fogyatékossgalok esetén ezek kezelésében, vagy más szakértői fórumokhoz való továbbírányításában van szerepe.

Mindennek kapcsán, - egyfajta *kitekintésül*, - érdemes egy pillantást vetni, a hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók megoszlására is, az általános iskolák – országos - adatai tekintetében.: amelyet a következő lap, *kiegészítő diagramja* alapján szemléltetünk.

Kiegészítő ábra.: A hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók megoszlása a különböző méretű általános iskolák közt, %

Forrás: 2019. évi KIR STAT, Holb Éva számításai

Megjegyzés: az ábra azt mutatja, hogy a különböző méretű általános iskolákban a tanulók hány százaléka tanul.

Míg az un. *fogyatékkal élő gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése*: esetén, az adott (a gyermek korosztályának megfelelő) szakértői bizottság szakvéleménye és vizsgálatai alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig, fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. Majd ezt követően, - amennyiben az illető probléma még fennáll, a gyermek képességeihez mérten, vagy az adott intézményen belüli speciális oktatás (tanrend) egyéni fejlesztés, vagy más egyéb speciális oktatási intézménybe való átirányítás, illetve egyéb intézmények segítő bevonása nyújthat segítséget, mint a Nevelési Tanácsadó.

Amennyiben mindez *egészségügyi (pszichiátriai) problémákkal is társul*, ez esetben a *gyermekegészségügyi* alap-, vagy szakellátás, adott fórumokhoz történő tovább irányítása válik szükségessé. Illetőleg a helyi védőnői Szolgálat szakembereinek prevenciós, egészségügyi, és jelzőrendszeri tevékenységei révén, kerülhetnek feltárára és kezelésre, támogatásra.

Gyermekvédelmi értelemben, - amennyiben erre is szükség van, - úgy a gyermekvédelmi alapellátás helyi intézménye a család és gyermekjóléti Szolgálat, valamint a járási Családsegítő és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási központ gyermekvédelmi szakemberei nyújthatnak segítséget.⁸ Míg másfelől.: A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (pl. önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) fenntartásában, - *gyermekjóléti szolgálat által* biztosítja.

A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része, lényegében eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír.

Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, szervezési, szolgáltatási és gondozási, és a helyi észlelő és jelzőrendszert működtető, koordináló feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, elviekben 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, fejlődését, és esetleges veszélyeztetettségét.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

*A helyi kettő védőnői körzet, Megyaszó (és Alsódobsza települések) szerinti ellátási körzetekkel működik, mely működést, az alábbi 4.3.1. jelű táblázat (ez esetben, **kizárólag csak Megyaszó település ellátási adataival (!)** közli) – (Alsódobsza település ellátási adatait, Alsódobsza település HEP-je, önállóan mutatja!)*

⁸A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások szerint, és a hatályos jogi szabályozás alapján : - a gyermekjóléti szolgáltatás egy olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek esetén, annak mielőbbi, lehetséges visszahelyezését, visszagondozását.

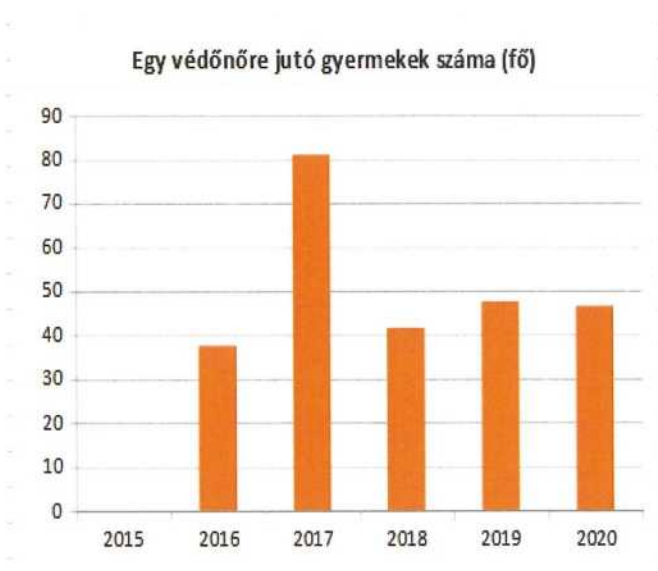
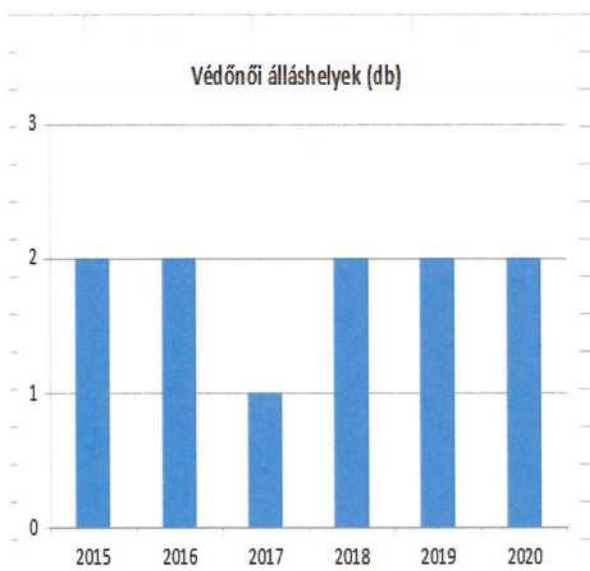
4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	2	78	-
2016	2	75	38
2017	1	81	81
2018	2	83	42
2019	2	95	47,50
2020	2	93	46,50

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Tábla:4.3.1.

Az adattáblán szereplő adatok, a jellemzően kettő (a 2017. év során helyettesítés keretében ellátott) - védőnői munkához tartozó – gondozotti – gyermeklétszámot mutatja a 0-3 év közötti korosztályú (!) kisgyermekes esetében

Illetőleg a következőekben bemutatott alábbi diagramokon... védőnői álláshelyek illetve, az egy álláshelyre jutó átlagos gyermekszámok szerint, megbontva

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi orvosi-, gyermekorvosi praxisra, a védőnői szolgálat általi ellátási sajátosságok, hasonlóképpen értendők, azaz közös, Megyaszó és Alsódobsza települési körzetek szerintiek, amelyek tekintetében az adott adathalmazokban, lényegében, csak a Megyaszó településre vetített adatok szerepelnek., amelyeket, a 4.3.2. jelű adattábla értékei mutatnak meg. (A felnőtt házi orvosi ellátás adataira, itt csak a gyermekorvosi ellátások vonatkozásában térünk ki, lévén, a korábbi – a „Mélyszegegyesség” című fejezet egyik, korábbiakban elemzett adattáblája vonatkozásában, a felnőtt orvosi ellátás számadatait, már érintettük!)

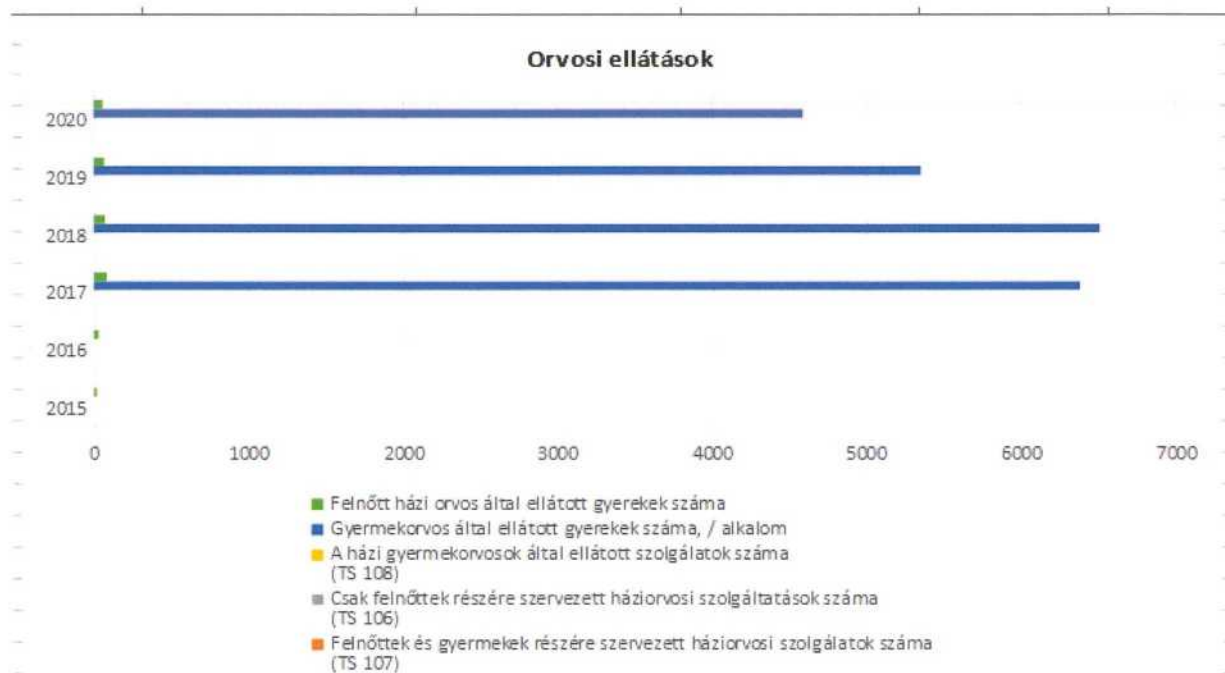
4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma, / alkalom	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	2	1	1	n.a.	21
2016	2	1	1	n.a.	32
2017	2	1	1	6 383	86
2018	2	1	1	6 514	75
2019	2	1	1	5 357	70
2020	2	1	1	4 598	60

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Tábla:4.3.2.

A felnőtt házi orvosi praxisban jelentkező gyermekek létszáma, - az alábbi diagramon különösen is jól érzékelhetően, - nem szignifikáns változó. Ugyanakkor a gyermekorvosi praxisban jelentkező gyermekek létszámadatai, jól láthatóan évről-évre csökkenő tendenciákat mutatnak. (A 2018. év kivételével) Míg az ezt követő két esztendő (2019 és 2020) ugyancsak, jellemzően a COVID-járvány-helyzettel is érintetten, az orvosi praxisokban lehetségessé váló – és megforduló betegforgalom főbb karakterjegyeit is megváltoztatta, leginkább, maga is korlátozta, csökkentette.

Ráadásul a helyi gyermekorvosi ellátás, ugyancsak a 2018. évet követően, *helyettesítés keretében kerül ellátásra*, amely az ellátható betegek számát – legalább is ideiglenesen, ugyancsak korlátozta, és korlátozza.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok:

A 0- 7 éves korosztályból *speciális fejlesztésre szoruló gyermekek* (alap)ellátása, alapvetően – az előzőekben elmondottakat tovább folytatva, - „megoldottnak” tekinthető, helyi, illetőleg regionális szinten.

Vagyis, az egyéni fejlesztésekre szoruló gyermekek – pl. logopédiai (és vagy egyéb, készség-fejlesztő) foglalkozásai az adott (helyi) és környező települési - iskolában. ill. bölcsődékben és óvodá(k)ban megfelelően, és kellő színvonalon megtörténnek, és megtörténhetnek. Valamint ezen szolgáltatások el is érhetőek – amelynek keretében, a klinseket (rászorulókat) és érintetteket, szakképzett szakemberek segítik, és segíthetik.

Amennyiben az óvodákban és iskolákban – a további fejlesztési igényekre, már nincs megfelelő (pl. további, speciális (szak)ellátásokra vonatkozó) lehetőség, akkor ezen *korai fejlesztéseket*, és/vagy a további vizsgálatokra és/vagy esetleges *rehabilitációra* szoruló gyermekeket Szerencsen – a helyi *ESZEI*, illetőleg az ugyancsak Szerencsen működő *Nevelési Tanácsadó* szakemberei (fejlesztő pedagógusai, logopédusai, pszichológusai stb.) látják el, avagy utalják tovább a megyei fejlesztési és egészségügyi, rehabilitációs intézményekbe, avagy a Pedagógiai Szakszolgálathoz.

d) Gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátások tekintetében: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás – a fenti (8. sz. lábjegyzetben, korábbiakban már jellemzett) és a hatályos gyermekvédelmi törvény⁹ által szabályozott *a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás*, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését.

Helyi szinten, a (családsegítői) valamint a gyermekjóléti szolgáltatást az Önkormányzat gyermekjóléti szolgálat által biztosítja.

A gyermekjóléti szolgálatban végzett *gondozás* alapja a *családgondozás*, (családsegítés) illetve, a gyermek(ek) mindenkor *veszélyeztetettségének megszüntetésére* irányuló tevékenység, melyet *személyes segítő kapcsolat keretében*, a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával, a gyermek problémáinak rendezésére, a családban jelentkező zavarok ellensúlyozására végeznek a szolgálat családgondozói. A Szerencsi ESZEI Családsegítő és Gyermekjóléti Központja, valamint *esetmanagere*, továbbá, a Szerencsi Gyámhivatal munkatársaival együttműködve.

A konkrét gondozói tevékenységek köre a következő területekre és módszerekre terjednek ki:

- *információnyújtás*
- *tanácsadás*
- *környezettanulmány készítés*
- *hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás*
- *közvetítés másszolgáltatók felé*
- *segítő beszélgetés*
- *családgondozás*
- *javaslattétel más gyermekvédelmi intézkedésre*
- *védelembe vétel*
- *szakellátott gyermek családjánál gondozása.*
- *adminisztráció*

Az utolsó feldolgozott tárgyév (2021.) vonatkozásában, a helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által ellátottak – számszerűsített - adatai a következők.

⁹A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, illetőleg a személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet, - valamint ezek további kereteiként, a szociális munka egyetemes kódexe - adja.

A gyermekjóléti szolgáltatói tevékenység 2021. évben (2021.12.31.) (a kezelt probléma típusa és az ellátott gyermekek számadatai szerint)							
gondozási típus	alapellátott	védelemben vétel	utógondozás, szakellátásból kikerült	ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	összesen	Σ össz
korcsoportos bontásban							
0-2	3	2	0	0	0	5	5
3-5	7	5	0	0	0	12	12
6-13	13	12	0	4	0	25+4	25 + 4
14-17	8	6	0	5	0	14+5	14 + 5
Összesen	31	25	0	9	0		56+9 halmozott adat: 65*
ebből:							
leány	16	11	0	3	0	27+3	30*
fiú	15	14	0	6	0	19+6	25*
hhh	31	25	0	9	0	56+6	65*
Családok száma	7	5	0	3	0	15	15*

Sor-szám	Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	25-34	35-49	50-61	62 éves és idősebb	Összesen : (a-i)	Családok száma		
			éves												
			a	b	c	d	e	f	g	h				i	j
01	Együttműködési megállapodás alapján	Férfi	3	7	9	3	8	7	14	3	1	55			
02		Nő	2	5	13	6	14	12	23	1	1	77			
03		Összesen (01+02 sor)	5	12	22	9	22	19	37	4	2	132	61		
04		Ebből (03-ból): központ által továbbított/ központtól érkező	2	5	10	6						23	14		

Forrás.: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat - Megyaszó

Míg további korcsoportok szerinti bontásban, ill. összesítve (Minden klienst) alapul véve – lásd családsegítés, - az alábbiak szerint alakult.

Forrás.: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat – Megyaszó – (KSH -Stat.)

Amennyiben a veszélyeztetettség megszüntethető volt az adott gondozások során, vagy az alapellátás keretében, és a szülő és a gyermek vállalta az együttműködést a szolgálattal, akkor az alapellátás keretében történt a családgondozás. A szolgálat munkatársai elsősorban erre törekedtek, hiszen ebben az esetben, nem volt szükség hatósági beavatkozásra.

Am ha az alapellátás keretében történő családgondozás, családsegítés nem jár eredménnyel, vagy a szülő, illetve gyermek- ha olyan korú -, nem működik együtt a családsegítővel, a probléma megoldása érdekében a családsegítő a gyermek érdekeire tekintettel hatósági intézkedést kezdeményezett a Járási Hivatalnál. Ennek keretében amennyiben a gyermek családban történő nevelkedése segítséggel ugyan, de biztosítható volt, akkor védelembevételre kerülhetett sor.

Amennyiben akár a környezet, akár a szülő, akár a gyermek magatartása indokolta, *ideiglenes hatályú elhelyezés* válhatott szükségessé. Ezen ügyekben a gyermekjóléti szolgálat javaslata alapján B.-A.-Z.- Megyei Kormányhivatal Szerencsi Járási Hivatal Járási Gyámhivatala, alkalmanként pedig, - illetékességi területek szerint, a Miskolci (és vagy Felsőzsolcai Gyámhivatal) döntött.

A korábbiakban már ugyancsak jelzettek alapján, településünkön mind a gyermekvédelmi szakellátás, mind pedig a gyermekvédelmi alapellátás, tartósan – évtizedes hagyomány alapján -- jelen van.

Ennek megfelelően, - illetőleg a vonatkozó törvényi rendelkezések szerint (GyVt.) A gyermek, szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. A gyermeknek joga van - örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátás formájában - a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást (pl. családbafogadás) helyettesítő védelemhez.

A törvény nevesítetten is szem előtt tarja – „a gyermekek mindenképp felett való érdekét”. Azaz.:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény alapján a gyermeknek joga van:

- a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.

- a fogyatékos vagy tartósan betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz,

- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,

- emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.

Az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek joga van.:

- a származása, vér szerinti családja megismeréséhez és - a vér szerinti család beleegyezése mellett - a kapcsolattartáshoz.

- mindkét szülőjével kapcsolatot tartson abban az esetben is, ha a szülők különböző államokban élnek.

Településünkön, a családsegítő és gyermekjóléti Szolgálaton túl, jelen van a korábbiakban már említett, másik fontos, gyermekintézmény is, az un. „Biztos Kezdet Gyermekházak” kezdeményezés, helyi „Ficánka” gyermekháza is, amely egy rendkívül fontos, és hasznos kapocs, mind a helyi Bölcsődék és Óvodák, mind a Családsegítő Szolgálat (és a gyermekvédelmi alapellátás Intézményei) mind pedig a kliensek, vagyis az intézmények és az illető családok között. Hiánypótló a tekintetben is, hogy olyan fokú praktikus ismereteket, készségeket, jártasságokat és szolgáltatásokat ad át, biztosít, jelenít meg és tesz elérhetővé, az ezen tényezőket, nélkülözni kénytelen családok, és azok gyermekei felé, amelyek az együttes napi tevékenységek

során, szinte szó szerint, „játszva sajátítják el”, és adják át gyermekiknek, azon *közösségi alapmintákat*, amelyeket ezen intézmény hiánya esetén, szinte bizonyosan nem vagy csak sokkal később és sokkal hiányosabban kaphatnának csak meg.

Míg harmadrésről, maguk a gyermekek is olyan készségekkel, mintegy tudattalanul is elsajátított képességekkel léphetnek majdan be az Óvodák ajtaján, amelyek tagadhatatlan, - és a szakemberek által is visszaigazolható „Plusz”-ként jelennek meg kialakulóban levő személyiségükben, amelyek a korcsoportjaikba való sokkal hatékonyabb beilleszkedést, és az adott, elvárt, szociális minták elsajátítását teszik lehetővé.

Az *iskolai szintérbe lépve*, szerencsés módon, községünkben, ráadásul az iskolai munkát, tanulmányokat és készségeket is segítő *Tanodai* oktatás (és *Szolgáltatás*) is jelen van. Lényegében az év (illetve tanév) teljes szakában, beleértve, au iskolai, tanulmányi szüneteket is, (pl. a tanodai nyári táborok) megszervezése által.

Míg a Covid-járvány által kikényszerített *iskolai online oktatás* időszakában ugyancsak a tanodai működés, segített pótolni, a szegényebb kisgyermekes – iskolás korú gyermeket is nevelő – családok online, eszközöket illető hiányosságait.

e) A gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A helyi gyermekintézmények sorában, az intézményesült, napközbeni ellátások közül, mindenképpen megemlítendő, *Bölcsődei ellátások* tekintetében, településünk, - más környező településekkel való összehasonlításban is, - ugyancsak kiemelkedően, jó, és az utóbbi években folyamatosan fejlesztett (lásd a *Település Bemutatója* fejezetben leírtakat), intézményi infrastruktúrával, és viszonylag magas férőhely-számmal rendelkezik, gyakorlatilag, már két telephelyen is.

Az ezen bölcsődei ellátottságról számot adó adat-sorokat, az alábbi egymást követő adat-táblák (*Tábla:4.3.3.a) b)*) és a hozzájuk tartozó diagramok mutatják be a következőekben.

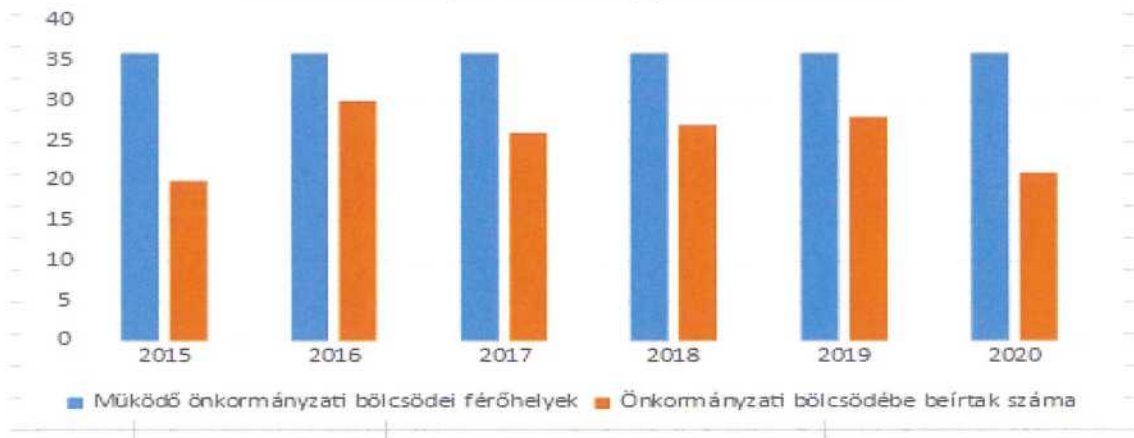
Elsőként, a bölcsődék, és a bölcsődékbe beiratott gyermekek száma szerint.: (~ a.)

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2015	36	20
2016	36	30
2017	36	26
2018	36	27
2019	36	28
2020	36	21

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A táblázatból egyértelműen látszik, a bölcsődei igények, és kihasználtság, férőhelyekhez tartózan, konstans módon folyamatosan magas és kiegyensúlyozott száma amelyet a táblázathoz tartozó diagram, csak még látványosabban alátámaszt.

Bölcsődei helyek és beírt gyermekek száma

Mindent, a bölcsődei kihasználtság adatai támaszthatják alá, még szemléletesebben.: (~ b.) a településen működő, bölcsőde típusok tekintetében!

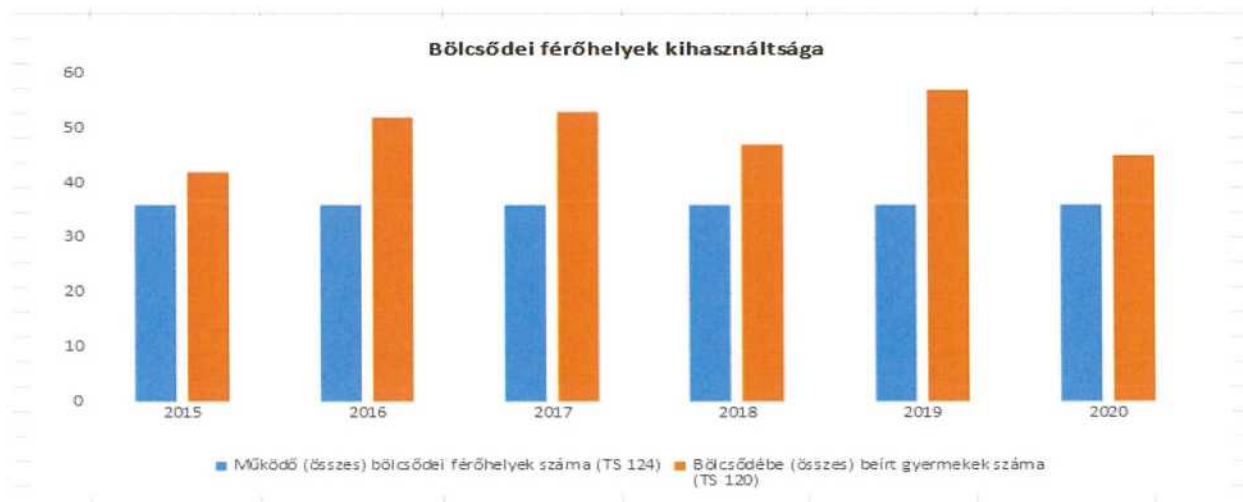
4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	36	42
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	36	52
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	36	53
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	36	47
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	36	57
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	36	45

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:4.3.3.b

A illető adattábla, tehát, a község adott bölcsőde-típusának aktuális tárgyevre vonatkoztatott kihasználtsági adatait mutatja, amelyet a hozzá tartozó, alábbi diagramm ábrázol grafikusan.

...megy diagram grafikonjai alapján egyértelműsíthetőek, a folyamatosan – kiugróan - magas kihasználtsági adatok, a bölcsődei (összes férőhelyhez képest).

f) *A Gyermekvédelem viszonylatában, a megelőzőekben már alapvetően részletezett módon való gyermekvédelmi tevékenységek - intézmények közötti – s így a bölcsődékkal való folyamatos szakmai - kapcsolatai megfelelően jó színvonalúak, és kölcsönösen egymást erősítők.*

g) *A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások tekintetében; helyi szinten, ugyancsak az intézmények közötti szakmai kapcsolatok alapján, illetve más szervekhez, intézményekhez történő átirányítások alapján és mentén vehetőek igénybe, ha és amennyiben azok helyi, alapszolgáltatások szintjén, (pl. egészségügyi beavatkozások, és ellátások) tekintetében, már nem kezelhetőek helyben. Míg gyermekvédelmi értelemben, más egyéb krízis-szolgáltatásokkal való kapcsolatfelvételek útján történik, az adott protokollok szerint. (lásd, *krízisintervenció*)*

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az egészségfejlesztés, és sport-, vagy szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten – különösen a község nevelési-, és oktatási intézményeihez kötötten (Iskola, Óvoda) biztosított. A település központjában karbantartott füves futballpályán is sportolhatnak az erre igényt tartók. Adott alkalmakkor regionális mérkőzések megtartására is lehetőséget adva.

A korábbi – ma már nem működő és értékesítés alatt álló, egykori Gyermekotthon, ugyancsak rendelkezett füves, kavicsos, és bitumenes sportpályákkal. Ezek hiányát, a település mind a mai napig érzi.

A településen, a Magyar falu Program pályázata keretében, két korszerű játszótér építését sikerült megvalósítani, továbbá a szabadidő minőségi eltöltéséhez, és testedzéséhez, felnőttek számára is igénybe vehető *kondi-park* is hozzájárul. Mindemelllett, több kisebb (zárt) játszótér, a helyi Óvoda, Bölcsőde, valamint a Gyermekház részére, ugyancsak rendelkezésre áll.

A lakossági igényeket – különösen az iskolai tantervbe is illeszthető úszás-oktatást – jól szolgálná egy helyi uszoda létesítése is, amelyre már több terv is született, ám megvalósulásához a község nem rendelkezett elegendő forrással. Az úszásoktatás – illetőleg gyógyúszás – a helyi gyermekek részére, a *Szerencsi Uszodában*, illetőleg *Fürdő és Wellness-ház-ban* (volt) a korábbiakban megvalósítható. (*A jelenlegi energetikai gazdasági intézkedések következtében ezen szolgáltatások ideiglenesen felfüggesztésre kerültek.*)

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A helyben megvalósuló gyermekétkeztetést, a fentebb már bemutatott és elemzett. *4.1.3.-jelű táblázat* kapcsán, már tárgyaltuk. (*'kedvezményes iskolai, és óvodai étkeztetés'* – alfejezet!) Ugyanakkor, illetőleg más tekintetben, ha a szülő (vagy törvényes képviselője) ettől eltérően nem rendelkezik, a fenntartó(k) a gyermekintézményekben (Iskola, bölcsőde, óvoda) a gyermekek számára az iskolai tanítási és bölcsődei/óvodai nevelési napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést.

A helyi *Gyermekházban* – a foglalkozásokkal szoros összefüggésben, az anyák, maguk is tevékenyen részt vesznek, az Intézmény kínálta étkeztetésekben.

A szünidei gyermekétkeztetések vonatkozásában viszont a helyi Önkormányzat, az ugyancsak helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által lebonyolítva, évek óta, valamennyi iskolai-, tanítási, és (óvodai-,) nevelési szünet tekintetében teljesíti, a szünidei gyermekétkeztetési kötelezettségeket.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az illető programoknak községünkben, a korábbiakban még nem alakult ki hagyománya, illetőleg az adott igények hiánya miatt *helyi szinten nem releváns*.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az előzőhöz hasonlóan településünkön, a *hátrányos megkülönböztetés*, avagy az egyenlő bánásmód követelményének megsértése sem a gyermekvédelemmel, illetőleg a gyermekintézmények működtetésével kapcsolatos szolgáltatások nyújtásakor sem pedig egyéb más körülmények között, még nem fordult elő...

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Míg másrésről, az Önkormányzat szem előtt tartja az esélyegyenlőségi célcsoportok, így a gyermekek - valós igényeit és szükségleteit, valamint törekszik arra, hogy a hátrányos helyzetben lévő gyermekek élethelyzetéből fakadó hátrányait – a település mindennapi közéletében, illetőleg gyermekintézményein, valamint a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által, - minél hatékonyabban, és teljeskörűen kompenzálja.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A községben, „a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók” – helyi ellátása – és esélyegyenlőségük – a lehetőségek adta kereteken belül, teljeskörűen megvalósul.

Számos, az esélyegyenlőséget elősegítő, biztosító *óvodai és iskolai program*, honosodott meg a helyi oktatási és nevelési intézményekben, amelyhez a gyermekházon belül működő integrációs programok és fejlesztések, valamint a Családsegítő Szolgálat által nyújtott egyéb szolgáltatások is hozzájárulnak.

Ezeket a jellemzőket és tényezőket, *számadatok – és grafikonok - tekintetében*, az alábbiakban következő (azaz.: a 4.4.-es jelű adattáblák (4 db tábla!) adatsorai reprezentálják.

Elsőként, a 'Hátrányos, és Halmozottan hátrányos' („köznapi elnevezéssel: a 2H-s és a 3H-s) helyzetű óvodás korú gyermekek vonatkozásában.: (~ a./I.)

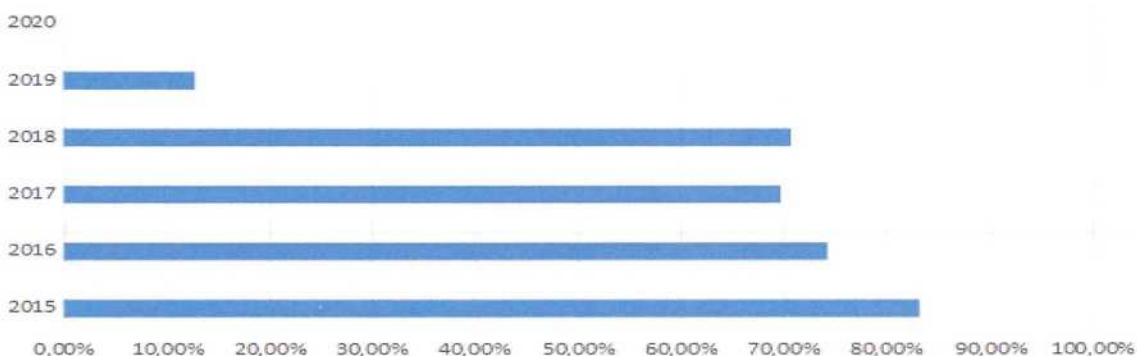
4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	107	89	83,18%
2016	101	75	74,26%
2017	106	74	69,81%
2018	113	80	70,80%
2019	109	71	64,22%
2020	116	80	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

...és diagrammon...:

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül

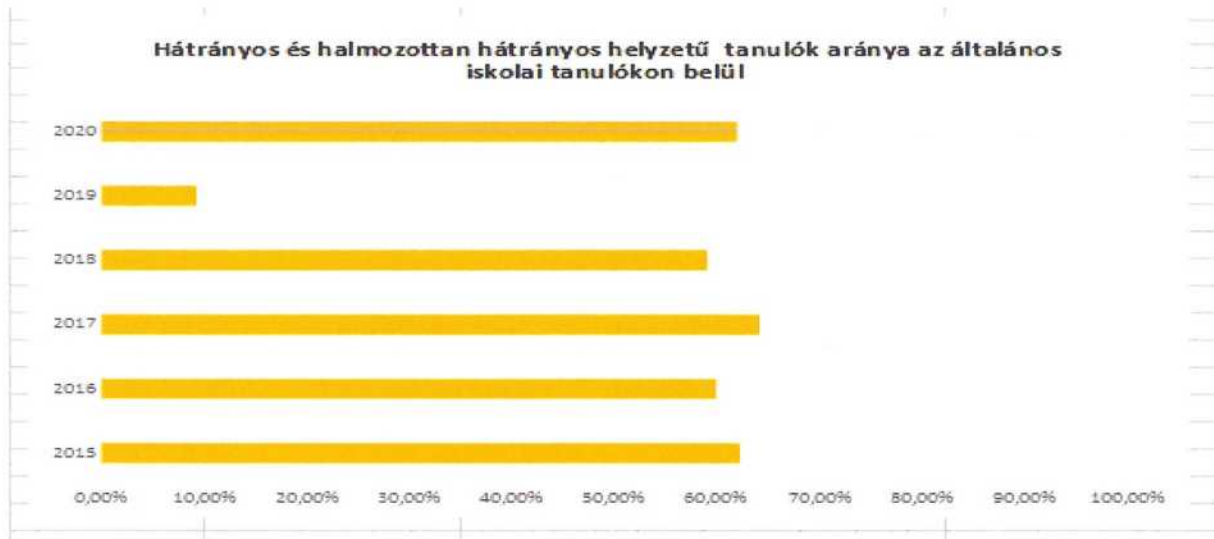
Másodikként, az általános iskolai tanulók tekintetében.: (~ a/2.)

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	289	180	62,28%
2016	306	171	60,00%
2017	288	174	64,21%
2018	293	165	59,14%
2019	279	25	9,26%
2020	271	196	62,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

a táblázatban látható csökkenő számok, az ugyancsak csökkenő, általános iskolai tanulói létszámokkal együttesen értelmezendő!

....és diagrammon.....:

Harmadikként pedig, a középszintű oktatás tekintetében tanuló gyermekek vonatkozásában, helyi adatokkal (középszintű oktatási intézmény településünkön nem lévén – releváns vonatkozó adatokkal nem rendelkezhattünk. Így ezen adattáblát nem volt módunkban elemezni.: (~ a/3.)

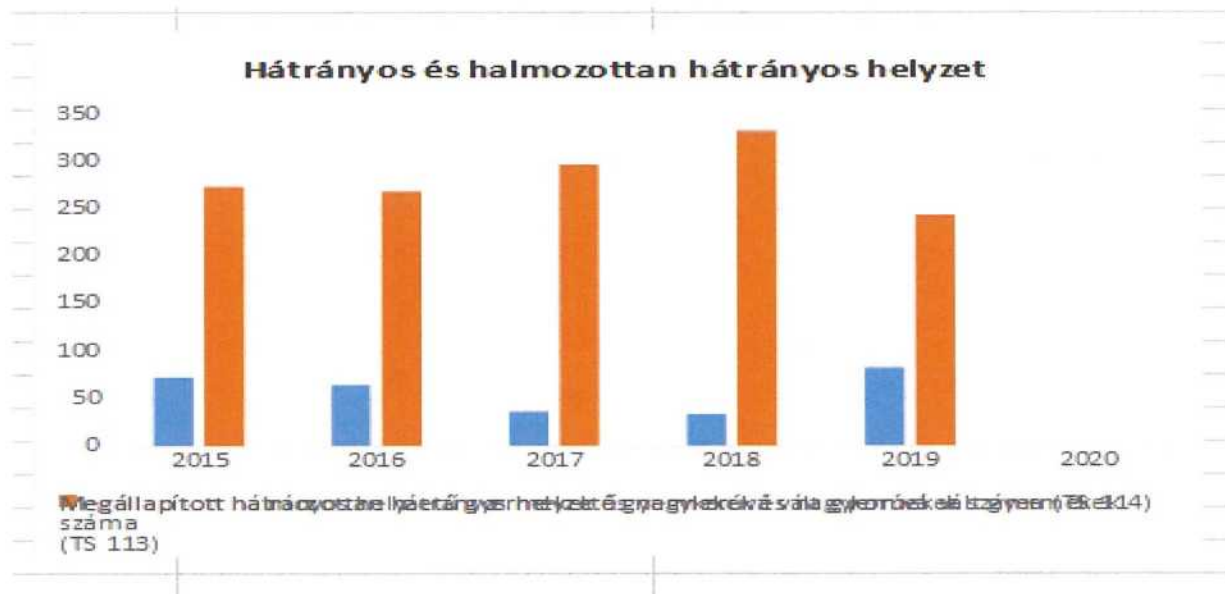
Végezetül pedig a Hátrányos és Halmozottan Hátrányos helyzetű nagykorúvá vált gyermekek esetében.: (~ a/4.) olvasható szám adatok alapján...

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	72	273
2016	64	268
2017	36	296
2018	33	332
2019	82	243
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

...mely táblázatról megállapíthatóan, a nagykorúvá vált hátrányos helyzetű „gyermekek” száma, mindkét indikátor vonatkozásában jellemzően növekszik

...és diagrammon....:

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az iskolai és óvodai nevelés további dimenziói szerinti vizsgálatainkban, az egyéb, alább látható szempontok szerint tekintjük át, az óvodai és az iskolai korcsoportok szerinti gyermekek, egyéb lehetséges „hátrányok” szerinti adatainak jellemzőit

A helyi, óvodai nevelés jellemző adatait – és személyi feltételek tekintetében, a 4.1.1. táblázat szemlélteti:

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	190	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.45	16.45
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	1
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	5	1
Kisegítő személyzet	0	0
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

Tábla:4.4.1. - opcionális

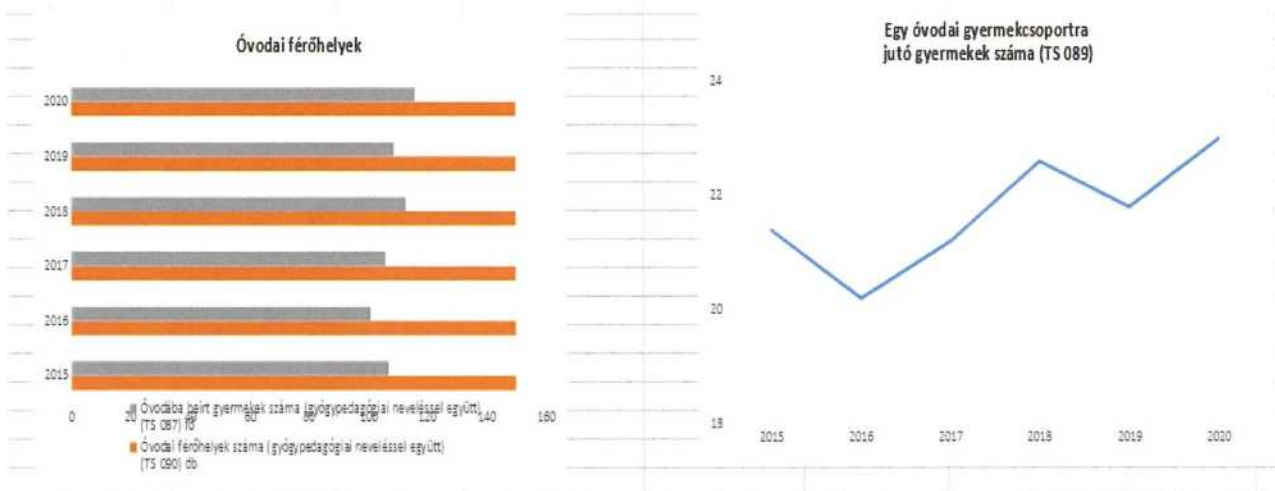
...majd az óvodai nevelői munka egyéb dimenzióinak a tekintetében. - a 4.4.2 sz. táblázat szerint.:

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	100	5	150	1	107	n.a.	104	21
2016	96	5	150	1	101	n.a.	99	20
2017	103	5	150	1	106	n.a.	103	21
2018	113	5	150	1	113	n.a.	107	23
2019	108	5	150	1	109	n.a.	105	22
2020	109	5	150	1	116	n.a.	112	23

Forrás: TeIR, KSH Tiszta, Önkormányzati adatgyűjtés

Tábla.: 4.4.2.

...és diagramokon, az egyes főbb kategóriák szerint, - az adatokat, külön is ábrázolva.:

Láthatóvá válik, hogy az adott óvodai férőhelyeken túlnyúlóan, a beíratott gyermekek száma, - az adott kapacitások fölötti, Miközben, magának az egy óvodai csoportra jutó, gyermekek száma is, lényegében, folyamatosan növekszik.

A következő táblázatok és diagramok alapján, az iskolai neveléssel kapcsolatos, hasonló vonatkozásokat tekintjük át.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	2	18	1	16	-
2015/2016	2	18	1	16	1,38%
2016/2017	2	18	1	15	1,05%
2017/2018	2	18	1	16	0,74%
2018/2019	2	18	1	15	1,79%
2019/2020	2	18	1	15	0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla.: 4.4.4.

...a vonatkozó adatok tekintetében látható, hogy az adott dimenziók, az iskolai nevelés – és gyógypedagógiai oktatása kapcsán, kiegyenlítettek, és változatlanok.

Az általános iskolai oktatás során, a 8. évfolyamot eredményesen befejezők számát a 4.4.5-jelű táblázat mutatja.:

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	35
2015/2016	39
2016/2017	31
2017/2018	28
2018/2019	36
2019/2020	33

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla.: 4.4.5.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A „Hátrányos helyzetű” (2H) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll: pl.

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülő bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, (ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó - integrált városfejlesztési stratégiában – „szegregátumként nyilvánított” lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű (HhH, vagy 3H), az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében fent meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá

- a nevelésbe vett gyermek

- az *utógondozói ellátásban részesülő* és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

A településen élő (2H) illetőleg (3H) gyermekek, a helyi gyermek-, oktatási, és nevelési intézményekben az esélyegyenlőség érvényesülése érdekében, mind az oktatás, nevelés, egyéni készségfejlesztés, (a helyi *Tanoda-programban* való részvétel), illetőleg szociális rászorultság, (gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés) tekintetében, pozitív diszkrimináció szerinti elbírásban részesülnek.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A település iskolájából kikerülő tanulók, hosszú idők óta hagyományosan és folyamatosan jó eredményekkel szerepelnek a legkülönbözőbb tanulmányi és sport-versenyeken, s megmérettetésekben, mind körzeti, regionális, sőt országos és nemzetközi szinten egyaránt. Számos, iskolából kikerülő tanuló (és osztály-csoportok) ért már el kiemelkedő eredményeket *megyei, regionális, és országos tanulmányi megmérettetésekben*, pl. matematikai, fizikai, történelmi, nyelvi és *szépkiejtési vagy zenei-versenyeken*.

Helytörténeti vonatkozások tekintetében, *tánc és néptánc-versenyeken*. Ezek alapján, továbbá az egyes *sport-versenyeken*, több szegényebb családból érkező gyermek és tanuló is sikerrel vett részt. Több osztályközösség, eredményei kapcsán eljuthatott Milánóba, illetőleg Ukrajnába, valamint a fizika oktatás vonatkozásában, az iskola Ericson-(fizikai) ösztöndíjban, valamint iskolai fejlesztésekben is részt vehet.

Mindemellett azonban, az eltérő tantervű-tagozatos osztályok, tanulóinak tanulmányi fejlesztései, és felzárkóztatásai vonatkozásában – próbálnak elérni az iskola pedagógusai – a minél jobb eredmények érdekében.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Több *esélyteremtő program*, - az iskolai tehetségkutatás, és tehetségkutató vetélkedőkön való részvétel, - mint az un. „pozitív diszkrimináció” egyik eszköze és fokmérője, tekintetében is, rendre szép sikereket érnek el tanulóink, s öregbítik is – idővel, községünk, és iskolánk hírét, hírnevét. Mint ahogyan másfelől, pl. az Iskolai *Tanoda-program*, és az un. „*Boldog Iskola*” avagy „*Örökös, Boldog Iskola*”, továbbá, ezek „óvodai megfelelője” a „*Boldog Óvoda*” és vagy az „*Esélyteremtő Óvodai*” programok; valamint, a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat által is támogatott „*Útravaló-ösztöndíj-program*”, illetőleg a helyi Lakásotthonok – mint a gyermekvédelmi szakellátás intézményei – keretében is megvalósuló koncepciók, különös tekintettel a nevelésbe vett, otthont nyújtó, ellátásokban lakó és nevelkedő gyermekekre, számos korosztály, és óvodai és iskolai korcsoport esélyteremtő pedagógiai gondozásának célkitűzéseit, sikerrel megvalósítja.

Avagy az állami gondoskodásból már kikerülő, 18- és 24 év közötti, hátrányos helyzetű fiatalokra vonatkozólag elinduló, EMMI – „*ART-ravaló program*”-ja, s nem különben a helyi Önkormányzat és az SzGyF valamint a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által egy ízben már sikerrel megszervezett – felnőtt korú lakosságra is kiterjedő - EFOP – „*Aktívan a Tudásért*” programja, miként a folytatólag működő RSZTOP-projektek nem különben - máris kedvezőbb feltételeket teremtenek az *esélyegyenlőség fejlesztésére*, illetőleg a különbségek csökkentése általi *társadalmi integrációra*.

A további „*hátránykompenzációk*” vonatkozásában, az alábbi 4.4.6.-jelű táblázat és *diagram*, az un. „*Gyermekjóléti – gyermekvédelmi - Szolgáltatások*” vonatkozásában a *gyermekház*, a *tanoda*, valamint a *gyermekjóléti szolgálati* tevékenységeket, valamint a *szünidei* és – *egyéb* – *gyermekétkeztetést igénybevevő gyermekkorúak* viszonyszámait mutatják.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részeseülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	35	60	105*	n.a.
2016	37	20	61	218
2017	46	30	85	348
2018	35	30	93	338
2019	28	30	88	322
2020	21	30	84	2155

Forrás: TeIR, KSH Tstár, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

* a Család-, és Gyermekjóléti Szolgálat (jelen intézményünk jogelődje) a jelzett évben (öt község) Kistérségi társulásaként működött

Tábla:4.4.6.

A diagramon szerepeltetett – 2020. évi kiugró adat, a Covid-járvány időszaka alatti – külön (online tanítás időtartamára eső) rendkívüli gyermekétkeztetési igénybevételeket mutatja

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Magas a szociálisan rászoruló, szociális -, és vagy gyermekétkeztetést igénybevevő jogosultak száma	<i>A lakosság tapasztalható elszegényedése okán, további, a szociális rászorultságot csökkentő intézkedésekre és programokra van, illetve volna szükség.</i>
Magas az egészségügyi alapellátást igénybevevők száma	<i>Az egészségügyi alapellátás megerősítése. Egészségmegőrző programok indítása, egészségtudatos magatartás és életmód propagálása, fejlesztése. Prevenációs programok.</i>

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Előjáróban.:

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Első helyen is, az alábbi irányelvek, úgy mint

- a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtása tekintetében
- a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósítása, továbbá
- a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósítása érdekében.

A fentiek értelmében:

A nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében, egyenlő bánásmód illeti meg őket a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén, a szociális biztonság területén.

A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban – ugyancsak érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: *nem, családi állapot, gyermekvállalás, anyaság, és terhesség* tekintetében.

A helyzetelemzés készítésének időpontjában csak viszonylag kevés – helyi(!) releváns adattal rendelkezünk az un. „gender szempontok” (*gender studies* - azaz: a társadalomban megfigyelhető nemi szerepekre irányuló, a pszichológia és a szociológia, szociálpszichológia és antropológia tárgykörébe tartozó kutatások) és problémái tekintetében.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége:

Magyarországon a nők munkaerő-piaci helyzete merőben különbözik a férfi munkavállalókéétól. Európai viszonylatban is kirívó a kisgyermekes nők rendkívül nagyarányú inaktivitása, amely különösen magas halmozódást mutat a lakosság szegényebb rétegeiben, illetőleg a mélyszegénységben élők körében.

Általánosan elfogadott tény, avagy vélekedés továbbá az is, miszerint a nők többet dolgoznak (jellemzően a munkahellyel is rendelkezők esetében; az adott munkahelyen végzett tevékenységeiken túl a háztartás vezetésén, valamint az esetleges gyermekvállalás és gyermeknevelés feladatait is a nők által cipelve), s mégis, -is kevesebbet keresve, mint a férfiak. A női nem tekintetében mindemellett – gyermekvállalás, és terhesség tekintetében megkerülhetetlen – biológiai szükségszerűségek – a nők munkahelyi-karrierjét is alapvetően és eltérően befolyásolják. S egyfajta kényszerű „választás” elé állítva őket, vagy a karrier, az un. előmenetel, vagy a gyermekvállalás között kell mérlegelniük, de legjobb esetben is megtalálniuk az ideális egyensúlyt, amelyet, a legtöbb munkáltató általában nem akceptál, vagy egyáltalán nem is támogat. Mindez, az elmúlt időszakok nőmozgalmai és emancipációs törekvései ellenére is akut problémák maradtak. Különösen olyan országokban, ahol *a nemek tradicionális szerepkörei is* lassabban és, vagy előítéletesebben változnak. Ráadásul ezeket a társadalmi kereteket, az adott országon belüli, regionális változók, szokások, kulturális sémák, valamint a különféle

etnikumokhoz, nemzetiségekhez való tartozás, a lokális közösségek, továbbá az iskolázottság, a vagyoni helyzet... csak még tovább árnyalnak.

Miközben a nők foglalkoztatását, munkaerő-piaci helyzetét célzó vagy érintő ún. „szakpolitikai intézkedések” – különösen az esélyegyenlőség tekintetében - a rendszerváltástól napjainkig, sem változtak – vagy mondhatni fejlődtek, vagy pluralizálódtak különösebben. Kiváltképp nem a kevésbé fejlődő, vagy éppenséggel lemaradó „vidéki”, nem városiasodott, avagy polgáriasodott régiókban.

Megyaszó tekintetében – mivel a lakosság lélekszámához képest, viszonylagosan nagyobb, a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező – illetőleg az ún. „értelmiségi réteghez tartozók száma, - a településen élő nők foglalkoztatásában – a vagyoni helyzetre is tekintettel – nagy általánosságban, egyfajta köztes állapot rögzült.

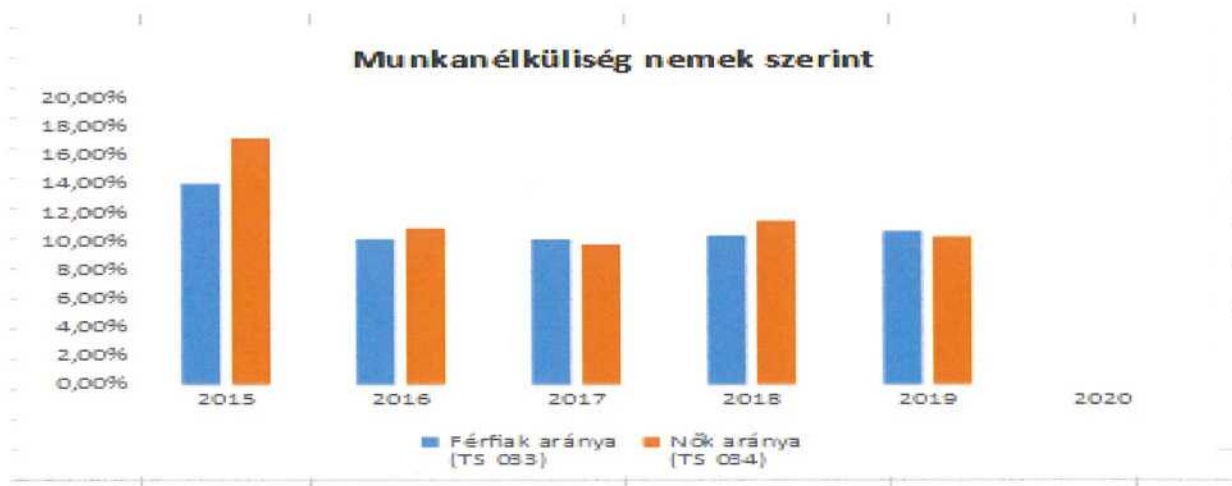
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében.:

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	14,04%	17,20%	15,62%
2016	10,17%	10,93%	10,55%
2017	10,15%	9,76%	9,96%
2018	10,43%	11,43%	10,93%
2019	10,73%	10,33%	10,53%
2020	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla.:5.1.1.

A táblázat adataiból nyilvánvalóan látható – amelyet az adatokhoz tartozó diagramban ábrázoltak csak még szemléletesebbé tesznek, - hogy a nyilvántartott női álláskeresők száma, - az állandó népességben belül – kevés kivétellel (pl. a 2017. évben, és a 2019. év során (Covid járvány(!)), jellemzően folyamatosan magasabb mint a férfiak esetében. Következésképp, a női munkanélküliség rátája szignifikánsabban magasabb mint a férfiaké.

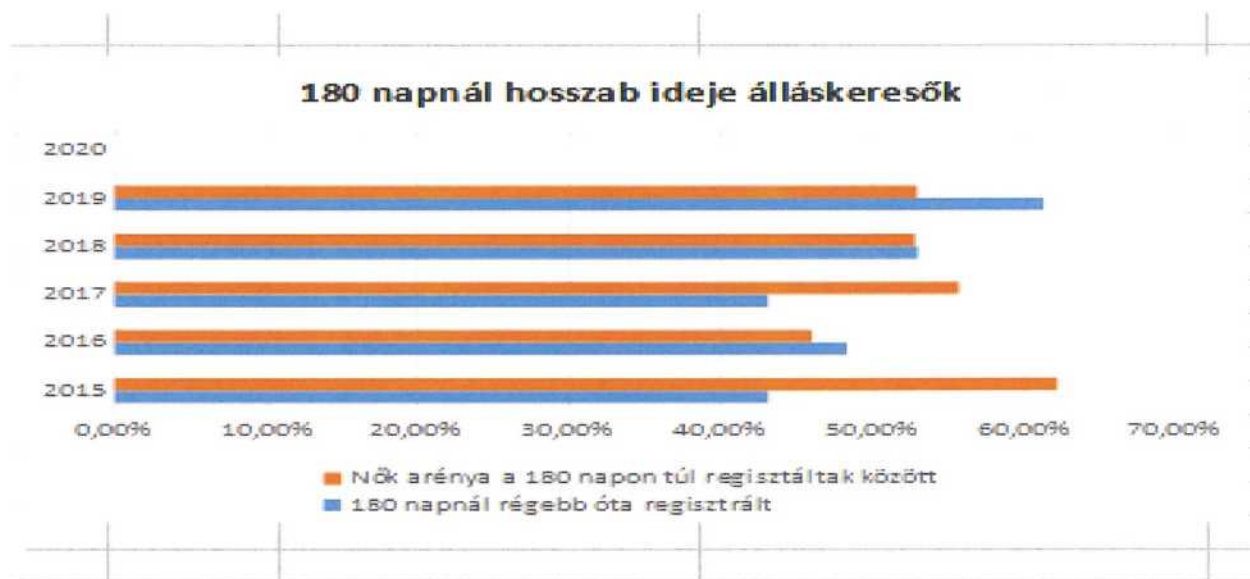
Amennyiben a fenti adatokat az idő tekintetében is vizsgálat tárgyává tesszük, különös hangsúllyal a 180 napnál régebben regisztrált álláskeresők vonatkozásában is, máris láthatóvá

válí, hogy a nők munkaerőpiacon való megjelenése, még hátrányosabb, (főleg ha az iskolai végzettség tekintetében, az alacsonyabb végzettséggel rendelkezőket is tekintetbe vesszük). Ezen adatokat, a következő, 5.1.2. jelű adattábla alapján vehetjük szemügyre.

5.1.2. számú tábla - A 180 nappal hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 nappal hosszabb ideje regisztrált munkanélültek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	43,26%	62,30%
2016	48,40%	46,15%
2017	43,26%	55,84%
2018	53,13%	52,94%
2019	61,41%	53,10%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla.:5.1.2.

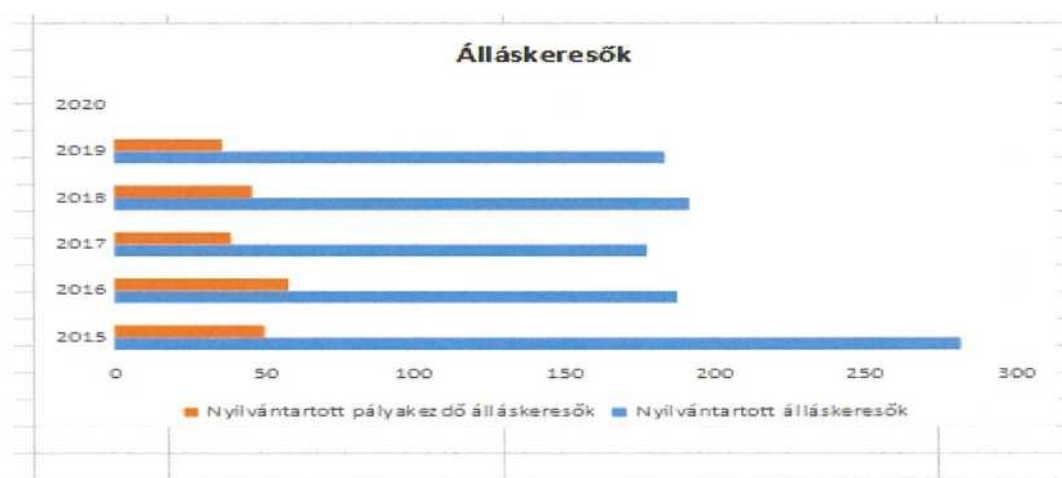
A pályakezdő álláskeresők tekintetében, ugyanakkor, a fenti tendencia, valamelyest már javulni kezd, amelyet az 5.1.3.-as adattábla mutat meg nekünk, a következőkben.:

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	282	50
2016	188	58
2017	178	39
2018	192	46
2019	184	36
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla.:5.1.3

Másfelől viszont, bár a pályakezdő – álláskereső (nők) száma öröndetesen növekszik, ugyanakkor, az álláskeresők összes számához képes, ezen csoport száma, még elenyészően alacsony.

b) A nők részvétele a foglalkoztatást segítő és képzési programokban :

A településen, adott esetben tehát akár helyben, esetlegesen elinduló (korábbi) képzési lehetőségekben, avagy a járási Központban (Szerencs) működő Munkaügyi Központ szervezésében induló *felntőtképzések*, vagy egyéb tanfolyamok programjain, az alacsonyabban kvalifikált, vagy adott esetben még (szakmai) végzettségekkel sem rendelkező nők, a tapasztalatok szerint, *jellemzően magasabb számban vesznek részt*, mint a férfiak, vélhetően összefüggésben az alacsonyabb foglalkoztatási szintjükkel (egyfelől, főként az alacsonyabb jövedelmi *kohorszhoz* tartozó családok esetében), míg másfelől, egyre növekvő motiváltságuk eredményeképp.

Az alacsony iskolai végzettségű nők esetében, tehát, remélhetőleg elindulni látszik, egy fajta felzárkózni akaró társadalmi csoport, illetve korosztály, amely a továbbiakban már nem elégedett, korábbi társadalmi „státuszával”, sem az ehhez tartozó pozícióival. Ezen tendenciákat ekként, a következő fejezetben tekintjük át.

c) Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei.:

A kor kihívásainak, valamint igényeinek is megfeleltethetően, az esetlegesen alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei - még kisebbek, mint a férfiaké. (Ez, részben a fizikai adottságok, részben pedig a jellemzően számukra hozzáférhető, ún. „*kétkezi*” (*fizikai*) „*munkalehetőségek* miatt van így. (Hiszen az *alacsonyabb iskolai végzettség*, alapevetően is gátja, a magasabb tudást és szakértelmet megkövetelő, *szellemi munkát* jelentő, álláslehetőségeknek.)

Általánosságban véve ugyanakkor elmondható, hogy a munkavállalási esélyeket, az *esélyegyenlőség tekintetében* különösképp; a nemi hovatartozástól függően – az iskolai (és,vagy szakmai) végzettség alacsony volta, esetleg hiánya – értelemszerűen még tovább rontja. Miképpen az adott területre vonatkozó *gyakorlat hiánya* is, valamint a *jelentkező(k) aktuális kora* is jelentős befolyásoló tényező.

Halmazatban, ezek – negatívan értékelt - egyidejű megléte, akár el is lehetetlenítheti az érintett, potenciális munkavállaló foglalkoztatását.

Erre való tekintettel az Önkormányzat, pl. a közfoglalkoztatásban megjelenő, de szakképzettséggel nem rendelkező – alacsony iskolai végzettségű – nők, lehetőség szerinti foglalkoztatására is hangsúlyt igyekszik fektetni, s mintegy *felülreprezentálni*, a foglalkoztatandó nőket. Ezáltal is javítva, esélyegyenlőségüket.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)::

A nemek szerinti különbségtétel, - főleg az alacsonyabb kvalifikációt megkövetelő munkahelyeken és foglalkoztatásokban, jövedelmi tekintetben általában alacsonyabb státusba rangsorolja a női munkavállalókat, erősítve ezáltal a bérkülönbségeket. Noha ezek mértéke nem kirívó, nem hagyhatóak figyelmen kívül.

Ugyanakkor a *nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése* nehezen vizsgálható jelenség. Megmutatkozhat már a *munkára való jelentkezéskor* (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (*üvegplafon-jelenség*).

Az erre irányuló különféle vizsgálatok azt kutatják, hogy hány esetben tettek panaszt adott településeken – az elhelyezkedést befolyásoló *hátrányos megkülönböztetések* miatt.

A „diszkriminációs gyakorlat” visszaszorítása szempontjából fontos, hogy a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzöttek, kontrollálhatóak legyenek. Kirívó esetben az *Egyenlő Bánásmód*

Hatóság bevonása, is szükségessé válhat. Ezért is fontosak a *tájékoztató kampányok*, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködésben.

Természetesen akár elismerjük, akár nem, országos tendencia, hogy a nők hátrányos helyzetbe kerülnek elhelyezkedésük tekintetében. (pl. a szerint, hogy van-e gyermeke, vagy sem; ha van, betegeskedhet-e, ha pedig nincs gyermeke, akkor mikor szeretne?) Ezek természetesen nem mindig kerülnek kimondásra, mindazonáltal mégis csak be kell látnunk: több jelentkező esetén - nagymértékben befolyásolja a munkaerő kiválasztását, az illető munkavállaló neme, no persze nem egészen függetlenül a betöltendő munkakörtől. Vannak ugyanis olyan szakmák, ahol a nők kerülnek előtérbe és többségbe, noha ez nagyban függ attól, hogy az ehhez hasonló munkakörök képzéseire is - javarészt nők jelentkeznek. (Ápolónő, óvónő... stb.)

Mindettől függetlenül: az országos felmérések is azt mutatják, hogy a nők gyakran kerülnek „hátrányos helyzetbe” az elhelyezkedésük tekintetében, pusztán csak a nemük miatt. Felvételük során mérlegelik családi állapotukat, gyermekeik életkorát, gyermekvállalási szándékukat.

A bérkülönbségekre vonatkozóan - azonban inkább csak statisztikai adataink lehetnek. Míg helyi szinten, még ilyenek sem állnak egyértelműen rendelkezésünkre.

(A nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos eljárásokra - adatot a vizsgált időszakra terjedően nem találtunk információt.)

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.):

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából (is) lényeges, a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető – (sőt megszervezendő) a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Ugyanakkor a vonatkozó, hatályos törvényi helyek – 6/2016.-(III.24.) EMMI - rendelkezései – *mint a [15/1998. (IV.30.) NM-rendelet] módosítása* - szerint, az ellátások megszervezhetőek, megszervezendőek, illetőleg megoldhatóak, a *Bölcsődék* (‘*mini – munkahelyi bölcsődék*), - *családi napközi – családi gyermekfelügyelet – házi gyermekfelügyelet – alternatív napközbeni ellátások* (pl. *játszóház, gyermekház*) – s természetesen – az *óvodai*, és (*általános*) *iskolai felügyelet*ek (*általános iskolai napközi*) mellett, és által. (Ezek, meghatározásairól és adott feltételeiről, a törvény, külön is rendelkezik.)

Az alacsonyabban képzett, - jellemzően, a saját háztartásukban dolgozó, tevékenykedő nők, napközbeni munkája, részében-egészében, ugyan lehetővé tenné, a már bölcsődébe is adható gyermekeik felügyeletét, ugyanakkor viszont akadályozná, az egyéb, háztartásukon kívüli lehetőségesség váló munkavállalásaikat és az esetleges képzéseiken való részvételüket. Így aztán az egyre inkább a munkavállalás felé tekintő nők, a bölcsődei szolgáltatások igénybevételének fokozottabb preferálást választják. Míg a már munkavállaló, avagy a magasabban képzett nők, mind a munkahelyeik, mind pedig, esetleges továbbképzéseik miatt, kénytelenek, a bölcsődei szolgáltatásokat mielőbb igénybe venni.

A magasabban kvalifikált – helyi munkalehetőségek vonatkozásában, ugyanakkor azonban talán általánosságban is elmondható, hogy a nők részaránya, már megfelelően, magas, - másrésztől – jellemzően – inkább *elnőiesedő* pályán, és hivatás tekintetében, mint amilyen pl. a kereskedelem, illetőleg a még magasabb felsőfokú végzettségeket igénylő munkahelyeken, mint amilyen a pedagógus, az óvodapedagógus, illetőleg az egészségügy, vagy akár az önkormányzati, hivatali munka. Ezen munkahelyek – ahogyan ezekről, már sok tekintetben említést is tettünk, Községünk, munkalehetőségei tekintetében jellemzően, eleve is meghatározóak. (További utalásul

a település, nagy, és régi – generációkon átívelő - hagyományokra visszatekintő, iskolai, és gyermekvédelmi múltjára, és Intézményeire)

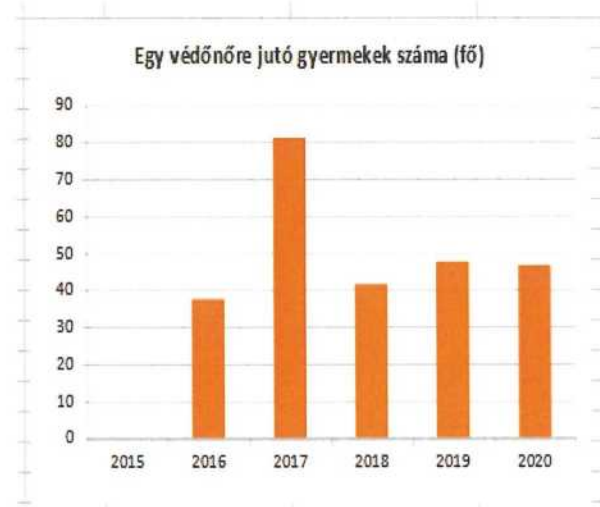
A magasabban képzett női hivatások közül, az alábbi a táblázatok alapján, az egészségügy, ezen belül is a *védőnői munka*, valamint a bölcsődei hivatáson belül vizsgáljuk meg a kérdést. (A korábbiakban, már részben eleve is jellemzett dimenziók, részbeni visszaidézése mellett.)

Elsőként tehát, a védőnői hivatással kapcsolatos számadatokat és diagramokat tekintsük át.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	2	n.a.	-
2016	2	75	37,5
2017	1	81	81
2018	2	83	41,5
2019	2	95	47,5
2020	2	93	46,5

Forrás: TelR, KS HT star, Önkormányzati adatok

Tábla:5.2.1.

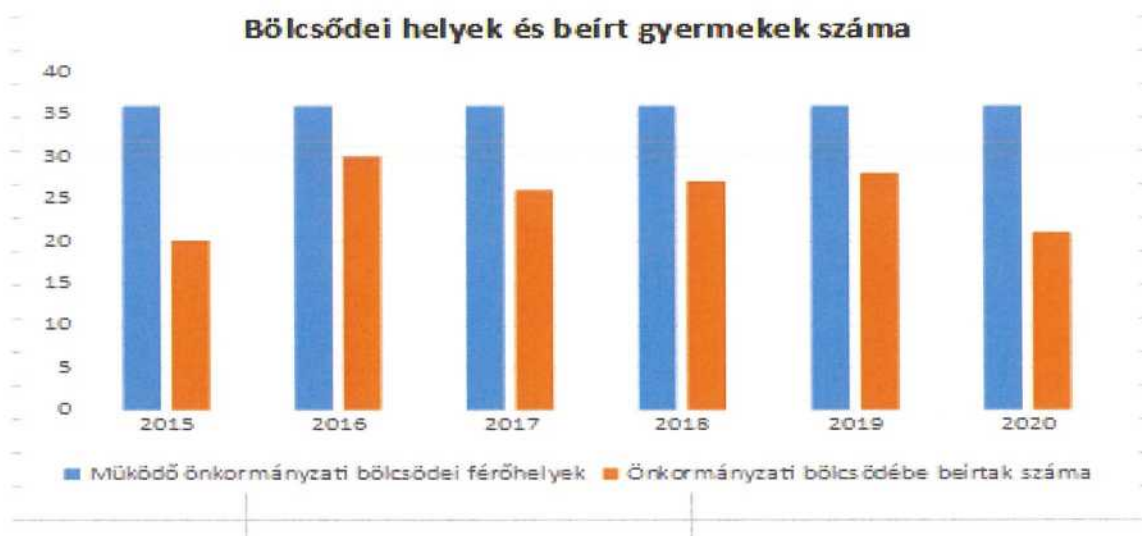
Településünkön a gyermekintézmények sorában, bölcsőde, óvoda, általános iskola, (általános iskolai napközi) valamint gyermekház, továbbá (pl. a gyermekvédelem, és a gyermekvédelmi szakellátás vonatkozásában) a *lakásotthonok*, illetőleg az iskolai oktatáshoz kapcsolódó „tanoda-program”-keretében, tanoda (mint ugyancsak jellemzően „női munkahely”) - is egyaránt működik. Így a fentiek tekintetében, jószerevével megoldottnak tekinthető a gyermekek – települési szintű - napközbeni elhelyezése és ellátása.

Ezek bölcsődei vonatkozásait, a következő lapon, az. '5.2.2,a. jelű adattábla ' mutatja be.:

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	2	n.a.	-
2016	2	75	37,5
2017	1	81	81
2018	2	83	41,5
2019	2	95	47,5
2020	2	93	46,5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Tábla.: 5.2.2.a)

A Községben élő nők részére tehát egyrészt biztosított gyermekeik napközbeni ellátása, felügyelete, mind a bölcsődei, óvodai és iskolai szinten egyaránt.

Másrészről viszont, - egyes esetekben, pl. a csak három műszakos rendben dolgozni tudó szülők (anyák) tekintetében az elhelyezkedés, illetve munkavégzés, kisgyermek mellett szinte lehetetlen. Ugyanakkor, az intézményi felügyelet(ek) mellett, e problémákat közeli hozzátartozók, nagyszülők segítségével is áthidalhatják egyes családok. (Ez, adott problémaként, nem csak a *bejáró, ingázó dolgozók* vonatkozásában jelenthet akadályt, hanem helyben is, a községben működő – folyamatos, egésznapos, otthont nyújtó ellátásokat biztosító lakásotthonok személyzetének biztosítása és működtetése tekintetében is, ahol a dolgozók, több műszakban biztosítanak szolgálatot.)

A bölcsődei férőhelyek kihasználtságát, - mint munkaerő-piaci szempontból sem elhanyagolható tény, az '5.2.2. b)'-jelű adattábla adatai írják körül. ;

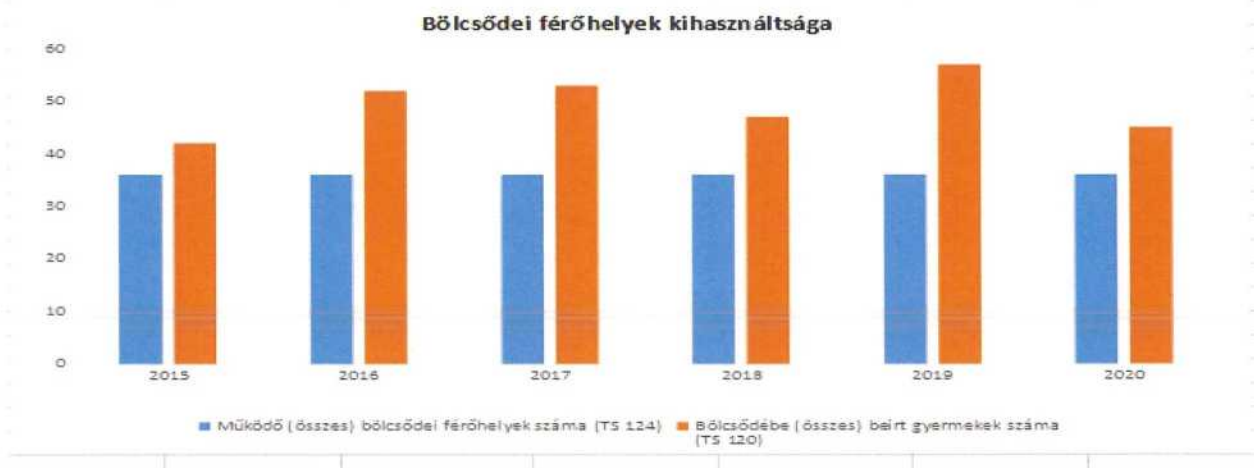
5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	36	42
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	36	52
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	36	53
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	36	47
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	36	57
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	36	45

Forrás: TeIR, KSH Tstar

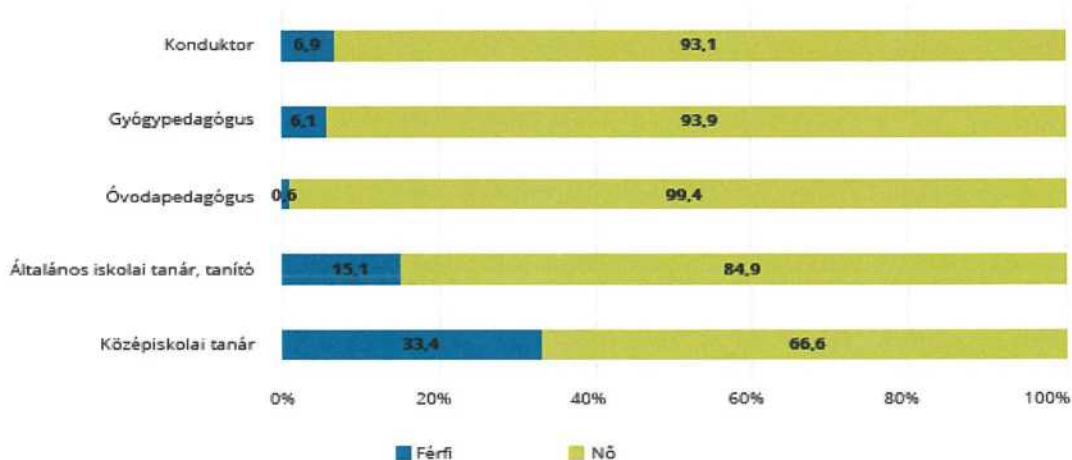
Tábla.: 5.2.2. b)

....és a táblázatban szerepeltetett adatok, a vonatkozó grafikus ábrázolásban.:

Végül pedig, egyfajta „kitekintésül” vessünk egy pillantást, a pedagógus szakmán belüli – országos – tendenciák tekintetében, - a szakmára jellemző nemek szerinti arányokra, ahol ugyancsak a nők – illetőleg a női szakmai túlsúlya szerint – a nők felülreprezentációja látható.

Kiegészítő ábra. A nők-férfiak aránya foglalkozásonként a pedagógusok között, %-ban 2019

Forrás: Bértarifa-felvétel, Sugár András számításai

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe.:

A települések *védőnői szolgálatainak* hatékony működése, elsődlegesen, a gyermek(ek) és az anya védelmét szolgálja. Ahogy a családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadásának is az egyik legfontosabb helyi fóruma. Nem véletlenül nevezetük – évtizedek óta, a védőnői szolgálatok székhelye „*tanácsadóknak*”, avagy anya-, gyermek-, és nővédelmi tanácsadóknak. Településünkön a védőnői szolgálat tevékenysége hosszú évek óta hatékony és megfelelő. Munkáját, mindezekon túl a helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásai - és a kliensek részére adott életvezetési tanácsaik – valamint a Községben létrehozott Biztos Kezdet Gyermekház tevékenységei, egyaránt segíti. E három intézmény között szoros, és folyamatos együttműködés, azaz munkakapcsolatok alakultak ki.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak.:

A nőekkel szembeni, avagy a *családon belüli erőszak* fogalma alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag, házastárs-*élettárs* vagy partner kísérletet tesz, avagy meg is valósít olyan magatartásokat, amelyekkel a másik fél (családtag, élettárs stb.) fölötti „hatalmát” – úgy mint; testi, lelki, anyagi vagy jogi dominanciáit – erővel gyakorolni képes.

A „családon belüli erőszak” kifejezése mellett használatosak még a „*párkapcsolati erőszak*” és „*gyermekbántalmazás*” elnevezések is. Az „*erőszak*” fogalmát a gyakorlatban, tágan értelmezve: beletartozóként értendő a tényleges fizikai erőszakon és „*lelki terroron*” túli *szidalmazás*, „*verbális erőszak*” és fenyegetés, kényszerítés, illetve zsarolás stb. tényállása is.

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható *távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv* tartalmazza.

A *családon belüli erőszakról*, mindazonáltal nincs önálló tényállás. Míg a *párkapcsolati erőszakra* jelenleg, a Büntető törvénykönyv különböző, hatályos tényállásai az irányadóak: úgy mint: testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A *nők elleni erőszak* különböző formáira, vagy ugyanezeknek a nem párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. *szexuális jellegű visszaélések*) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai mérvadóak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma – jellemzően alulmarad a tényleges esetek számának, s döntő többségük felderítetlen, (elhallgatott) marad.

Jellemzően a tárgyalt – nőekkel szembeni erőszakos cselekmények - jó része, a családok „saját titkaként” megbújva, vagy informálisan kerülnek csak napvilágra -, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része – bejelentések, feljelentések és alapos gyanúk, avagy bizonyítékok hiányában – büntetőjogi és/vagy nyomozati értelemben nem vizsgálhatók.

Ugyanakkor a gyermekvédelmi, és családgondozói-, szociális szolgáltatások, (lásd. *szociális jelzőrendszer*) valamint a védőnői hálózat tevékenységi köre nyomán, s ezek mentén a rendőri intézkedések eredményeként, ma már egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. Településünkön, ekként, több ízben sikerült is érdemi eredményeket elérnünk, s fellépnünk a családon belüli erőszakkal szemben.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A településünkön, *akut* helyzetet kezelni képes *krízis ellátás*, anyaotthon, családok átmeneti otthona, *nem működik*. Hasonló esetekben, a megyei, regionális, avagy kiemelten sürgős esetekben, a budapesti avagy az országos ellátóhelyek - (pl. *krízisvonalak* alapján elérhető) - Intézményei értesítendőek. Ezen lehetőségek elérésében, a helyi Családsegítő és Gyermekjóléti

Szolgálat, információival, illetőleg egyéb szolgáltatásaival, valamint továbbirányítással nyújthat segítséget, illetve működhet közre.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben.:

A községben nincs olyan helyi szervezet, amely kifejezetten a nők érdekvédelmére alakult volna. A helyi

közéletben, kulturális életben, civil szervezetekben, vagy rendezvények lebonyolításában és szervezésében ugyanakkor a nők is, méltán kiveszik részüket a helyi közéletben. A település kulturális életéért felelős *Művelődési Ház*, valamint *Községi Könyvtár* vezetője is nő. Míg a helyi Önkormányzat vezetője, polgármestere és jegyzője ugyancsak nő. Az önkormányzat képviselő testületének pedig, szintén több hölgytagja van. Miképpen a helyi Bölcsőde, Óvoda, és Gyermekház, valamint Idősek Otthonának vezetése élén is, női vezetők állnak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések.:

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet.

A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a helyi közéletben, a közügyekről való döntési mechanizmusban, a kulturális életben, a politikában, avagy az egyszerű hétköznapiakban is hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket, illetőleg a közösségek, és tágabban az egész társadalom egészséges működését.

Véleményünk szerint is Megyaszó léptékeiben is „ugyanazok a társadalmi problémák” érintik a nőket, mint országos szinten. Különösképp az esélyegyenlőség szinterein, és problémáinak szintjein, mint amilyen a munkanélküliség, az anyagi nehézségek, az életszínvonal csökkenése... és így tovább.

A - vidéki - kistelepüléseken mindezek hasonlóképpen, ha nem súlyozottabban is megmutatkozhatnak, kiváltképp a mélyszegénységben, avagy a szükségét szenvedő lakossági csoportok tekintetében.

Éppen ezért, az így tételeződő problémák legtöbbször, igazából csakis egy nagyobb, vagyis legalább regionális, ha nem egyenesen országos szinten lehetne csak érdemi értelemben is változtatni; többek között *társadalmi szemlélet változással*, a gazdasági fellendülést hatékonyan előmozdító programokkal, munkahelyek teremtésével, és foglalkoztatási programokkal, az oktatás, és egyéb közszolgáltatások szisztematikus fejlesztésével.

Az önkormányzatok helyzete – e tekintetben - évről évre romlik, és egyre nagyobb kihívásokkal kell szembenéznie. Miközben autonómiája – csökken, ám kötelező, vagy kényszerű feladatvállalása nő. S mindezt egyre növekvő forráshiánnyal próbálva meg biztosítani.

Napjainkra, már a régebben fejlesztésre fordítható összegeket is felemészti a település működésének biztosítása és költségei.

Ettől függetlenül – különféle alternatív források, és pályázati lehetőségek felkutatásával, a helyben elérhető szolgáltatások, lehetőség szerinti fejlesztésével, s a településen élők életminőségének fokozatos javításával a közösség ma is, szinte mindent megtesz annak érdekében, hogy itt tarthassa a fiatal nemzedékeket, illetőleg hogy a nőknek és családjaiknak olyan körülményeket biztosíthasson, hogy ezeket megragadva - a családok legtöbbször, a maguk (jellemzően ugyancsak szűkülő lehetőségein belül, - talpon maradhasson, s merjenek gyermekeket szülni, s új családokat alapítani.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Jellemzően alacsony iskolai végzettség és vagy szakvégzettség a szegényebb családokban élő nők körében. Alacsony foglalkoztatottság	<i>A szegényebb családokban élő nők foglalkoztatásának növelése. További felnőttképzési programok szervezése – különös tekintettel a szegény sorú családokban élő nők iskolai végzettségére, illetőleg elhelyezkedésük javítására.</i>
A családon belüli erőszak által veszélyeztetett nők, (és vagy gyermekbántalmazás) családon belüli erőszak, érzékelhető a településen	<i>Folytatólagos, megelőző intézkedések, a családon belüli erőszak kiszűrésére, megakadályozására.</i>
Az egy védőnőre eső magas ellátotti gyermekszám	A helyi Védőnői Szolgálat megerősítése, Intézményi, személyi feltételeinek fejlesztése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

„Az idősök társadalmi helyzetének kutatása és megértése nem új keletű, ám azt sem állíthatjuk, hogy az öregedés és az idősök (és idősödés) a társadalomtudomány hagyományos és állandóan kutatott területei közé tartoznának.” (In.: 2000 KSH - 'Az idősök Helyzete Magyarországon – a Korfa tetején' –).

Ám talán épp ezért is, a téma - ma is aktuális. Sőt, - egyre inkább „előregedő társadalmainkban” napról napra aktuálisabb. Ugyanakkor, bárha hasonlóságok akadnak, mégis, nem ugyanazok a folyamatok irányították és irányítják a figyelmet az öregedésre és az idősök helyzetére, mint Nyugat-Európában, avagy a világ más tájain.

Néhány jellegzetesség – a teljesség igénye nélkül – azok sorából, amelyek miatt a mai Magyarországon, az öregedés – avagy a szép korúak - kérdései előtérbe kerülhetnek.:

Magyarország társadalma is előregedik. Vagyis, az idősök aránya, a népességben belül folyamatosan nő, (melyet az un. „öregedési index” mérőszámai is jeleznek; miközben az egyre romló un. „termékenységi ráta”, valamint a növekvő arányú mortalitás is, eredményeként, egy folyamatos, már évek óta tartó, természetes fogyást eredményez, melyet, a 2019. a 2020. ill. a 2021. (az un. „harmadik hullám”) által jellemezhető évek Covid járvány-adatai által is jelzetten, csak még tovább súlyosbítottak. Melyet az alábbi a pandémia áldozatainak korcsoportos megoszlását leíró – országos adatokat tartalmazó táblázatából is kiolvashatunk.:

Életkori csoport	Eihunyt férfi	Eihunyt nő	Összesen
0–9	1	1	2
10–19	4	3	7
20–29	52	38	90
30–39	144	87	231
40–49	558	293	851
50–59	1526	777	2303
60–69	3987	2203	6190
70–79	4914	4303	9217
80–89	3413	5139	8552
90–99	691	1598	2289
100–	8	20	28
Összesen	15298	14462	29761

Amelyből, sajnálatos módon kiugróan jól látható, hogy jellemzően a 60-89 ig terjedő korosztály szenvedte meg leginkább a járvány uralta időszakot.

Illetőleg, grafikonon,

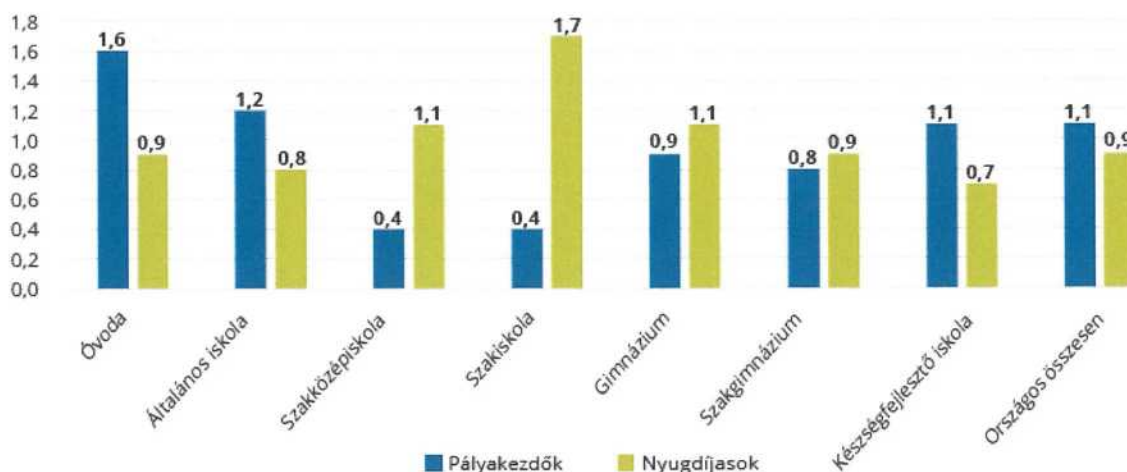

Forrás: a koronavirus.gov.hu kormányzati oldal

Az alábbi grafikonon az látható, hogy hogyan változott az elhunytak életkora az idő előrehaladtával. A vízszintes tengely nem lineáris idővonal, hanem az elhunytak sorszámaát mutatja, a zöld vonal pedig az utolsó 256 elhunyt ember átlagos életkorát jelzi. A függőleges piros vonal az az időpont (2021. február 4.), amikor elkezdődött a legidősebb emberek tömeges oltása. A fekete egyenes vonal a zöld értékek alapján számított trendvonal.

S mindezen trendeket (eltekintve a fenti járványadatokról is) az utóbbi évek... vagy lassan már évtized(ek) – egyre erősödő *kivándorlási hulláma*, még inkább tetézi. Ezek együttese ugyanakkor, egyfajta „*társadalmi öregedést*” is elindít, amely a mindenkori munkaerő-piac jellemzőit is érinti...

mely vonatkozásban, tanulságos áttekinteni, az egyik, következő kiegészítő táblázat adatai szerint, *a pályakezdő és a már nyugdíjas pedagógusok arányszámait, az oktatás legkülönbözőbb feladatellátási helyei szerint.*

Forrás: KIR-statisztika, 2019/2020

...mely diagramról, leolvasható, hogy a nyugdíjas pedagógusok aránya legalább négy(!) közoktatási ágazatban, jellemzően, magasabb, mint a pályakezdőké, vagyis, amely alapján, *a pedagógus szakma, láthatóan, ugyancsak elöregedik.*

...valamint a társadalom természetes eltartó képességét is negatív irányban befolyásolja.

Magyarországon tehát, – már jelenleg is -, *mintegy öt-hat évvel alacsonyabb a születést követően várható élettartam, mint az Európai Unió nyugati tagállamaiban.* Amely alapján a férfiak várható átlag-életkora – amely bár hazánkban is jellemzően növekszik, Nyugat-Európa fejlettebb államaival való összehasonlításban mégis, több évvel alacsonyabb. Ez a magyarországi férfiak esetében mintegy 69.19 év, míg a nők esetében: 77,34 (2007. évi KSH adat)

Míg a foglalkoztatást is tekintetbe véve, a még munkaképes de *nem-munkavállaló idősebb népesség* aránya is megnőtt, azaz, folyamatosan kiszorul a foglalkoztatásból, miközben jövedelmi helyzete is jellemzően romlik. (e tekintetben az idősebb korosztályhoz tartozó népességből egyre többen szorulnak az *un. szegénységi küszöb* alá, nem ritkán a mélyszegénységbe. Lévéen jövedelmük és támogatási formáik szűkülnek, miközben az őket ellátni hivatott szociális ellátórendszer kondíciói is egyre romlanak. Helyzetüknél fogva ezáltal, *halmozottan is hátrányokat szenvedhetnek el:* koruk, egészségi állapotuk, munkabírásuk, valamint jövedelmi helyzetük okán. Az *idősödő nők* helyzete mindezekén túl, főként, mivel jellemzően tovább élnek, s egyedül maradnak, (lásd. az *egyszemélyes háztartások*) még tovább romolhat, miközben az „*elmagányosodás*” problémáival is szembe kell nézniük. (Az idősödő társadalmi rétegek egyik legsérülékenyebb csoportjaként),

Végezetül pedig, noha aligha utolsó sorban, a Magyarországon élő idős-korúak életminősége, (aktív nyugdíjas éveik tartama) is számos tekintetben rosszabb mint az Uniós átlag.

Az egyik „*legfrissebb*” - 2020 II. negyedévében végzett nemzetközi felmérés tanúságai szerint, *az esélyegyenlőség szempontjából rögzítetten az idős korúak életminősége tekintetében,*

Magyarország vonatkozásában, sajnos, e tekintetben is, lesúlytó adatok születtek. (A lista összeállításához az Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) 35 országa közül 18-at vizsgáltak meg, mégpedig olyanokat, amelyektől minden részletre kiterjedő adatokat lehetett

szerezni. Jelesül, az alábbi öt szempont szerint értékelve az országokat: (az előbbieket, mintegy összefoglalandó) -

1. *Produktivitás és foglalkoztatás* – Ez arról szól, milyen lehetőségek állnak az idősek előtt, aminek a kiszámításához a nyugdíjkorhatárt, a 65 év feletti foglalkoztatottságát és a továbbtanulási lehetőségeiket vették figyelembe.
2. *Jólét* – Ehhez az életszínvonalat nézték meg a várható életkor, illetve az 50 felettiek elégedettségének a felmérésével.
3. *Egyenlőség* – avagy: „Mennyire méltó egy idős ember élete, milyen lehetőségei vannak, vagy lehetnek egy-egy másik korcsoport képviselőihez képest.”
4. *Kohézió* – Ez arról szól, hogy az időseket milyen mértékben integrálja egy-egy ország társadalma, a fiatalok mit gondolnak az idősekről.
5. *Biztonság* – Ekkor az idősek anyagi és fizikai biztonságát a nyugdíjuk és az egészségi állapotuk függvényében.

A felmérés eredménye értelmében - mint konklúzió: a vizsgált 18 OECD-tagországból – sajnálatos módon „Magyarországon a legrosszabb idősnek lenni.”

Természetesen ennek ellensúlyozására, Magyarországon is számos kezdeményezés és törekvés, kísérlet történik. Ezek egyikeként ún. „*Erősödő Civil Közösségek*” elnevezésű program, *a nehéz szociológiai adottságok tekintetében monitorozza a – jellemzően idős korosztályú „közösségeket”,* illetőleg segíti ezen közösségek létrejöttét, megerősödését. Leginkább annak elkerülése érdekében, amely nem egy település idősödő lakosságára jellemző, úgymint, a *közömbösség, az alkalmazkodás hiánya, a másokkal való nemtörődömség és a korosztályok szétszakadása, eltávolodása, s már említett idős kori elmagányosodás.* Az adott program egyik alapcélkitűzése éppen ennek *a folyamatnak a megfordítása, egy stabil, összetartó közösség kialakítása.*

Megyaszó település tekintetében ugyancsak megfigyelhető a lakosság elöregedése, valamint a lakosság szám folyamatos fogyása, csökkenése is. Ezen tendenciák lassítása megállítása, vagy éppen megfordítása községünk esetében is fontos célkitűzésnek számít!

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az un. „*Időügyi Nemzeti Stratégia*” (2009.) az időskor – tematizált meghatározásánál – elviekben több aspektust is figyelembe vesz, melyek a következők:

- kronológiai életkor (évek száma)
- biológiai életkor (az egészségi állapot függvénye)
- pszichológiai életkor (szubjektív érzés – ki mennyi idősnek érzi magát)
- szociológiai életkor (a társadalom kit mennyire tart idősnek) .

Ezen „*Időügyi Stratégiában*” - leggyakrabban az *Egészségügyi Világszervezet (WHO)* életkor szerinti felosztásait használják, amely három *korcsoportot* különböztet meg:

- a) *idősödők* (60-74 évesek),
- b) *idősek* (75-89 évesek) és a

c) *nagyon idősök, agg vagy szépkorúak* - (90 éve, illetve e felett). E három csoporthoz tartozó embereket együttesen nevezzük idősöknek.

Községünk tekintetében megvizsgálható, un. „Öregedési Index” szerinti számadatokat az alábbi, 6.1. jelű tábla összegzi..:

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	370	618	59,87%
2016	374	608	61,51%
2017	366	621	58,94%
2018	367	617	59,48%
2019	358	617	58,02%
2020	-	-	-

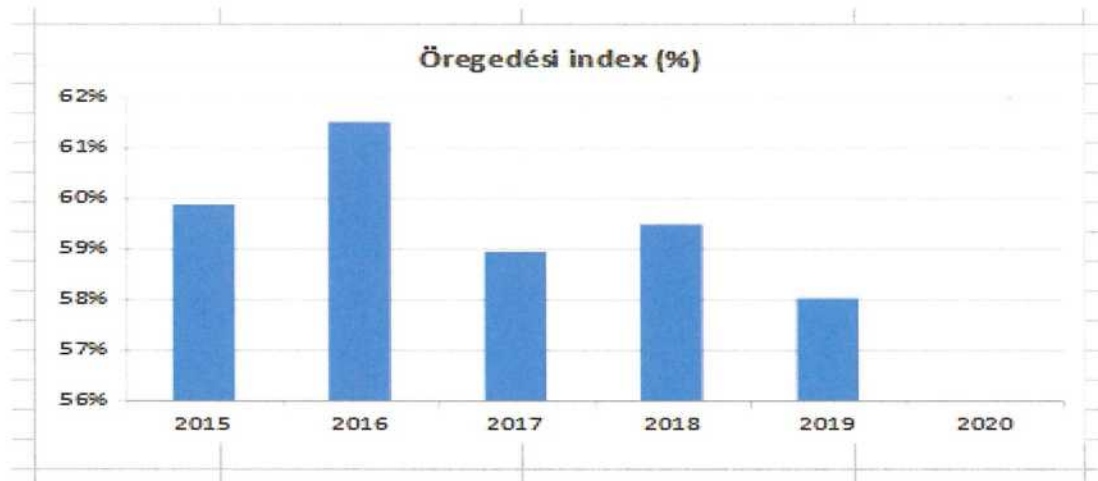
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Tábla.: 6.1.

a táblázatban szereplő adatokon is, a 65. év feletti népesség, csaknem „folyamatos” csökkenés látszik.

Miközben, a 0-14 éves kor közötti állandó lakosok számát tekintve sincs látható növekmény.

Vagyis, a település népessége, ezen mérőszámok szerint sem nő.

A következő 6.1.1. tábla és oszlopdiagram - Megyaszó település nyugellátásban, járadékban és egyéb juttatásban részesülők számadatait mutatja – mely az előzőekhez hasonló csökkenést mutat.

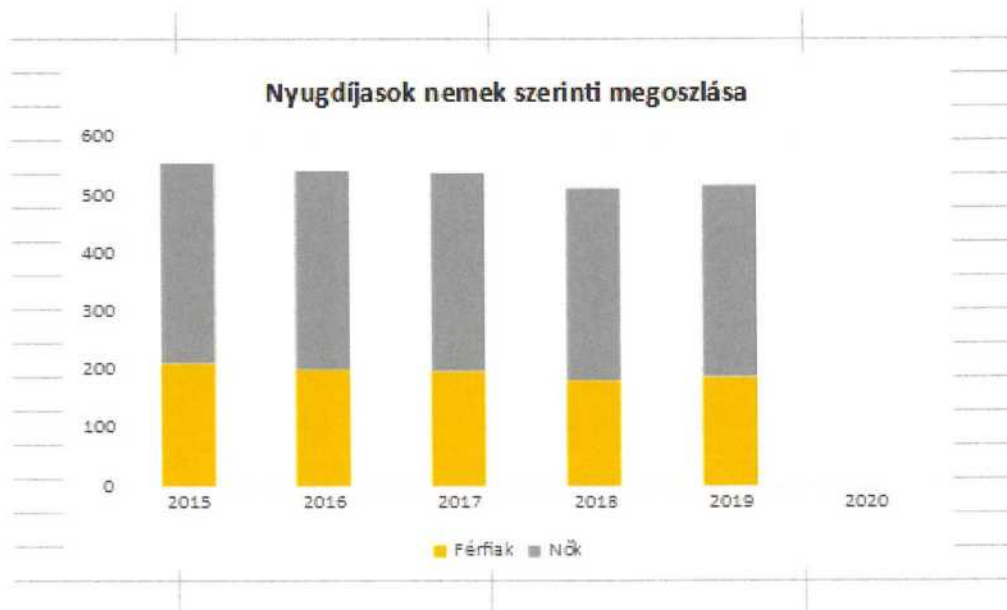
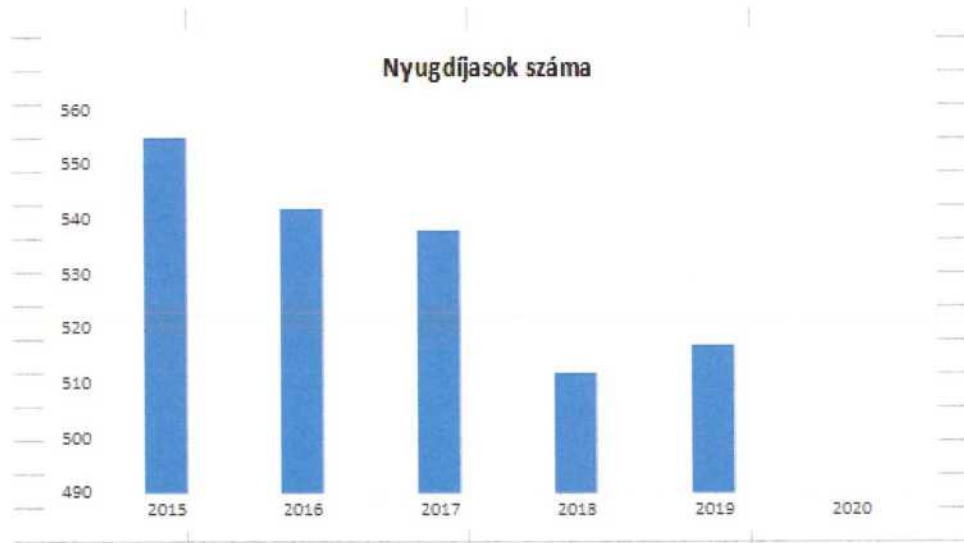
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	211	344	555
2016	200	342	542
2017	197	341	538
2018	181	331	512
2019	187	330	517
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla.: 6.1.1.

Valamint diagramokon, a nyugdíjasok száma, illetve, a nyugdíjasok, nemek szerinti megoszlása tekintetében.:

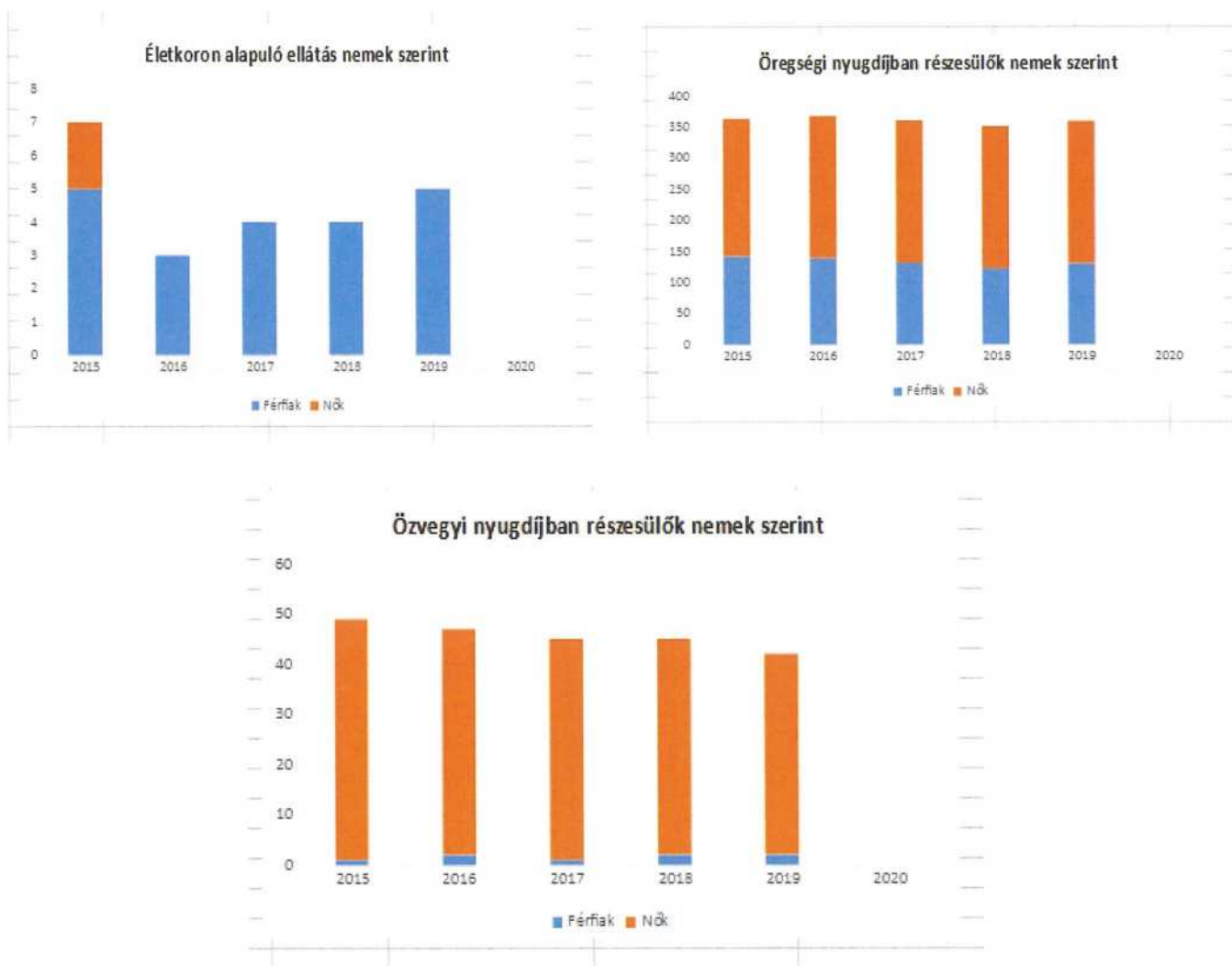
Ez utóbbi diagram, egyúttal, a férfiak, nagyobb arányú mortalitását is mutatja.

Az egyéb nyugdíjszerű ellátásokban részesülők számarányait, a 6.1.2. számú táblázaton követhetjük nyomon.

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskoriak járadékában részesültek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	5	2	142	221	1	48	n.a.
2016	3	n.a.	139	229	2	45	n.a.
2017	4	n.a.	131	229	1	44	8
2018	4	n.a.	122	229	2	43	8
2019	5	n.a.	130	229	2	40	8
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Illetőleg további grafikonok szerint.:

Az itt szerepeltetett, diagramok, lényegében mindegyikén, (az első táblázat adathiányos voltától eltekintve) ugyancsak a nők felülreprezentáltsága olvasható ki, az idős korú személyek korcsoportjai vonatkozásában.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) *idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;*

Az idős-korúak, illetőleg nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel – a még jobb egészségi állapotban levő személyek, még szívesen folytatnának jövedelemkiegészítő tevékenységeket. Erre azonban esély, a térség egyéb iránt is elégtelen foglalkoztatási helyzete és munkaerő-piaci sajátosságai folytán, sajnos csak kismértékben vagy egyáltalán nincs, lehetőségük, a településen élő időseinknek, különösen a nők esetében. Ugyanakkor, kivételt jelenthet ha speciális szaktudással is rendelkezhetnek.

Ez a fajta distinkció, ugyanakkor nem jelent azonnali, un. „hátrányos megkülönböztetést”, a szó tényleges értelmében véve, hanem sajátos, regionális sajátossága, a térség, munkaerőpiaci helyzetének, valamint a szépkorúakra jellemző, általános egészségi állapot, vonatkozásaira van tekintettel, a munkáltatók által potenciálisan felkínált álláslehetőségei alapján.

A számadatokban megmutatózó, „hátrányos megkülönböztetés”, fogalma - helyesen, ezért, inkább „csak” un. Korosztályhoz, és egészségi alkalmassághoz köthető, ’foglalkoztatási hátrányokat’ jelent, és nem személyekhez kötöten értendő, mely adatokat a következő, 6.2. jelű táblázatban láthatjuk.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		Fő összesen	282	188	178	192	184
41-45 év (TS 042)	Fő	44	27	24	25	20	n.a.
	%	15,60%	14,36%	13,48%	13,02%	10,87%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	22	10	20	15	18	n.a.
	%	7,80%	5,32%	11,24%	7,81%	9,78%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	25	10	7	12	10	n.a.
	%	8,87%	5,32%	3,93%	6,25%	5,43%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	22	12	10	8	8	n.a.
	%	7,80%	6,38%	5,62%	4,17%	4,35%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5	5	9	14	12	n.a.
	%	1,77%	2,66%	5,06%	7,29%	6,52%	-

Forrás: [TeIR](#), Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla:6.2.

b) *tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;*

A 2012. év, a „Tevékeny Időskor” és a nemzedékek közötti szolidaritás éve volt, az Európai Unió tagállamaiban.

Ugyanakkor, az Európai Unió „a nyolcvanas évek óta minden évben kiválaszt egy európai szemszögből fontos témát, amelyre fel kívánja hívni a tagállamok kormányainak és polgárainak a figyelmét, és erősíteni szeretné az azzal kapcsolatos ismereteket és tudatosságot. Az *idősellátás* nemcsak a szakembereknek, hanem a társadalom egészének az ügye, mert mindenkit valamilyen formában érint, közvetve vagy közvetlenül”.

A 2012-es európai kampányév témája a tevékeny idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás, továbbá a *demográfiai idősödéssel összefüggő kérdések és válaszok felvetése* volt.

A téma aktualitását és fontosságát az adja, hogy az elkövetkező években az európai társadalmak egyre növekvő mértékben kénytelenek szembesülni a demográfiai idősödésből fakadó hatásokkal és problémákkal, amelyeket ráadásul, az elmúlt évek Covid-járványa által bekövetkezett világméretű krízis, csak még tovább mélyített, illetve aktualizált.

*A tevékeny idősödés koncepciója*¹⁰ viszonylag új Európában, kb. öt éve kezdett terjedni, nagyrészt a WHO-jelentést követően. A gyökerei azonban az 1960-as évekig nyúlnak vissza.

Jogok és kötelezettségek: a tevékeny időskor koncepciója egyrészt jogokat fogalmaz meg az időskorúak számára (függetlenség, társadalmi részvétel, méltóság, gondoskodás, önkiteljesítés), másrészt ez az egyén szintjén kötelezettségekkel is jár (pl. az egyénnek is mindent meg kell tennie azért, hogy aktív maradjon).

Am ahhoz, hogy illusztrálni lehessen a *tevékeny idősödés lehetőségeit*, ahhoz, meg kell vizsgálnunk az ehhez szükséges alapfeltételeket is, *a nyugdíj, a foglalkoztatás, az egészségügyi és a szociális ellátás, valamint az állampolgári részvétel kulcskérdései tekintetében.*

Mivel Megyaszó település jellemzően *mezőgazdasági jellegű tevékenységekből is élő terület*, az idősebb korosztály – a „vidék” adta lehetőségeinél fogva is, hajlamos jövedelmeit, otthoni kiskertekben termelt növényekből, vagy azok esetleges értékesítéséből, és *háztáji gazdálkodásból* is kiegészíteni.

Míg másfelől, a közfoglalkoztatásban – az adott fizikai teljesítőképességeik korlátozottsága miatt, már egyáltalán nem vesznek és vehetnek részt.

Az un. nem jövedelem-szerző tevékenységek tekintetében, tehát – adott nyugdíj-lehetőségeiken túl, az időskorúak, helyi *életminőségének javítása, és közösségi életének szervezése*, a település mindennapi vérkeringésébe való bekapcsolása érdekében, nagy jelentőségű, helyi intézmények segítségével valósulhat meg, - kulturális, és vagy közösségi értelemben: leginkább a helyi *Idősek Klubja*, valamint a községi *Művelődési Házzal* szoros együttműködésben és munkakapcsolatban is.

Ezek révén, aztán több *foglalkoztatási alkalmat* is megszervez; melyek keretében az idősek, pl. apróbb dísz tárgyakat, ajándéktárgyakat készíthetnek illetőleg egyéb – hasznos időtöltést jelentő - túrákon, kirándulásokon, avagy közösségi foglalkozásokon vesznek, és vehetnek részt.

E programok némelyikén, az idősek társaságában gyermekek, (olykor az idősek a saját unokáikkal együtt lehetnek jelen), amely a különböző korosztályok közötti folyamatos kapcsolat és kötődés – lásd, „*nemzedékek közötti szolidaritás*” szempontjából, kiemelkedő fontosságú.

Ugyancsak az *Idősek Klubja* közreműködésével, és szervezésében, több *egészségmegőrző* – vagy *preventív szűrő-programban* is rész vehetnek a településünk lakosai, jelen esetben, az idősek klubjának tagjai, (pl. időszakos, (látás) v. hallás vizsgálatokon). Egyes időskorúak, más egyéb, helyi civil-kezdeményezésnek is tevékeny tagjai, (mint amilyen pl. az olvasóköri, a népdalkör, avagy a citerazenekar).

Szintén az *Idősek Klubja* szervezi és látja el az idős helyi lakosság szociális étkeztetését, és támogató, segítő szolgálatát. Egyes alkalmakkor pedig, az idősek segítésébe, a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat is bekapcsolódik. Mindezekhez pedig jellemzően, a helyi Önkormányzat nyújt, számos esetben megfelelő, anyagi segítséget, támogatást, vagy az adott szervező munkákhoz feltételeket, és kereteket.

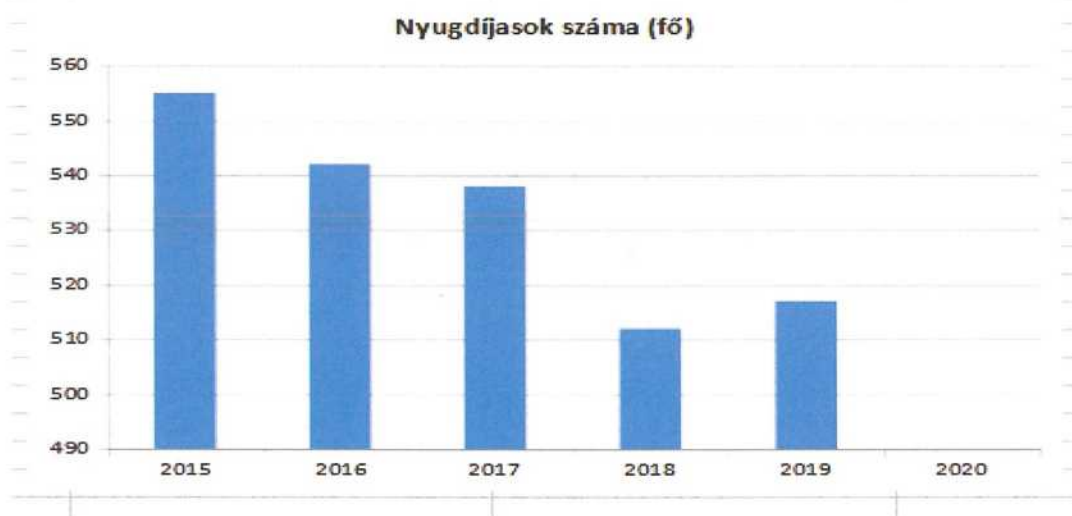
¹⁰ Az OECD 1998-as definíciója szerint „az aktív időskor az idős emberek képessé tétele arra, hogy minél tovább aktívak maradjanak a társadalomban és a gazdaságban. Ez azt jelenti, hogy meg kell kapniuk a lehetőséget arra, hogy szabadon döntsenek arról, mivel töltik az idejüket: tanulással, munkával, pihenéssel vagy ápolás-gondozás igénybevételével” (OECD, 1998:84). A koncepció lényege, hogy nemcsak a gazdasági aktivitásra (produktivitás) helyezi a hangsúlyt, hanem mindennemű aktivitásra (akár fizetett, akár nem), hiszen bármilyen céllal kifejtett aktivitásnak lehet hasznossága a társadalom és az idős ember számára.

A nyugellátásban részesülők járadékait, és egyéb járandóságait, - a korábbiakban, más szempontokból már elemzett, - alábbi 6.3. jelű táblázat számadatai részletezik.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	211	344	555
2016	200	342	542
2017	197	341	538
2018	181	331	512
2019	187	330	517
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Illetőleg, az ezen számokat szemléltető diagram szerint.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Amint azt már a korábbiakban is felvetettük, az idősorúak megkülönböztetése, (esélyegyenlősége) a foglalkoztatási lehetőségeik terén, bizonyos értelemben tetten érhető ugyan, - sőt akár még növekvő, fokozódó tendenciákat is mutathat – mégis, az ezen körbe tartozóak, településünkön, nem mutat reprezentatív mintázatot.

Ráadásul, a foglalkoztatási lehetőségek korlátai tekintetében érintett idősök, egyfelelől biológiai, és/vagy élettani okokra visszavezethetően, a már feltételezetten is romló munkabírásuk, munkaterhelésük, egészségi állapotuk miatt, míg másfelől a munkaerőpiaci feltételek, és jellemzők átalakulása kapcsán is szenvedhetnek el hátrányokat, önhibájuktól – és a mindenkori közösségektől függetlenül. (Ez alól tehát, igaz csak korlátozottan, csupán a magasabban kvalifikáltak személyek esetében lehet csak kivétel, ahol a szakmai tapasztalatnak, és az addig felhalmozott szaktudásnak és ismereteknek is fokozott jelentősége van.)

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei.:

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Megyaszón, az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés, az idősebb lakosság számára is akadálytalan. A járóképeségükben akadályozottak részére a mozgást segítő, orvosi segédeszközökkel való ellátottság (elektromotoros kerek-székekkel) is, jó színvonalú. Miközben a legtöbb helyi közintézmény, így a háziorvosi ellátás rendelői is – akadálymentesítettek, illetőleg a vakok és gyengén-látók részére is – támogató jelzésekkel ellátottak.

A helyi Idősek Klubjának teljes – hasonló jellegű rekonstrukciója, 2010.-ben fejeződött be. Az Intézmény jelenleg (2022) mintegy 20 fő házigondozotról, 10 fő – személyi gondozotról, valamint további 10 fő szociális segítség keretében ellátotról gondoskodik. Az Intézmény által, ugyancsak biztosított rendszeres szociális közérkeztetést, mintegy 74 fő jogosult személy veszi igénybe. Ezen esetekben az ellátás, legnagyobb részt – pozitív diszkrimináció vonatkozásában - „helyi kiszállítással” történik.

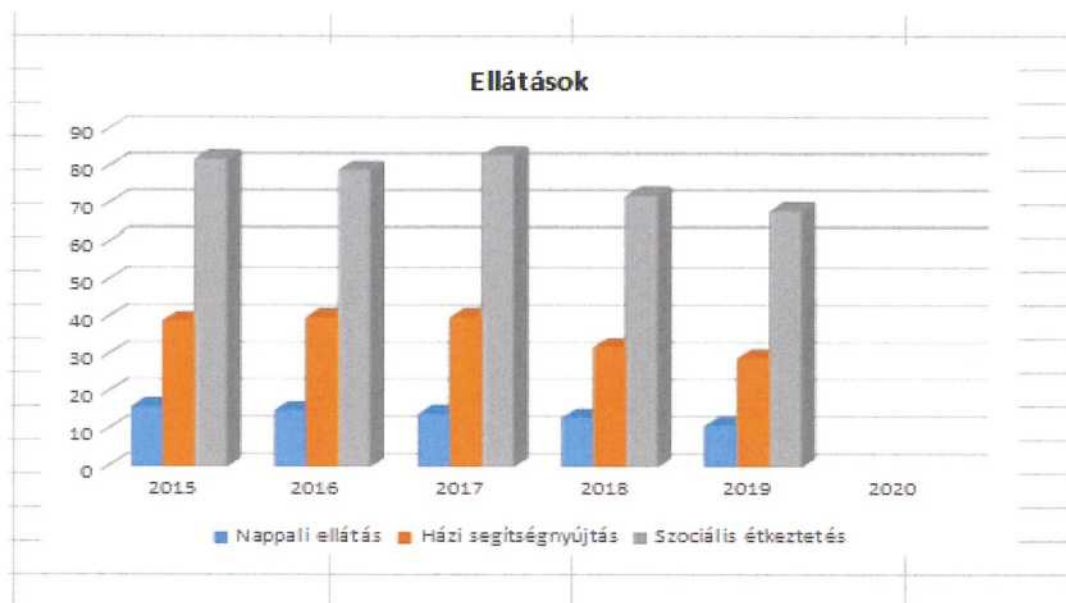
A rosszabb – hátrányosabb helyzetben levő, alacsonyabb anyagi lehetőségekkel bíró – egyszemélyes háztartásokban élő időskorú személyek – természetbeni *segélyezését*, támogatását, alkalmi programokkal, mind a helyi Önkormányzat, mind pedig a fenntartása alá tartozó, Családsegítő Szolgálat adománygyűjtései, (ruhák, bútorok, alkalmanként egyéb használati eszközök, stb.) valamint az SzGyF által szervezett – Uniós forrásokon belüli **RSZTOP** rehabilitációs segély-csomagok osztása által a Szolgálat is, lehetőség szerint - időről-időre segíti.

A fenti – megelőző – éves - adatokat, részletesen, táblázatba foglaltnak, a 6.3.1.-es adattábla tartalmazza.:

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	370	16	39	82
2016	374	15	40	79
2017	366	14	40	83
2018	367	13	32	72
2019	358	11	29	68
2020	-	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:6.3.1.;

A 6.3.1. számú táblázat és diagramjai tehát, a 65-évnél idősebb, állandó helyi lakosok, - nappali ellátást igénybevevőinek számát -mutatja., a nyugdíjas korú lakosság számárányához viszonyítottan.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A község, időskorú lakossága, a már korábbiakban mondottak alapján – az *Idősek Klubja* és a helyi együttműködése alapján szervezett programok szolgáltatásait veszi igénybe, - noha hozzávetőleg kis számban. Ugyanakkor, ezeken túl-menően, bár kisebb mértékben, a fentiek szerint már leírtak szerinti, helyben működő civil szervezetek, és Klubok tevékenységeiben is részt vesznek.

A kulturális és közművelődési szolgáltatások igénybevétele, mindazonáltal, mindennemű megkötések nélkül, a község valamennyi polgára számára, szabad hozzáférést biztosít.

Ugyanakkor az igénybevétel jellegéről, és számáról, - helyi szinten nem állott rendelkezésünkre pontosabban, statisztikailag dokumentált, és dokumentálható adat. Ennél fogva a 6.3.3.- jelű tábla (a szolgáltatásokhoz való ilyen irányú hozzáférésről), nem szolgálhatott értékelhető információkkal. Így annak közlésétől, szükségképpen, eltekintettünk.

c) *idősek informatikai jártassága;*

A településen élő idősebb korosztály informatikai jártasságáról, mindez ideig nem készültek adekvát felmérések. Ezért az *idősek „informatikai jártasságáról”* esetlegesen tájékoztatni tudó - és hozzá férhető, statisztikai adatok tekintetében, településünk esetében, nem bír értékelhető relevanciával.

d) *a generációk közötti programok.*

A „*Tevékeny Időskor*” és a *nemzedékek közötti szolidaritás* kapcsán mondottak alapján, az adott kérdést, a korábbiakban, már részletesebben is elemeztük. Vagyis, a generációk közötti kommunikáció, és megértés elősegítése, továbbá, a generációk közötti „átjárás” és megfelelés, mindig fontos szempontja volt, községünk közösségi életének. Amely mind a települési rendezvényeinken, mind pedig egyéb – pl. - intézményi, iskolai - jótékonysági bálokon , avagy farsangi rendezvényeken, rendszeresen visszaköszön, amelyeken idősek, és unokáik, az adott közösségi szintereken is találkozhatnak, és kölcsönösen is megoszthatják élményeiket.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Amint azt, már a korábbiakban is jeleztük, településünkön, a kulturális, és közösségi programokhoz való hozzáférés minden különösebb megkötöttség nélkül, nyitott.

Míg másfelől a célzott, különösen idősök számára, avagy számára is elérhető programok tekintetében, éves szinten jellemzően több program is megszervezésre kerül.

(Példának okáért.: településünk, már hosszú idő óta, tekintélyesnek mondható könyvtári gyűjteményekkel rendelkezik, amelyet a Községi Közkönyvtár, sokáig, egy egyre növekvő könyvállomány tekintetében is tovább gazdagított. Míg másfelől, a helyi Gyermekintézmények – az Általános Iskola, - sőt, a megelőző időszakban, a községünkben működő egykori gyermekotthon, saját iskolai Könyvtáraként,¹¹ még hangsúlyosabban.

A helyi közkönyvtár, ma is szabadon hozzáférhető könyvállománya, (mely – az időközbeni informatikai fejlesztések, - illetőleg az internetnek köszönhető „információs forradalom” okán, „leértékelődni látszó” [un. *Guttenberg galaxis* eróziója] avagy a nyomtatott, papír alapú irodalom – átértékelődésével), jószerével ma már, inkább, ugyancsak az idősebb generációk, és korosztály részéről látogatott.

A község, másik – állandó és időszakos – jellemzően *helytörténeti* – *közgyűjteményeit* gondozni hivatott *helyi Múzeum*. A település vonzerejét, - hosszútávon – ezért mindenképpen növelné, ha és amennyiben az intézmény újra a régi fényében és jelentőségéhez mérten, a település javát és hírének öregbítését szolgálhatná.

¹¹ Az egykori Gyermekotthon és Általános Iskola, gyermekotthoni közkönyvtára is tekintélyes kötet-állománnyal bírt. Ez utóbbi azonban, az Intézmény 2006. évi kényszerű, megszüntetésével egyrészt – az akkori egyik helyi aukció keretében a helyi lakosokhoz, míg egy kisebbik – főként szakkönyveket, kézikönyveket és gyermekirodalmat tartalmazó része, tekintetében, - az Intézmény „jogutódjaként” lakásotthonokká alakult gyermekintézmény Központjába került át.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
<p>Az idős – de még aktívnak minősülő személyek - korukból adódó - érzékelhető diszkriminációja, az általában vett foglalkoztatás területén, nők esetében halmozottan jelen van.</p>	<p>- A foglalkoztatási lehetőségek javítása, tekintettel az idősebb korosztály igényeire is. Lehetőség szerinti pályázati programok felkutatása.</p>
<p>A szociális probléma-helyzetben – alacsonyabb jövedelmi szinten élő idős korúak száma a településen is emelkedik.</p>	<p>- A helyi – az időskorú lakosságot is célzottan elérő szociális szolgáltatások színvonalának további emelése, valamint - a már megkezdett segélyezési programok (RSZTOP 4.1.1.- project) folytatása, s a lehetőségek adta kereteken belüli kiterjesztése. - Helyi adománygyűjtési programok folytatása, fejlesztése. - Az idősök napközbeni ellátásának – szükséglet-orientált fejlesztése</p>
<p>Az idős korról járó – fokozódó, egészségügyi kiszolgáltatottság növekedése érzékelhető. Romló életminőség az idős korban.</p>	<p>- A már megkezdett egészségmegőrző programok fejlesztése, illetőleg a helyi egészségügyi alapszolgáltatás jelzőrendszeres megerősítése, a már kiépített rendszer – időszakos felülvizsgálata</p>

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élő embertársainkkal való foglalkozás, - kiváltképp az esélyegyenőség tárgykörében szólva – kiemelt jelentőséggel kell, hogy kezelje az *altruizmus*, avagy az *altruista magatartás* (vagyis az embertársainkon való *természetes segítség, segítségnyújtás* illetőleg *önzetlenség*) társadalmi gyakorlatát és magatartási formáit. Ugyanakkor ezek – megfelelő feltételrendszerének megteremtése is alapvető kell legyen.

Ehhez azonban – előljáróban azt is meg kell vizsgálnunk, hogy mit is kell értenünk, e fogalom alatt: „fogyatékossg” illetőleg „fogyatékkal élő”, valamint azt is, hogy kiket, és miért is sorolunk, vagy sorolhatunk ezen „kategóriá(k)ba”. A problémák forrása, igazából már magánál – e fogalom és jelentéskör, megnevezése és „*elnevezései*” körül elkezdődik. Már csak pusztán „a név”, vagy fogalom: „fogyatékossg” kimondása kapcsán. (Ahogy e sorok írója sem szívesen használja a „fogyatékossg” kifejezést, annak valamiképpen bántónak ható, *a nyilvánvaló, és eltagadhatatlan megfosztottságot kifejező* negatív konnotációi tekintetében is.)

Nem véletlen tehát, hogy hasonló okok miatt - az angolszász nyelvterület, nem is szívesen használja „igy” e fogalmakat, hanem helyette, a „*bizonyos hátrányokkal küzdő*”, avagy „*segítséggel élő*” személyekről, finomabb hangnemben, inkább a „*megküzdés pozitív*” szemléletű fogalmai mentén beszél. Ám újabban, már a hazai köznyelvben – illetve szóhasználatban is, számos kifejezéssel illethetők a „fogyatékossg” tekintetében érintettek; többek között, mint; „*megváltozott munkaképességű*”; „*sérült*”; avagy pl. „*kerekesszékes*”...megnevezései.

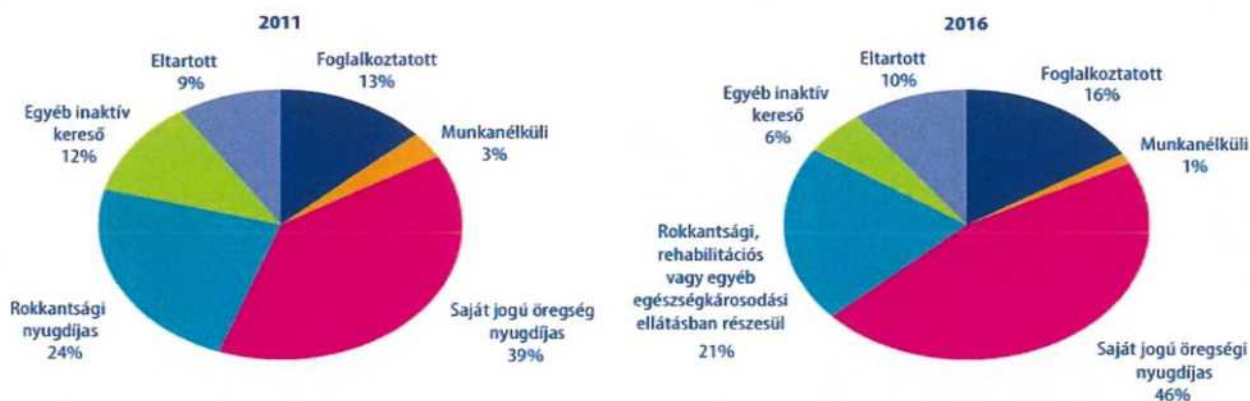
E fogalom-kör összetettségét, komplexitását jól jelzi továbbá az a tény is, hogy a társadalomtudományok, egyfajta 'részdiszciplínája', avagy határtudományaként, az un. „fogyatékossgtudomány” (*'Disability Studies'*) kifejezése, és szakterülete (in.: 1998, ELTE GYK – Könczey György. – 2009 szerk.) is létrejött.

A téma mélyebb összetettségét, még tovább árnyalják azok a szempontok is, hogy magát az ehhez hasonlatos helyzetben élő személyek sorsát, „*betegségeként*” illetőleg sajátos „*állapotként*” kezeljük-e? Avagy azok a szempontok is, hogy hiányosságait, mely kategóriák, és ezek milyen foka szerint, továbbá, hogy velük született, születéskori, vagy baleset, esetleg egyéb okokból szerzett sérüléseknek tekintjük-e?

Demográfiai, illetőleg statisztikai értelemben, minden esetre, a felmérések, (pl. a népszámlálási adatok), a fogyatékossg legjellemzőbb kategóriáiként tipizálnak, melyet kitekintésül, a KSH, 2011 – és 2016. - közötti felmérések szerinti időszakát leíró, - máig legfrissebb, - országos demográfiai statisztikai diagramja is jellemez:

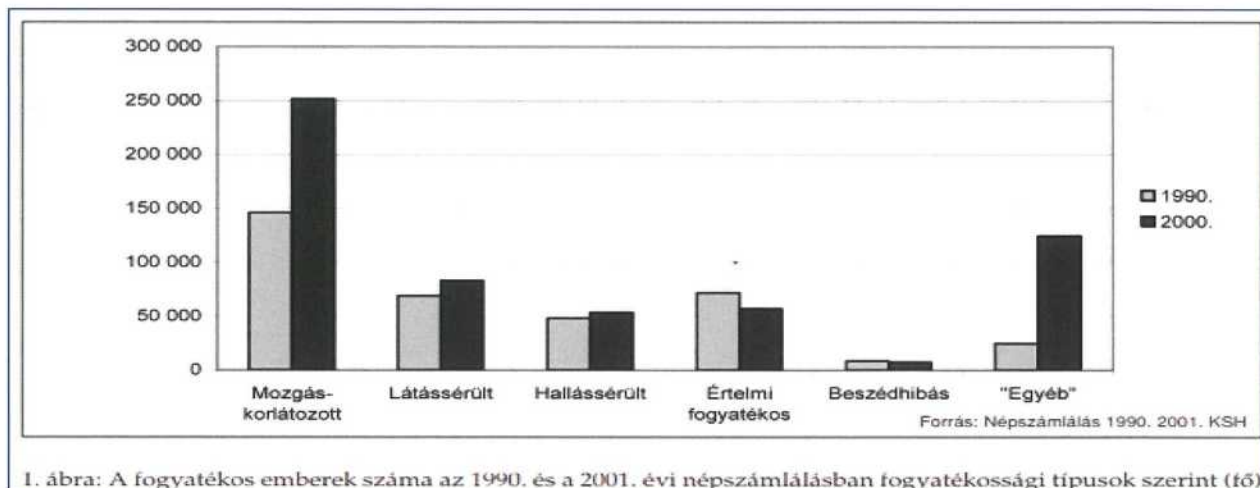
Kiegészítő tábla.: I.

A fogyatékkal élő lakosság megoszlása gazdasági aktivitás szerint

A hazánkban közel másfél másfél millió magyart korlátoznak egészségügyi problémáik a mindennapi tevékenységeik elvégzésében. A kifejezett fogyatékkal élők száma 2011-ről 2016-ra 491 ezerről 408 ezerre apadt - derül ki a KSH legutóljára publikált összesítéséből. A csökkenés hátterében, ugyanakkor főként a szabályozóváltozások, és az átalakuló szociális ellátás állnak, nem különösebben, az érintett társadalmi csoport, minőségibbé váló életfeltételei. (lásd.: Kiegészítő tábla.: I.)

Míg az Egészségügyi – és az ezáltal szociális érintettségük tekintetében.: előbb 2001, majd 2011 ill. 2016 tekintetében, szemléltetett változások

I. ábra: A fogyatékos emberek száma az 1990. és a 2001. évi népszámlálásban fogyatékosági típusok szerint (fő)

Kiegészítő tábla.: II.

Kiegészítő tábla.: III.

...egyfajta fordított változási trendet mutatnak. Vagyis míg az első ábrán a „korábbi” időintervallumhoz kötött érintettség volt a magasabb, a „későbbihez” képest, addig a második diagramon, már éppen fordítva.

Ugyanakkor az a tény, hogy a „fogyatékoságot” – mint „valamiben való akadályoztatottságot” tételezzük-e, megkülönböztethetünk:

- érzékszervi (különösen látás- és hallásbéli) és/vagy
- mozgásszervi és/vagy
- testi teljességét és/vagy
- értelmi képességeket, korlátozottan vagy jelentős mértékben, illetve egyáltalán nem birtokló, cselekvőképtelen, avagy csak részlegesen cselekvőképes személyeket.

Jogi értelemben.:

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó, un. „Fakultatív Jegyzőkönyv” kihirdetése értelmében megfogalmazott 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerinti megfogalmazása alapján: „fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.”

Az országos mérések adatai alapján, a fogyatékossgok legnagyobb hányadát – jellemzően leginkább valamilyen tartós betegség idézi elő.

A fogyatékkal élők társadalmi rétegének túlnyomó részét, mindazonáltal, a mozgássérültek alkotják.¹²

Az esélyegyenlőség egyéb szempontjaiból is vizsgálva: a fogyatékossgal való együttélés, és megküzdés, már önmagában is jelentős - a mindennapi életminőséget önmagában is negatívan érintő és befolyásoló tényező. Ez az állapot, ugyanakkor, a legtöbb esetben, nem önmagában álló probléma-helyzet. Hanem óhatatlanul *halmozódik*, illetőleg maga után von további, számos, más egyéb problémakört is, melyek egyre ”hátrébb és hátrébb sorolják” az illető egyént, és életminőségét - a többi emberrel való együttélésében, életvitelében, interakciójában, - vagyis mindenkori esélyegyenlősége, (és jogai) érvényesítésében.

Vagyis, további *hátrányokat szenvedhet el; a munkavállalása, esetleges foglalkoztatása, tanulmányainak végzése, a legkülönfélébb szolgáltatásokhoz való hozzáférése, stb. stb.* tekintetében. Melyek *eredményeként elszenvedhet; anyagi hátrányokat, megkülönböztetéseket, előítéletességet, kirekesztettséget...* és így tovább.

Megyászó település vonatkozásában a fogyatékkal élők, különösen a súlyos fogyatékossgokban szenvedő cselekvőképtelen személyek száma, az összlakosság arányaihoz mérten- elenyésző, míg az egyéb kisebb, kevésbé súlyos fogyatékossgban szenvedő személyek száma is alacsony. Ezáltal a településen, különösebben kiterjedt intézkedések – intervenció szerűen - nem történtek.

A fogyatékossgban szenvedők esélyegyenlőségének javítása érdekében. Illetőleg ezek, kitüntetett kezelésére – helyi szinten eljáró szakosított jellegű intézmények sem léteznek. Ugyanakkor általánosságban, a közintézmények legnagyobb hányada, a fogyatékossg tekintetében esetlegesen érintettek számára, többnyire akadálymentesített, illetőleg egyéb a fogyatékos személyeket segítő jelzésekkel (pl. vakok és gyengénlátók részére) is ellátott.

Míg a foglalkoztatás vonatkozásában, egyes munkatevékenységekre, az arra alkalmas személyek hacsak erősen korlátozott formában is, de ugyancsak bevonásra kerülnek, vagy kerülhetnek. Míg másfelől, - ha csak lassan is, de egyre inkább növekszik, *a településünkön élő, gondnokság alá vont, korlátozottan cselekvőképes személyek száma is*

A községünkben lakó, noha csak kisszámú, *megváltozott munkaképességű személy* adott ellátásairól számot adó adatokat - mindazonáltal a *7.1.1.-es jelű táblázat*, és a hozzá rendelt diagram tartalmazza.

¹² A fentiekben már jelzett – és diagramokon is bemutatott – a 2001. évi népszámlálás kategóriái szerinti, illetőleg a 2011 és 2016. évi KSH felmérések (mikrocenzus - 2016) - szerint is megállapíthatóan.: a fogyatékos személyek közül legnagyobb arányt a testi fogyatékosok és a mozgássérültek képviselik együttesen (43,6%), - ekkor a mozgássérült emberek száma – országosan, - mintegy 251 560 fő volt -, míg az értelmi fogyatékosok aránya megközelítőleg 10%, a vakok és gyengénlátók aránya pedig 14,4%. Az egyéb fogyatékossgban szenvedők aránya az 1990. évi adathoz képest (6,7%) 21,6%-ra növekedett. Hallás-, beszédzavar-fogyatékossgban kb. 10%-uk szenvedett.

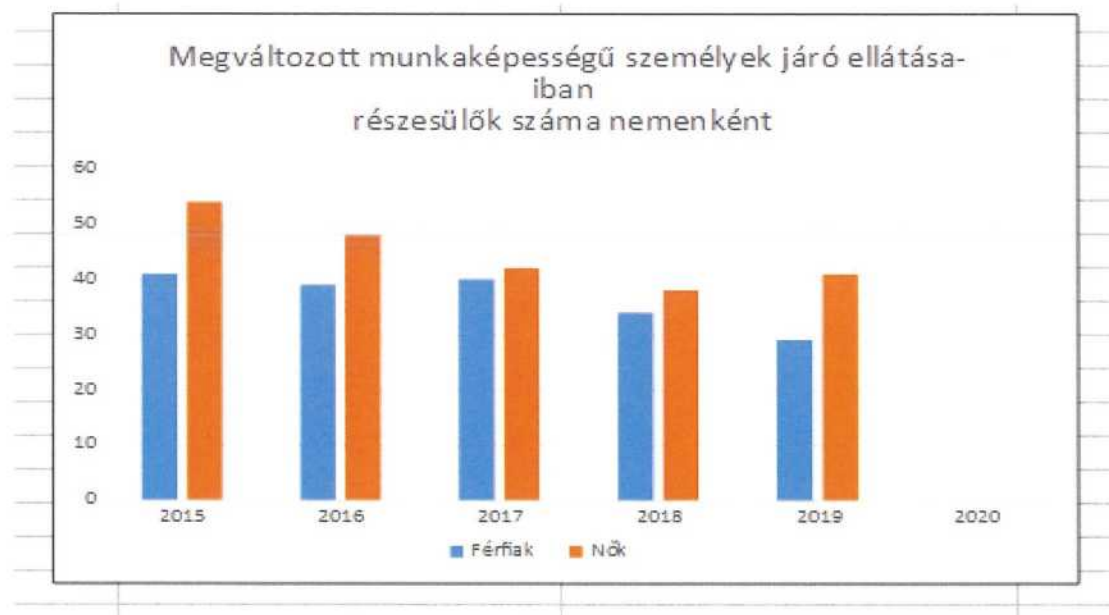
7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	41	54	95
2016	39	48	87
2017	40	42	82
2018	34	38	72
2019	29	41	70
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla: 7.1.1.

A táblázat által bemutatott adatok alapján, a megváltozott munkaképességű férfiak száma, jobbra csökkenő, míg a nők esetében, a férfiakéhoz képes, magasabb szinten, stagnáló-növekvő számokat láthatunk. Ugyanakkor az össz-lakosság tekintetében számítható együttes, (férfiak és nők vonatkozásában számított, együttes arányaik, fokozatos, és lassú csökkenést mutatnak.

Mely adatokat az alábbi diagram, külön is szemlélteti.

Másfelől a „nappali ellátásban részesülő”, fogyatékkal élők személyekről, településünkön nem létezik adat, illetve, községünkben, csoportjuknak nincs relevanciája. Ezért, az erről számot adni hivatott '7.1.2.' jelű táblázat és diagram, (azaz, a.: 7.1.2. számú táblázat – Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma) községünket tekintve, nem volt adatokkal feltölthető, így ennek szerepeltetésétől, eltekintettünk.

a) *fogyatékos személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;*

A fogyatékos személyek iskolai végzettsége összességében is – jellemzően alacsonyabb, mint a népesség egészéé. A népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 32 %-a nem fejezte, vagy fejezi be az általános iskolát, s befejezett alapkörű iskolázottsággal is, csak a 39 %-uk rendelkezik. Ez az arány a nem fogyatékos személyek iskolai végzettségének arányától messze elmarad. Szakképesítéssel, illetve érettségivel 25 %-uk rendelkezik, míg egyetemi, főiskolai végzettsége a

fogyatékos személyek 5 %-ának van. A 2001. évi népszámlálás szerint a fogyatékos személyek foglalkoztatási mutatója, mindössze 9 % volt.

Mindezen jellemzők pedig, csak megerősítik azon – fentebb már vázolt esetleges tendenciákat, ill. élethelyzeteket, amelyekben a fogyatékkal élő személy eleve is adott hátrányai, további hátrányok tekintetében is halmozódhatnak. Ezek egyike, mint az egyik legfontosabb, maga a foglalkoztatás. Amely mint ilyen, - az önálló, még cselekvőképes, vagy csak segítséggel cselekvőképes személyek önálló életét és életlehetőségeit, alapjaiban is befolyásolja.

Országos viszonyításban, a fogyatékosági kategóriák által érintett népesség foglalkoztatottságát befolyásoló statisztikai adatok (KSH) szerinti jellemzőit, az alábbi két („I.-II.”) táblázat szemléltetheti.

	Ált. isk. 0-7 oszt.	Ált. isk. 8 oszt.	Szakma	Érettségi	Diploma	Össz.
Mozgáskorlátozott	27	42	11	15	5	100
Látássérült	31	37	9	17	7	100
Hallássérült	37	38	9	12	5	100
Értelmi fogyatékos	60	33	3	3	0	100
Fogyatékos népesség együtt	29	40	11	15	5	100
Teljes népesség	8	32	19	28	13	100
Forrás: Népszámlálás 2001. KSH						

Az (I.) táblázat, 15 éves és idősebb népesség szerinti szóródásokat mutatja, a fogyatékos és a legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerinti megoszlása (%).

	Foglalkoz- tatott	Munka- nélküli	Inaktív kereső	Eltartott	Összesen
Mozgáskorlátozott	7	2	86	6	100
Látássérült	13	3	72	12	100
Hallássérült	11	2	77	10	100
Értelmi fogyatékos	7	1	47	45	100
Fogyatékos népesség együtt	9	2	77	12	100
Nem fogyatékos népesség	38	4	30	28	100
Forrás: Népszámlálás 2001. KSH					

Míg a. („II.”) jelű táblázat, a népesség - fogyatékos és gazdasági aktivitás szerint (%)-os megoszlását reprezentálja

b) A munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élő személyek foglalkoztatása, nem csak az országunkban, de jószerevel világméretben is a legkülönfélébb problémákba ütközik. Illetőleg ahol sikeresen meg is valósul, az sem válik az adott társadalom valamennyi részén, általánosan elterjedté, avagy mindenütt egyformán elérhetővé. Vagyis a fogyatékkal élők foglalkoztatása, sok tekintetben speciális, jobbára csak részlegesen és/vagy lokálisan megoldott, - és minden ez irányú foglalkoztatást segítő törekvés, és programok ellenére is, csak kevesekhez eljuttatható lehetőségek körét jelenti. Amelyet még tovább árnyálnak, a fentiekben is már érintett, egészségügyi korlátok, az adott személy általi fogyatékos, jellege, esetleges halmozottsága, illetőleg az adott személy terhelhetősége, iskolázottságának foka, és egyéb speciális sajátosságainak köre, sőt mi több az ezen személyeket körülvevő épített környezet milyensége, akadálymentessége, az adott munkahelyhez jutáshoz igénybe vehető, közlekedési eszközök milyensége, és alkalmassága, és még hosszasan sorolhatnánk.

A munkaerőpiaci értelemben, - a fogyatékosokkal kapcsolatos magyarországi szóhasználat tekintetében, leginkább, a „*megváltozott munkaképességű személyek*”, szerinti megnevezés használatos, mely fogalomkör, magában foglalja az egészségkárosodott és a fogyatékosággal élő személyeket is. Másfelől nem megkerülhető az ezen személyek társadalmi megítélése, a velük kapcsolatosan fölmerülő, sztereotípiák elterjedtsége, az esetleges intolerancia, avagy meg nem értettség, empátia, szerepköreinek hiánya, amely adott esetben egyes *munkáltatók*¹³ „sajátja” és szemlélete is. Avagy ahogyan már eleve is közelíteni próbálnak, hasonló problémákkal megküzdési kénytelen embertársainkhoz.

Noha a létezés ezen formája, - s az ehhez fogható élet megtapasztalása - bármelyikünkkel, bármikor előfordulhat, akár egy váratlan betegség, vagy akár egy szerencsétlen baleset formájában is. És mégis, az esélyegyenlőség, ezen honfitársaink számára lényegesen kisebb, sőt, visszavonhatatlanabb, mint bármely másik társadalmi csoporthoz tartozóé.

S habár a jelenlegi munkajogi környezetben is, „*a munkavállaláshoz való jog jogszabályban rögzített.*” Illetve, „*A munkahelyi diszkrimináció tilalmát jogszabály is tartalmazza*”, sőt.: *a „mindenki mással egyenlő munkaügyi és szakszervezeti jogokat jogszabály is garantálja.” mégis, ezen törvényi garanciák, mi több, az egyre kiterjedtebb állami és társadalmi törekvések is, ezek szavatolására, csak igen lassú léptékekben terjednek el és szereznek érvényt maguknak.*

A munkához jutás, illetve a munkavégzés során előforduló jogsértések három fórumon támadhatók:

- Az Egyenlő Bánásmód Hatóság
- A Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság és
- A jogérvényesítés fórumai kiépítettek.

A fogyatékkal élő személyek munkavállalásának esélyei, tehát számos dimenzió mentén vizsgálhatóak, és vizsgálandóak. Ezen lehetőségek köre, pedig inhomogén, lokálisan kiépített, és speciális karakterű.

Helyi szinten ezen lehetőségek ezért, ugyancsak nagymértékben korlátozottak. S az adott lehetőségek körén túlmenően, személyes az egyén saját, adottságaitól és képességeitől is függenek.

Ennek ellenére, a település adta lehetőségeken belül, máris számos lépéssel segítettük és támogatta Önkormányzatunk, és a községben működő intézményeink, mind az itt élő, mind pedig a településünkre látogató, pl. mozgáskorlátozott, esetlegesen gyengén látó, stb. személyek hétköznapi boldogulását.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A fentiekben leírtakon túl, elmondható, hogy az érintettek leginkább a munkavégzés és a *tanulás terén* érzik magukat hátrányban, az adott közösségekben. Aminek eredményeként, sokszor ki is szorulnak ezen lehetőségekből, noha egyéb képességeik ezen korlátozásokat nem indokolnák feltétlenül.

¹³ Példának okáért, csaknem bármely munkáltatóra, foglalkoztatóra igaz lehet az a jellemző, hogy mivel nem motiválja őket, szinte semmi arra, hogy pl. a súlyosabb mozgássérültséggel, adott esetben munkahely átalakítási igénnyel járó munkavállalót alkalmazzanak. Hanem inkább a könnyebb ellenállás irányába mennek és akár EU, akár egyéb foglalkoztatás elősegítésre irányuló támogatási program esetén inkább a munkahelyi átalakítást nem, vagy alig igénylő, helyben lakó, jó képzettséggel rendelkező munkaerőt kívánják alkalmazni minimálbéren, részmunkaidőben. Természetesen, ilyen munkaerő már alig áll rendelkezésre, ezért ilyen munkaerő esetén, egyes frekvenciált területeken akár munkaerő – hiány is keletkezett.

Mégis a legkülönfélébb sérülésekkel, avagy megváltozott munkaképességekkel érintett népességben élők, már eleve is adott hátrányokkal kell, hogy szembenézzenek, ezeket a hátrányokat – óhatatlanul, mintegy „magukkal viszik” a munkaerőpiacra is. Noha bizonyítottan nincsenek közvetlen adatok, a munkáltatók általi (negatív) megkülönböztetésekre, mégis, valószínűsíthető, hogy egyrészt a vélt *munkahatékonysági szempontok*, másrészt pedig *a munkahelyek és munkáltatók* ilyen irányú *felkészületlensége*, (nem különben a fogyatékkal élőknek, a pusztán közlekedéssel kapcsolatosan is fölmerülő nehézségei), miatt, a foglalkoztatásban hátrányosan érintett rétegeként jelentkezhetnek. Vagyis, vagy csak nagy nehézségek árán, illetve egyáltalán nem helyezkedhetnek el. Noha az állam egyes területeken igyekszik javítani és adott kedvezmények által motiválni is a munkáltatók foglalkoztatási hajlandóságát, ha fogyatékos személyeket (is) alkalmaznak, ez azonban sem országosan, sem regionálisan nem tekinthető általánosnak, s inkább csak kivétel, semmint szabály.

d) *önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.*

A fogyatékkal élő emberek és családjaik, az egyik legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

A lehetőségek adta határokon belüli feladatunk ezért, egy olyan környezet megteremtése működtetése és fenntartása, amely jobbra, közel azonos esélyeket biztosíthat, a minél optimálisabb életminőség és életesélyek érvényesülésére.

Pontosabban, hogy a mindennapi életük során, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek hozzáférhetősége, a kultúra és társadalmi élet, avagy – amennyiben ez lehetséges, - a sport és a szórakozás terén is – minél teljesebb életet élhessenek, illetve autonóm módon válhassanak a társadalom hasznos tagjaivá.

Mivel Megyaszó község tekintetében, a településen – életvitel szerűen, fogyatékkal élő személyek, csak igen kis számban vannak jelen, segítségüket, jobbra csak közvetetten, és informális eszközökkel sikerülhet csak javítani. Életüket szervezni képes, integratív helyi programok és intézmények nem alakultak ki.

Úgyanakkor a helyi foglalkoztatásuk elősegítése céljából igénybe vett EFOP 1.1.1 támogatás nagy segítség minden évben, melyet igénybe véve, évente mintegy 1-2 fő foglalkoztatására nyílik, helyben lehetőség Intézményeinkben. A Szerencsi Többcélú Kistérségi Társulás biztosítja a támogató szolgáltatást a településen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Községünkben, szervezett(!) „nappali ellátásban” részesülő fogyatékkal élő személy, csak közvetetten részesül ellátásban, (pl. szociális érkeztetésben – helyi kiszállítással). illetőleg szociális *házigondozással*, adott esetben a szerencsi ESZEI idős-gondozói hálózatának gondozói, ápolói személyzete által. Míg egészségügyi, és rehabilitációs ellátásukat, kontroll-vizsgálataikat, ugyancsak ezen intézmény végzi, valamint a Miskolci Megyei Kórház, vonatkozó Szakintézményei.

A településen, helyben, a megváltozott munkaképességű személyek életminőségét javítani hivatott, segítő szolgáltatásként – a helyi Gyermekejóléti Szolgálat részéről koordinált, közvetett *támogató segélyezés* sorában elindult (RSZTOP 4.1.1.- projekt – rehabilitációs jogosulti körben) ugyanakkor, kísérleti jelleggel már működik.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) *Az egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;*

Az egészségügyi intézményeink elérhetősége, akadálymentesítettsége, teljeskörű. S mind a mozgáskorlátozott mind pedig a (vak) avagy gyengénlátó személyek számára megközelíthető, és

önállóan is igénybe vehető, az adott szolgáltatások érdekében. Ugyanakkor, az illető intézményben dolgozók is minden tekintetben, segítő módon működnek együtt hasonló kliensek, avagy betegek fogadása és helyi szintű ellátásakor.

b) A települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A hatályos jogszabályoknak megfelelően az új beruházások és felújítások akadálymentesített környezet biztosításával történnek. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenjenek meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszerai. A település Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve valamint a Településfejlesztési Konceptió felülvizsgálata során az akadálymentesítésre figyelemmel kell lenni.

A község legfontosabb középületeinek, és Intézményeinek akadálymentesítése – a legnagyobb részében, ma már megoldott. Ezek sorában, a helyi, Körzeti Általános Iskola emeletes épületegyüttese tekintetében is.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos személyek számára a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatása biztosított, sőt, ezek akadálymentesítése is, - az elmúlt évek intézményi rekonstrukciói (Iskola, Óvoda., Művelődési Központ) ugyancsak megvalósultak.

. A Művelődési Központ, és az Óvoda teljes épületrekonstrukciója, az előző évek alkalmával zárult le, amely magába foglalja az épületek teljeskörű akadálymentessé tételét is.

Ugyanakkor, a Közkönyvtár, jelenleg még nem akadálymentesített.

d) A munkahelyek akadálymentesítettsége; -

A megelőzőekben említett intézmények kapcsán, amelyek egyúttal munkahelyek is, természetesen befejeződtek, és teljesítetté vált az akadálymentesség feltétele. Míg más egyéb – pl kereskedelmi egységek, élelmiszerárúházak, ugyancsak rendelkeznek, az önműködő ajtókon túl, a megfelelő felhajtó rámpák kiépítettségével is.

Mindazonáltal a község valamennyi munkahelyére, mindez még nem mondható el. Bár az adott igényeknek és a törvényi előírásoknak megfeleltethető módon, minden bizonnyal egyre több helyi vállalkozás, vagy cég, - ezen kihívásoknak is igyekezni fog megfelelni.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Ezen területi elemek, gyalogos, és kerékpáros közlekedési utak, rekonstrukciója, és fejlesztése a lehetőségek adta anyagi keretei mellett folyamatosan zajlik. Míg a település kezelésé alá tartozó egyéb utak állapotának folyamatos javítása, fejlesztése ugyancsak meglévő cél.

f) fogyatékosokkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosokkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Az adott településen fogyatékosok számára célirányosan létesített, nappali intézmények nincsenek, ugyanakkor, mozgássérültek számára kialakított gépjármű-parkolók a község több pontján is létesültek. A Szerencsi Többcélú Kistérségi Társulás keretein belül a fogyatékkal élő

személyeknek - lehetőségük van a támogató szolgálat, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevételére.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A szociális ellátások közül a mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában – az előző években, mintegy tíz, míg az SzGyF illetőleg az Önkormányzat közötti megállapodási szerződés, alapján, a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat által koordinált **RSZTOP- 4.1.1. –project** rehabilitációs segélycsomagjai tekintetében, mintegy *76 idős korú, illetőleg megváltozott munkaképességű személy* részesült. Ez utóbbiak, a jogosultsági szabályozások szerint szerkesztett OEP- (új elnevezése alapján: (NEAK- Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő) - adatbázisok alapján kerültek a rászorulóknak számára kiosztásra, évente, avagy negyedévenként, - tehát, mintegy négy alkalommal.

7.4. Fogytékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településünkön élő, megváltozott munkaképességű, illetőleg, valamilyen fogyatékosággal élő személyek csoportjának kis száma alapján, a községünkben, közvetlenül nem merülnek föl, helyi szinten is gazdaságosan kezelhető igényekre épülő programok. Ezen alkalmak, inkább nagytárségi projektek alkalmával merülhetnek fel esetlegesen.

7.5 A fogyatékosággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az érintettek – gondnokolt személyek közel 70-75 %-a vesz igénybe – un. intézményen kívüli, informális segítséget, főként családtagjaitól. Ám nem ritkán az Önkormányzatot, illetőleg a Családsegítő Szolgálatot is felkeresik, hozzátartozóik, adott ügyintézés, információk, és egyéb kérelmek, vagy segítségek – ill: esetleges támogatások, - pl. természetbeni adományok - érdekében.

Családsegítő Szolgálatunk, a gondnoksági ügyek lebonyolításában nyújt folyamatosan segítségeket.

Míg egyes, esetlegesen fölmerülő, többletköltségeik mérséklésére az egészségkárosodottak kevesebb mint egyharmada kap valamilyen pénzübeli vagy természetbeni juttatást.

A legtöbbször valamilyen fokú, rokkantsági ellátást, gyógyászati segédeszközöket, mozgásukat segítő elektromos járműveket vesznek és vehetnek igénybe, illetve közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkeznek.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Adott felmérések, vizsgálatok hiánya, az érintettek helyzetének dokumentátlansága miatt, nem rendelkezünk releváns adatokkal a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan	Szükséges megfelelő adatbázis létrehozása a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan. Élethelyzetük alakulásának folyamatos monitorozása.
A fogyatékkal élők elhelyezkedési lehetőségei, esélyei nem megfelelőek	a fogyatékkal élők élethelyzetének, anyagi körülményeinek – természetbeni - segítő támogatása. A már megkezdett RSZTOP – 4.1.1.- (rehabilitációs segély) project folytatása, lehetőség szerinti bővítése. További adományok szervezése.

<i>Több célcsoportot is egyaránt érintő, településszintű megállapítások</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Az egy védőnőre eső magas ellátotti gyermekszám	A helyi védőnői szolgálat további megerősítésére, tett intézkedések...
növekszik a közoktatásból lemorzsolódók, tovább tanulni nem tudó, vagy nem képes fiatalok száma.	A lehetőségekhez mérten tovább javítandó, a helyi közoktatás helyzete.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő *területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése* (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Községünkben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság, egyre nagyobb számban vesz részt az adott civil szervezetek/klubok programjain. Az Önkormányzat lehetőségei arányában, igyekszik is támogatni e szervezeteket, és azok rendezvényeit.

Jelentősebb civil szervezetek:

- Polgárőr Egyesület (2018. évben újra alakítva)
- Megyaszói Fúvós Zenekar
- Megyaszói Népdalkör és citerazenekar
- Idősek klubja
- Kiss Attila alapítvány és Egyesület.
- Hankó Zoltán Olvasókör.

A civil szervezetek függetlenségét Községünkben elismerjük és tiszteletben tartjuk. S településünkön, ezek mindegyike partneri viszonyt alakítottak ki és tartanak fenn egymással.

Az együttműködéseknek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken is aktívan vesznek részt a szervezetek, melyek iránt a lakosság is érdeklődik.

A Polgárőr Egyesület, a bűnmegelőzésben, a bizonyos mértékig, a környezetvédelemben, míg az egyéb egyesületek javarészt, a közösségi és kulturális életben tevékenykedve, a község lokálpatrióta attitűdjeit is erősítik. Aktivitásuk számos rendezvény szervezésében megmutatkozik. Az Idősek Klubja az idősebb korosztálynak nyújt tevélegesen segítséget.

Tevékenységükkel segítséget nyújtanak a különböző célcsoportokat társadalmi, közösségi integrációjában, és motiválják, mobilizálják is azokat. A hétköznapi életben, segítséget nyújtanak mindennapjaikban, életminőségük javításában.

A településen működő lakásotthonokat, - részben mint egyházi fenntartó, a görögkatolikus egyház, külön is segíti. Ugyanakkor, mint megyaszói Intézmények, révükön, a helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkáját, és adományozói akcióit is támogatja.

A Szolgálat, adomány-gyűjtő akciói és szakmai munkája, tevékenységei, munkakapcsolatai révén számos – egyéb – településen kívüli, szakmai-, és civil-szervezettel, és egyesülettel is szorosan együttműködik: úgy mint:

- A Máltai Szeretetszolgálat és szervezetei
- A Magyar Vöröskereszt és szervezetei
- A Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat
- Az „Egy Esély” Civil-szervezet és
- A Pest-Megyei TEGYESZ Nevelőszülői Hálózata.

- b) *helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;*

A helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat és az ugyancsak helyi – a Megyaszó Roma Nemzetiségi Önkormányzat, tevékenységeit, egyre több közös akció, avagy munkakapcsolat okán, mind szorosabbra fűzi. Ugyancsak tartós és folyamatos munkakapcsolat és együttműködés jött létre, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Magyar Vöröskereszt között.

Tágabban, a helyi Önkormányzat is jó együttműködési kapcsolatban áll több környező település Önkormányzatával. A legszorosabb együttműködés, Alsódobsza település Önkormányzatával alakult ki.

c) *Az önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;*

Feladatellátásbeli partnerségi kapcsolat, a *Szerencsi Többcélú Kistérségi Társulás Önkormányzatai és Intézményei* között alakult ki. A Helyi – „Biztos Kezdet” Gyermekház infrastrukturális működtetése és fenntartása tekintetében is, Szerencs Város Önkormányzata a finansziális fenntartó.

d) *A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége*

A Megyaszó Roma Nemzetiségi Önkormányzaton túl *más nemzetiségi Önkormányzatok* illetve *önszerveződések*, a településen nem alakultak ki, illetőleg nem működnek.

e) *civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;*

A fentiekben – az „a” pont alapján jelezett civil szervezetek, egyesületek és klubok, a korábbiakban leírtak szerint és alapján vesznek részt – a HEP esélyegyenlőségi célcsoportjait illető tevékenységekben.

f) *A for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.*

A települési önkormányzat a helyi vállalkozásokkal, jellemzően jó kapcsolatot tart fenn, hiszen az önkormányzat számára is fontos vállalkozások szerepvállalása, a helyi közéletben. A jó partneri kapcsolatnak köszönhetően ezáltal még hatékonyabban képesek kiállni a helyi esélyegyenlőség megteremtése mellett.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) *a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;*

A helyzetelemzés előkészítésben részt vett Megyaszó Község Önkormányzatának Polgármestere, a település Jegyzője, valamint a község HEP-Fórumának tagjai, résztvevői, s a helyi Gyermekeintézmények küldöttei. A leghatékonyabb segítséget, a községi Bölcsőde és Óvoda vezetése, illetőleg vezetője nyújtotta.

A részben online kapcsolattartás, ill. a személyes egyeztetés az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. Megyaszó község honlapján ([www. http://megyaszó.hu/](http://megyaszó.hu/)) az elfogadott dokumentum bárki számára hozzáférhető (lesz), amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerhetik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- b) *az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.*

Településünkön, folyamatosan működtetett, időszakos problémákt megvitató HEP-Fórumokat tartatunk. (Noha ezek egy része a 2019. és 2020. év során a COVID-19 járvány korlátozó intézkedései kapcsán, az adott időszakban, értelem-szerűen nem voltak megtarthatóak.) Ugyanakkor, a jelen HEP elkészítését, is hasonló HEP-Fórum előzte meg.

Azaz a *Helyi Esélyegyenlőségi Program* végrehajtását - lehetőség szerint - széles körű nyilvánosság biztosításával végezzük. Illetőleg a HEP végleges változatát elhelyezzük a község honlapján.

- c) *A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közlésezi, honlapján megjelenteti.*

1. A HEP IT részletei

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak, vagy nyújthatnak megoldást.

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	<i>Következtetések</i>	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - Tartósan jelenlevő munkanélküliség, és elhelyezkedési gondok, alacsony foglalkoztatás, a szegényebb jövedelmi szinten élők és a roma lakosság körében. - Fokozódó szegénység, gyermekszegénység általi érintettség. - A lakosság „elszegényedő csoportjainak” társadalmi integrációja elmarad az ideálistól. 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>A helyi szintű foglalkoztatási lehetőségeinek fejlesztése.</i> - <i>A helyi képzési programok továbbfejlesztése. Az iskolai lemorzsolódás csökkentése.</i> - <i>A gyermekintézmények által kínált szolgáltatások és infrastrukturális fejlesztések folytatása, fejlesztése. (pl. a halmozottan hátrányos gyermekek életét, integrációját segítő fejlesztési programok.)</i>
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - Csökken a helyi iskola utolsó évfolyamát sikeresen befejező tanulók száma. Csökkenő tanulói létszám elvándorló tanulók. 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Az iskola megtartóerejének fokozása, fejlesztése, alternatív fejlesztések és szolgáltatások.</i> - <i>Energetikai korszerűsítések (Iskola, óvoda),</i> - <i>Iskolai-, óvodai szociális munka, hatékonyságának növelése.</i>
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - Az idősek – diszkriminációja érezhető, a foglalkoztatás területén. - Az alacsonyabb jövedelmi szinten álló, jellemzően egyszemélyes háztartásokban élő idősek, szociális problémahelyzete érzékelhető. 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Az időskori foglalkoztatási lehetőségek javítása.</i> - <i>A helyi időskorú lakosságot, célzottan is elérő szociális szolgáltatások színvonalának emelése. (pl. az RSZTOP-rehabilitációs segélyprogram folytatása, lehetőségek-szerinti bővítése).</i>
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - Jellemzően alacsony iskolai végzettség, foglalkoztatottság és szakképzettség, a szegényebb családokban élő nők körében. - <i>Az egy védőnőre eső magas ellátotti gyermekszám</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>A szegényebb családokban élő nők foglalkoztatásának növelése.</i> - <i>A helyi Védőnői Szolgálat megerősítése, intézményi, személyi, és infrastrukturális feltételeinek erősítése.</i>

Fogyatékkal élők	- Adott felmérések, vizsgálatok hiánya, az érintettek helyzetének dokumentálatlansága miatt, nem rendelkezünk releváns adatokkal a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan - A fogyatékkal élők elhelyezkedési lehetőségei, esélyei nem megfelelőek	- Szükséges megfelelő adatbázis létrehozása a fogyatékkal élők számára - a fogyatékkal élők élethelyzetének, anyagi körülményeinek – természetbeni - segítő támogatása. A már megkezdett RSZTOP – 4.1.1.- (rehabilitációs segély) project folytatása, lehetőség szerinti bővítése. További adományok szervezése.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Az egy védőnőre eső magas ellátotti gyermekszám	A helyi védőnői szolgálat további megerősítésére, tett intézkedések...
	növekszik a közoktatásból lemorzsolódók, tovább tanulni nem tudó, vagy nem képes fiatalok száma.	A lehetőségekhez mérten tovább javítandó, a helyi közoktatás helyzete.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák *egyenlő jogú polgárai a helyi közösségnek, és semmilyen diszkriminációnak nem elszenvedői.*

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők, *társadalmi felzárkóztatása, minél sikeresebb legyen.*

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek, - *nevelésének, tanulmányaiknak, és egészségének fejlesztését. Szocializációjuk elősegítését.*

Folyamatosan odafigyelünk az idősek – *társadalmi, szociális és egészségügyi segítésére.*

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, - *a minden tekintetben való egyenrangúságuk elismerését.*

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők – *társadalmi integrációjára*

azaz.:

Megyaszó Község Önkormányzatának legfontosabb célja, hogy az itt élő állampolgárok jólétének biztosítása, és életminőségének folyamatos javítása érdekében olyan környezetet biztosítson, amely erősíti, valamennyi településen élő részére a közösséghez és a lakóhelyhez való kötődést, s a társadalmi szolidaritást.

Az intézkedéseivel elősegítse nehezebb körülmények között élők boldogulását, illetve a hátrányos helyzetű csoportok számára is megteremtse az esélyegyenlőség feltételeit. Ennek kapcsán kiemelt figyelmet fordít a gyermekekre és a segítségre szoruló idősekre.

Tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, és jövőbeni életminőségük javuljon.

Mindezen célokért olyan településen kívánunk élni, ahol *a romák* társadalmi integrációja megoldott, s a település minden tekintetben egyenrangú polgárai. Ezért a már jelenleg is meglévő, Roma Nemzetiségi Önkormányzat – közösségük érdekében végzett munkájának erősítése, a település lakosságának az egésze számára fontos prioritás.

Fontos számunkra továbbá, hogy *a mélyszegénységben élők* társadalmi felzárkóztatása valós realitássá váljon, illetőleg további leszakadásuk megakadályozható, de legalább lassítható legyen.

Kiemelt területnek tartjuk *a gyerekek* esélyegyenlőségének változatlan szintű javítását, hiszen ennek településünkön máris évtizedes és tartós hagyománya van. Ehhez hűen, kiemelt jelentőségű a már meglévő intézkedések folytatása, településünk gyermekközpontú szemléletének továbbfejlesztése révén.

Folyamatosan odafigyelünk *az idősek* életkörülményeire. Helyzetük, életminőségük javítására, elmagányosodásuk megakadályozására. Társadalmi integrációjuk és tiszteletük XXI. századi minőségű fejlesztésére.

Elengedhetetlennek tartjuk *a nők* esetében, a férfiakéhoz mértén arányos, egyenrangúságuk megőrzését, és tiszteletben tartását. Foglalkoztatási esélyeik javítását. A gyermeknevelésben való áldozatvállalásuk elismerését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életesélyeinek és életminőségének javítására. Esélyegyenlőségük fokozására. Mindennapi életük, emberi méltóságaiknak megfelelő garantálására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A mélyszegénységben élők és romák célcsoportja (I./1.)

A	Intézkedés címe:	I. A helyi foglalkoztatási lehetőségek fejlesztése.
B	Feltárt probléma megnevezése	<i>A munkanélküliség a településen, tartósan jelen van. Az elhelyezkedési gondok, s az alacsony foglalkoztatás, a szegényebb jövedelmi szinten élő, és a roma lakosság körében hangsúlyos.</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R – nem regisztrált vagy már munkanélküli ellátásokra nem jogosult munkanélküliek tájékoztatása, és/vagy Munkaügyi Központokba való átirányítása. K – közfoglalkoztatás bővítése H – tartós munkanélküliek arányának csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- Helyi településfejlesztési Konceptió - A Roma Önkormányzati Programok - Egyéb pályázati lehetőségek... (opcionális)
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	- Nemzeti Roma Felzárkóztatási Program - Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia – 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió - TOP-PLUSZ Operatív Programok
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* igényfelmérés, tanácsadás * figyelemfelhívás, tájékoztatás. * közfoglalkoztatásba történő bevonás * Munkaügyi Központba történő irányítás, regisztrálás, visszacsatolás.
G	Az intézkedés felelőse	* Önkormányzat * Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat * Roma Nemzetiségi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R – szolgáltatást igénybe vevők száma K – közfoglalkoztatásban résztvevők, avagy a munkaerőpiacra belépők száma H – tartós munkanélküliek, és vagy a foglalkoztatásba kerülők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	* Munkaügyi Központ Támogatása * Önkormányzati saját erő biztosítása * Esetleges, további, kiegészítő pályázati források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	* érdektelenség az információk iránt – közvetlen megkeresés * központi programokhoz biztosított központi források csökkenése * saját forrás hiánya, nem megfelelő személyi feltételek.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Folyamatos együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A mélyszegénységben élők és romák célcsoportja (I./2.)

A	Intézkedés címe:	II. A helyi képzési programok tovább-fejlesztése. Az iskolai lemorzsolódás csökkentése.
B	Feltárt probléma megnevezése	<i>Alacsony iskolai végzettség és analfabetizmus miatti hátrányok. Az alapfokú oktatásban. Valamint növekvő lemorzsolódás a középfokú oktatásban. A 16. évi tankötelezettségi korhatárból fakadó problémák kezelése.</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R – Helyzetfelmérés: az alacsony iskolai végzettségű, (és vagy írástudatlan, funkcionálisan analfabéta) személyek regisztrálása, igény-felmérése és tájékoztatása K – Tanfolyam-lehetőségek, és képzések, pályázatok felkutatása, elindítása H – Az alacsonyiskolai végzettséggel rendelkezők, illetőleg továbbtanulni nem szándékozók arányának csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- A Roma Önkormányzati Programok - Egyéb pályázati lehetőségek... (opcionális)
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	- Nemzeti Roma Felzárkóztatási Program - Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia – 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció - TOP-PLUSZ Operatív Programok
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* Igényfelmérés, tanácsadás * Figyelemfelhívás, tájékoztatás. * Tanfolyamokba, képzésekbe, átképzésekbe, fenőtképzésekbe való bevonás, becsatlakozás lehetőségei... * Szolgáltatások értékelése, eredményesség mérés, visszacsatolás.
G	Az intézkedés felelőse	* Önkormányzat * Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat * Roma Nemzetiségi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R – szolgáltatást igénybe vevők száma K – közfoglalkoztatásban résztvevők, avagy a munkaerőpiacra belépők száma H – tartós munkanélküliek, és vagy a foglalkoztatásba kerülők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	* Munkaügyi Központ Támogatása * Önkormányzati saját erő biztosítása * Esetleges, további, kiegészítő pályázati források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	R – szolgáltatást igénybe vevő (kliensek) és rászorulóknak száma K – a képzésekben, vagy tanfolyamokon résztvevők, száma H – A lehetőség szerinti képzéseket sikeresen elvégzők száma
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Folyamatos együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A mélyszegénységben élők és romák célcsoportja (I./3.)

A	Intézkedés címe:	III. A szolgáltatások és infrastrukturális fejlesztések folytatása, a halmozottan hátrányos gyermekek életét, integrációját segítő fejlesztési programok.
B	Feltárt probléma megnevezése	A lakosság „elszegényedő csoportjainak” társadalmi integrációja elmarad az ideálistól.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R – Helyzetértékelés - szükségletfelmérés K – Erőforrások mozgósítása, célhoz-rendelése (aktorok, helyi, civil-szervezetek) H – Az elinduló programok koordinációja – nyomon-követése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- Helyi településfejlesztési Koncepció - A Roma Önkormányzati Programok - Egyéb pályázati lehetőségek... (opcionális)
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Roma Felzárkóztatási Program Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia – 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció TOP-PLUSZ Operatív Programok
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* Igényfelmérés, tanácsadás * A résztvevő partnerek megnyerése. Érdekegyeztetés * Az elinduló programokba történő bevonás. Közösségszervezés * Feedback (visszacsatolás).
G	Az intézkedés felelőse	* Önkormányzat * Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat * Roma Nemzetiségi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R – szolgáltatást igénybe vevők száma K – közfoglalkoztatásban résztvevők, avagy a munkaerőpiacra belépők száma H – tartós munkanélküliek, és vagy a foglalkoztatásba kerülők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	* Munkaügyi Központ Támogatása * Önkormányzati saját erő biztosítása * Esetleges, további, kiegészítő pályázati források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	R – a szolgáltatást igénybe vevők száma K – Elégedettség mérések, visszajelzések H – Sikeresen befejeződő – projectek, programok száma
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Folyamatos együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A Gyermekcélcsoportja (II./1.)

A	Intézkedés címe:	I. A szociális - és egészségügyi – rászorultságot csökkentő programok.
B	Feltárt probléma megnevezése	<i>Magas a szociálisan rászoruló, illetőleg a szociális-, és vagy gyermekétkeztetést igénybevevő jogosultak száma, valamint az egészségügyi alapellátás igény-bevevőinek száma.</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R – Szükségletfelmérés, K – Prevenációs intézkedések H – Hosszú távú együttműködés, a területen érintett – beavatkozásra alkalmas szervek, intézmények között
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat – éves Intézkedési Tervei.
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	- Nemzeti Gyermekégszégügyi Program - Országos Gyermekesély Program - Népegészségügyi Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* igényfelmérés, * figyelemfelhívás, megelőzés * Életvezetési tanácsadás, példaadás.
G	Az intézkedés felelőse	* Polgármester, jegyző * Család gondozó(k). Családsegítő(k), Gyermekvédelmi alapellátás részt-vevői * Az Eü alapellátás intézményei, résztvevői. * A szociális jelzőrendszer tagjai.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- Az információk nem, vagy nem hatékonyan jutnak el az érintettekhez. - Az ellátások, szolgáltatások aktuális feltételrendszere romlik
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	* Rendelkezésre álló pályázati/önkormányzati források. * Adott infrastrukturális háttér. * Személyi feltételrendszer.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	R – szolgáltatásokat lehetségesen igénybe vevők száma K – a prevencióban résztvevők száma H – Az ellátásokat, illetőleg a szolgáltatást igénybe vevők végleges száma
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	A családsegítés és a gyermekjóléti segítségnyújtás (és intézkedéseink) Megyaszó (gesztor település) és az Alsódobsza Község Önkormányzat együttműködésében, illetőleg a Szerencsi, Családsegítő és Gyermekjóléti Alapszolgálati Központ Szakmai koordinációja szerint valósul meg-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A Gyermekek célcsoportja (II./2.)

A	Intézkedés címe:	II. Az iskola megtartóerejének fokozása.
B	Feltárt probléma megnevezése	<i>Érezhetően, évről-évre csökken a helyi iskola utolsó évfolyamát sikeresen befejező tanulók száma. Amely érzékelhető Öszeefüggésben van, egyfelől, a csökkenő települési lakosság, valamint, a más környező iskolába átvándorló tanulók számával. → Csökkenő tanulói létszám, elvándorló tanulók.</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R – A szükségletekhez és célokhoz igazított pályázatok elindítása, a helyi tanintézmények megtartó-erejének növelése érdekében. K – A pályázatok lebonyolítása működtetése → eredményesebb iskolai teljesítmények H – A pályázatok eredményességének értékelése. → A tanulói létszám emelése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- A Családsegítő és Gyermejköléti Szolgálat – éves Intézkedési Tervei. és Szakmai Programja - iskolai /(óvodai) nevelői, ill. / pedagógiai programok.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	- Nemzeti Gyermekegészségügyi Program - Országos Gyermekesély Program - Népegészségügyi Stratégia - NAT.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* Igényfelmérés, * Az érintettek programokba vonása * pályázati munka, lebonyolítás. * Feed-back (visszacsatolás).
G	Az intézkedés felelőse	* Polgármester, jegyző * Családgondozó(k). Családsegítő(k), Gyermekvédelmi alapellátás részt-vevői * Az Eü alapellátás intézményei, résztvevői. * A szociális jelzőrendszer tagjai.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	* A célcsoport tagjai * Polgármester, * <u>A gyermekintézmények (óvoda), Iskola vezetői és dolgozói</u> * Az igénybe vett pályázat(ok) működtetői
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	* Az adott pályázati források. * Infrastrukturális és személyi feltételek.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	R – A programokban – igény szerint – esetlegesen résztvevők száma K – A programokban ténylegesen beléptetettek száma H – A programokban sikeresen és eredményesen résztvevők száma
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	A családsegítés és a gyermekjöléti segítségnyújtás (és intézkedéseink) <i>Megyaszó</i> (gesztor település) és az <i>Alsódobsza Község</i> Önkormányzat együttműködésében, illetőleg a <i>Szerencsi, Családsegítő és Gyermejköléti Alapszolgálati Központ</i> Szakmai koordinációja szerint valósul meg-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A Nők célcsoportja (III./1.)

A	Intézkedés címe:	I. A szegényebb családokban élő nők foglalkoztatásának növelése.
B	Feltárt probléma megnevezése	<i>Jellemzően alacsony iskolai végzettség, foglalkoztatottság és szakképzettség, a szegényebb családokban élő nők körében.</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R – nem regisztrált vagy már munkanélküli ellátásokra nem jogosult munkanélküli nők igényfelmérése, tájékoztatása K – közfoglalkoztatás, avagy a munkaerő-piacra, és/vagy képzésekbe potenciális átirányítható személyek számának felmérése H – tartós munkanélküliek (nők) arányának csökkentése, képzettségük javítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- A Védőnői Szolgálat Szakmai Programja - Közmunkaprogramok - Felnőttképzések indításának lehetőségei
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	- Országos Esélyegyenlőségi Mentorhálózat - Nemzeti Mentális Egészségügyi Program - Egészséges Magyarország Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* Igényfelmérés, tanácsadás * Figyelemfelhívás, tájékoztatás. * Közfoglalkoztatásba/foglalkoztatásba/képzésekbe történő bevonás * Munkaügyi Központba történő irányítás, regisztrációk. * A tanfolyamokba, képzésekbe való bevonás (Munkaügyi Központ, vagy helyi képzések) * Visszacsatolás. Eredményesség felmérés.
G	Az intézkedés felelőse	* Polgármester, * Családgondozó(k).
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R – szolgáltatást igénybe vevők száma K – közfoglalkoztatásban, foglalkoztatásokban, képzésekben résztvevők, avagy a munkaerőpiacra belépők száma H – tartós munkanélküliek, és vagy a foglalkoztatásba kerülők (nők) száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	* Hozzáférhető – aktuális programok, pályázati, foglalkoztatási lehetőségek * Helyi, Önkormányzati erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	- Függs a résztvevők Érdeklődésétől, Érdektelenségétől. - Függs a jellemzően szűkös foglalkoztatási, vagy képzési lehetőségek, képzési pályázatok hiányára. - Az elérhető programokba való bekerülés nem támogatott voltától. - Függs, a lehetséges résztvevők anyagi lehetőségeinek korlátozottságától.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nincs az ezt, tételesen szabályozó dokumentum. Nem releváns.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A Nők célcsoportja (III./2.)

A	Intézkedés címe:	II. A helyi Védőnői Szolgálat további megerősítése
B	Feltárt probléma megnevezése	<i>Magas az egy védőnőre eső ellátotti eset-szám. Illetve a Védőnői Szolgálat Informatikai feltételei javítandók.</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R – A személyi erőforrások becslése. K – Szükségletek szerinti fejlesztések. (operacionalizálás) H – A személyi és infrastrukturális feltételrendszer hosszú távú garanciái. és Optimalizálása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- A Védőnői Szolgálat Szakmai Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	- Országos Esélyegyenlőségi Mentorhálózat - Nemzeti Mentális Egészségügyi Program - Egészséges Magyarország Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* Helyzetértékelés * Racionalizálás * Munkafeltételek fejlesztése * Visszacsatolás.
G	Az intézkedés felelőse	* Polgármester, ill. az települési Önkormányzat alkalmazottai * <i>Védőnői Szolgálat</i>
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R – A Szolgáltatásokat igénybe vevők száma K – A munkafeltételek javításában tevékeny - potenciális aktorok H – A szolgáltatásokat eredményesen igénybevevők mérése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	* Fenntartói források. * Humán erőforrás. * Esetleges Pályázati fejlesztési Források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	- Szemlélet különbség a feltételek javítását illetően. - Egyéb fejlesztési korlátok. - Esetlegesen felmerülő Forráshiány.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem Releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

Az Idősek célcsoportja (IV./1.)

A	Intézkedés címe:	<i>I. Az időskori foglalkoztatás lehetőségeinek javítása.</i>
B	Feltárt probléma megnevezése	<i>Az idősek – részleges „diszkriminációja” érzékelhető, a foglalkoztatás területén.</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R – nem regisztrált vagy már munkanélküli ellátásokra nem jogosult de még aktív munkanélküli időskorúak tájékoztatása K – A foglalkoztatás bővíthetőségének vizsgálata. → Alternatív foglalkoztatás H – A tartós munkanélküli, nem foglalkoztatott, aktív időskorúak arányának csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- A helyi Idősek Klubjának éves szakmai programja.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	- Nemzeti Reform Program - Országos Idősügyi Koncepció - Egészséges Magyarország Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* igényfelmérés, tanácsadás * figyelemfelhívás, tájékoztatás. * Tovább irányítás egyéb partnerekhez, munkáltatókhoz
G	Az intézkedés felelőse	* polgármester, ill az települési Önkormányzat * családgondozó(k). * az Intézmény vezetője * Pályázati lehetőségek működtetői
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R – szolgáltatást igénybe vevők száma K – közfoglalkoztatásban résztvevők, avagy a munkaerőpiacra belépők száma H – tartós munkanélküliek, és vagy a foglalkoztatásba kerülők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	* Esetleges pályázati források. * Humán erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	- esetleges érdektelenség - negatív diszkrimináció a munkáltatók részéről. - a foglalkoztatási lehetőségek átmeneti hiánya.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

Az Idősek célcsoportja (IV./2.)

A	Intézkedés címe:	II. A helyi időskorú lakosságot, célzottan is elérő szociális szolgáltatások színvonalának emelése.
B	Feltárt probléma megnevezése	<i>Az alacsonyabb jövedelmi szinten álló, jellemzően egyszemélyes háztartásokban élő idősek, szociális problémahelyzete érzékelhető.</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R – Helyzetértékelés, igényfölmérés K – Pályázati és/vagy szolgáltatások lehetőségeinek bővítése H – tartósan szociálisan rászoruló arányának csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- A helyi Idősek Klubjának éves szakmai programja.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	- Nemzeti Reform Program - Országos Idősügyi Konceptió - Egészséges Magyarország Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* Igényfelmérés, tanácsadás * Szolgáltatás-bővítés, adományok szervezése * közösség-szervezés * Együtműködés megszervezése egyéb intézményekkel partnerekkel, * Visszacsatolás.
G	Az intézkedés felelősei	* Polgármester, Önkormányzat * Családgondozó(k). * Idősek Klubja. Illetőleg az Intézmény vezetője. * Partnerségi kapcsolatok kiszélesítése, segélyszervezetekkel, civil szervezetekkel
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- A szolgáltatásokat potenciálisan igénybevevő résztvevők, motiválatlansága, érdektelensége - ~ romló egészségi állapota. - Nem mozgósítható civil társadalom.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	* Esetleges pályázati források. * Humán erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	R – szolgáltatást igénybe vevők száma (kliensek) felmérése K – Intézményi együttműködések bővítése, „közösségszervezés”, adományszervezés H – A segélyszervezetekkel kialakított partnerségi kapcsolatok hosszú távú kiszélesítése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

Az Idősek célcsoportja (IV./3.)

A	Intézkedés címe:	III. A már megkezdett egészségmegőrző, (betegségmegelőző) programok folytatása.
B	Feltárt probléma megnevezése	<i>Az idős korral együtt járó egészségügyi-, (szociális) kiszolgáltatottság növekedése detektálható. Az egészségmegőrzési programok köre, a lehetőségek köre szerint, fejlesztendő</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	<i>R – az elérhető szűrővizsgálatokról tájékozottak legyenek (Prevenció I.) K – a mozgás, az egészségtudatos magatartásformák ismertté tétele (Prevenció II.) H – Az Idősek Klubja, a nyugdíjas klub közös programok szervezése, az eü. alapellátás Intézményeivel összehangoltan</i>
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- Az Idősek Klubja, éves szakmai programja. Programja.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	- Nemzeti Reform Program - Országos Idősügyi Koncepció - Egészséges Magyarország Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* igényfelmérés, tanácsadás, (a megelőzés, a szűrővizsgálatok népszerűsítése) * figyelemfelhívás, kontroll * prevenciók szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
G	Az intézkedés felelőse	- Önkormányzat - Idősek Klubja. - Eü. ellátó-rendszer
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	<i>R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan</i>
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	<i>R – Szóróanyagok, kiküldött tájékoztatók száma K – tájékoztatókon, programokban, ténylegesen részt vettek száma H – Az Idősek Klubja, a célcsoport tekintetében érintettek ill. klubtagok és programok száma</i>
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	- Intézményi, és... - önkormányzati... valamint... - egyéb, esetleges, pályázati támogatások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	* érdektelenség, közönyösség, beletörődés, * a változás iránti fogékonyság hiánya * közvetlen kapcsolatok, megelőző negatív tapasztalások...
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nincs relevanciája

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A Fogyatékkal élők célcsoportja (V./1.)

A	Intézkedés címe:	I. Adatbázis létrehozása a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan.
B	Feltárt probléma megnevezése	<i>Az érintettek általános helyzete, jobbára dokumentálatlan.</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R – Használható adatbázis <u>előkészítése</u> a célcsoport vonatkozásában. Helyzetértékelés- K – adatgyűjtés H – Értékelhető adatbázis létrejötte, frissítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- „Fogyatékoságügyi tanácsadás” – közvetett dokumentuma (MESZEGYI)
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	- Országos Fogyatékoságügyi Program - Egészséges Magyarország Program - TOP-PLUSZ Operatív Programok
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* Előkészítés * Adatgyűjtés. * Frissítés aktualizálás. * Kontroll, visszacsatolások.
G	Az intézkedés felelőse	* Önkormányzat * Eü. intézmények
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan
I	Az intézkedés <i>eredményességét mérő</i> indikátor(ok)	R – szolgáltatást igénybe vevők száma K – közfoglalkoztatásban résztvevők, avagy a munkaerőpiacra belépők száma H – tartós munkanélküliek, és vagy a foglalkoztatásba kerülők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	* infrastruktúra * Humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	- adott gyanakvás, és bizalmatlanság a felmérések iránt - Nem hitelesen megadott adatok. - Személyiségi jogok – és adatkezelési szabályok tiszteletben tartása, - Nem naprakész, nehezen aktualizálható. - megfelelő informatikai háttér, (Infrastruktúra)
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Fogyatékoságügyi tanácsadás” – közvetett dokumentuma (MESZEGYI – Szerencs - Miskolc)

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A Fogyatékkal élők célcsoportja (V./2.)

A	Intézkedés címe:	II. A munkahelyteremtés lehetőségeinek feltérképezése, támogatásának elősegítése.
B	Feltárt probléma megnevezése	<i>A fogyatékkal élők elhelyezkedési esélyei alacsonyak. (látens negatív diszkrimináció).</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	<i>R – nem regisztrált, nem foglalkoztatott vagy már munkanélküli, és álláskeresési ellátásokra nem jogosult fogyatékkal élő munkanélküliek tájékoztatása K – A foglalkoztatás lehetőségeinek bővítése. H – A tartósan nem foglalkoztatott fogyatékkal élő munkanélküliek arányának csökkentése</i>
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- „Fogyatékoságügyi tanácsadás” – közvetett dokumentuma (MESZEGYI)
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	- Országos Fogyatékoságügyi Program - Egészséges Magyarország Program - TOP-PLUSZ Operatív Programok
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* kiindulási adatbázisok áttekintése, frissítése, állapotfelmérés. * tájékoztatás, pályázati lehetőségek felkutatása- * A munkaerőpiaci lehetőségek számbavétele. * Átírányítás ill. regisztráció a Munkaügyi Központba, avagy munkáltatókhoz * Visszacsatolás, helyzetelemzés.
G	Az intézkedés felelőse	* Családtagok, gondozói személyzet. * családgondozó(k).
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	<i>R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan</i>
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	<i>R – szolgáltatást igénybe vevők száma K – a fogyatékkal élő résztvevők, avagy a munkaerőpiacra belépők száma H – a fogyatékkal élő tartós munkanélküliek, és/vagy a foglalkoztatásba kerülők száma</i>
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	* Esetleges pályázati források. * Humán erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	- érdektelenség. - szűkös foglalkoztatási, avagy pályázati lehetőségek. - Halmozottan rossz egészségi állapot a célcsoport jelentkezői részéről.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Fogyatékoságügyi tanácsadás” – közvetett dokumentuma (MESZEGYI – Szerencs - Miskolc)

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A Fogyatékkal élők célcsoportja (V./3.)

A	Intézkedés címe:	III. A fogyatékkal élők szociális élethelyzetének, helyi lehetőségek szerinti, minél teljesebb segítése.
B	Feltárt probléma megnevezése	<i>A célcsoport által érintett személyek, hivatalos ügyeik intézése tekintetében akadályoztatottak, ügyeik intézése nehézkes, segítséget igénylő. Ugyanakkor szociális jövedelmi helyzetük átlag körüli, vagy az alatti, ill. rosszabb.</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R – Igény-, és szükséglet-felmérés, kliensi ügyfélkörön túlmenően K – A szolgáltatások célirányos bővíthetősége H – A jelezett irányú problémákkal küzdő, fogyatékkal élő személyek arányának csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- „Fogyatékoságügyi tanácsadás” – közvetett dokumentuma (MESZEGYI)
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékoságügyi Program Egészséges Magyarország Program TOP-PLUSZ Operatív Programok
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	* igényfelmérés, tanácsadás * figyelemfelhívás, tájékoztatás. * problémakezelés, problémamegoldás * Visszacsatolás.
G	Az intézkedés felelőse	- Önkormányzat - Családsegítő Szolgálat.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R – 2023. június 30. K – 2025. december 31. H – 2027. december 31. – avagy, igényfelmérés szerint folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R – szolgáltatást igénybe vevők száma K – közfoglalkoztatásban résztvevők, avagy a munkaerőpiacra belépők száma H – tartós munkanélküliek, és vagy a foglalkoztatásba kerülők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	* Humán Erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	- A célcsoport nehezen mobilizálható, motiválható. - Kommunikációs nehézségek, megértési problémák. - Önkéntesség, cselekvőképesség hiánya akadályt jelenthet.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Fogyatékoságügyi tanácsadás” – közvetett dokumentuma (MESZEGYI – Szerencs - Miskolc)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program

Intézkedési Terve

Összegző Táblázat

(HEP – IT)

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlelemzés következtetéséi ben feltárt esélyegyenlőségi problémák megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
i. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	A helyi foglalkoztatási lehetőségek fejlesztése	munkanélküliség a településen, tartósan jelenlévők van. A jogosult elhelyezkedési gondok, s alacsony foglalkoztatási jövedelmi szinten élő, roma lakosság körében hangsúlyos.	- nem regisztráltak a munkanélküli tartósan jelenlévők van. A jogosult elhelyezkedési gondok, s alacsony foglalkoztatási jövedelmi szinten élő, roma lakosság körében hangsúlyos.	- Településfejlesztési Konceptió A Romák Önkormányzati Programok - Egyéb pályázati lehetőségek... (opcionális)	*Nemzeti Roma Felzárkóztató Program *Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégia – 2030 - *Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió * TOP-PLUSZ Operatív Programok	*Igenyfelmérés, *figyelemfelhívás, *közfoglalkoztatásba történő bevonás *Munkaügyi Központban történő irányítás, regisztrálás, visszacsatolás.	*Polgármester *Családsegítő *Gyermekjóléti Szolgálat *Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2027. 12. 31. (péntek)	szolgálatot igénybe vevők száma - közfoglalkoztatásban résztvevők, vagy munkaerőpiacra belépők száma - tartós munkanélküliek, és vagy a foglalkoztatásba kerülők száma	*Munkaügyi Központ - Támogatása *Önkormányzati saját erő biztosítása *Esetleges, további, kiegészítő pályázati források	Megfelelő támogatással fenntartható	Folyamatos együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal
2	A helyi képzési programok továbbfejlesztése. Az iskolai lemorzsolódás csökkentése.	Alacsony iskolai végzettség és analfabetizmus : iskolai hátrányok. Alapfokú oktatásban. Valamint növekvő lemorzsolódás a középfokú oktatásban. 16. évi tankezelés	Helyi Településfejlesztési Konceptió A Romák Önkormányzati Programok -Egyéb pályázati lehetőségek... (opcionális)	*Nemzeti Roma Felzárkóztató Program *Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégia – 2030 - *Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió * TOP-PLUSZ Operatív Programok	*Igenyfelmérés, *figyelemfelhívás, *Tanfolyamokba, *átképzésekbe, felnevelésbe való bevonás, becsatlakozás lehetőségei. *Szolgáltatások értékelése, eredményesség mérés, visszacsatolás.	*Polgármester *Családsegítő *Gyermekjóléti Szolgálat *Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2027. 12. 31. (péntek)	szolgálatot igénybe vevők száma - közfoglalkoztatásban résztvevők, vagy munkaerőpiacra belépők száma - tartós munkanélküliek, és vagy a foglalkoztatásba kerülők száma	*Munkaügyi Központ - Támogatása *Önkormányzati saját erő biztosítása *Esetleges, kiegészítő pályázati források	Megfelelő támogatással fenntartható.	Folyamatos együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal	

													Gyermekjóléti Alapszolgálati Központ Szakmai koordinációja szerint valósul meg-
2	Az iskolai megtartóerejének fokozása	Érezhetően, évről-évre csökken a helyi iskola utolsó évfolyamát sikeresen befejező tanulók száma. Amely érzékelhető összefüggésben van, egyfelől, a csökkenő települési lakosság, valamint, a más környező iskolákba átvándorló tanulók számával. → Csökkenő tanuló létszám, elvándorló tanulók.	A - A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat – éves intézkedési Tervei. a helyi (óvodai) nevelői, ill. pedagógiai programok.	Nemzeti Gyermekégesztési Program Országos Gyermekesély Program /Népegészségügyi Stratégia - NAT.	* Igényfelmérés, * Az érintettek programokba vonása * Az ériintettek munkája, lebonnyolítás. Feed-back (visszacsatolás).	* Polgármester *Családgonozzó(k). *Családsegítő(k), *Gyermekvédelmi alapelátás részt-vevői * A szociális jelzrendszertagjai.	2027. 12. 31. (péntek)	*A programokban igény szerint – esetlegesen résztvevők száma *A programokban ténylegesen beléptettek száma *A programokban sikeresen és eredményesen résztvevők száma *Csökken a korai iskolaelhagyók száma	* Az adott pályázati források, infrastrukturális és személyi feltételek.	Megfelelő támogatással fenntartható.	A családsegítés és gyermekjóléti segítségnyújtás (és intézkedéseink) Megyaszó (gesztor település) és az Alsódszba Község Önkormányzat együttműködésében, illetőleg a Szerencsi Családsegítő és Gyermekjóléti Alapszolgálati Központ Szakmai koordinációja szerint valósul meg-		

III. A nők esélyegyenlősége

1	A szegényebb családokban élő nők foglalkoztatásának növelése.	Jellemzően alacsony iskolai végzettség, foglalkoztatottság és alkalmatlanság a szegényebb családokban élő nők körében.	Helyi településfejlesztési Koncepció Közmunkaprogramok Felntttképzések indításának lehetőségei	Nemzeti Mentális Egészségügyi Program -Egészséges Magyarország Program	* Igényfelmérés, tanácsadás Figyelemfelhívás, tájékoztatás. Közfoglalkoztatásba/foglalkoztatásba/képzésekbe történő bevonás Munkaügyi Központba történő irányítás, regisztráció. * A tanfolyamokba, képzésekbe való bevonás (Munkaügyi Központ, vagy helyi képzések) * Visszacsatolás. Eredményesség felmérés.	* szolgálatást igénybe vevők száma *Hozzáférhető pályázati, közfoglalkoztatás lehetőségek Helyi, Önkormányzati erőforrások	2027. 12. 31. (péntek)	*Hozzáférhető programok, támogatással fenntartható.	Nem releváns.
---	--	--	--	--	--	--	------------------------	---	---------------

2	A helyi időskorú lakosságot, célzottan elérő szociális szolgáltatók színvonalának emelése	Az alacsonyabb jövedelmi szinten álló, és, igényfelmérés alapján jellemzően egészségemlyes háztartásokban élő idősek, szociális problémahelyzete érzékelhető	Helyzetértékelés, igényfelmérés, Pályázati és/vagy szolgáltatások lehetőségeinek bővítése Tartóssan szociálisan rászorulóknak arányának csökkentése	- A helyi Idősek Klubjának éves Klubjának éves programjai	Nemzeti Reform Program Országos Időügyi Koncepció Egészséges Magyarország Program	* Igényfelmérés, tanácsadás - Szolgáltatás-bővítés, adományok szervezése * közösség-szervezés * Együttműködés megszervezése egyéb (k). * Intézményekkel partnerekkel, * Visszacsatolás.	** Polgármester * Család gondozó (k). * Idősek Klubja.	2027. 12. 31. (péntek)	A szociális szolgáltatások javulása.	* pályázati források, Humán erőforrás.	Esetleges Megfelelő koncepcióval és támogatással fenntartható.	Nem releváns.
3	A már megkezdett egészségmegőrző, (betegség megelőző) programok folytatása.	Az időskorúak körrel járó szűrővizsgálatokról tájékoztatás, a legyenekek (Prevenció I.) - az egészségmozgás, az egészség tudatosítás, az egészségmegőrzési programok köré, a lehetőségek (Prevenció II.) - köré szerint, az Idősek Klubja, a nyugdíjas klub közös programok szervezése, az eü. alapellátás intézményeivel összehangoltan	Nemzeti Reform Program Országos Időügyi Koncepció Egészséges Magyarország Program	Az Idősek Klubja, éves programjai, programja.	Nemzeti Reform Program Országos Időügyi Koncepció Egészséges Magyarország Program	* igényfelmérés, tanácsadás, a szűrővizsgálatok népszerűsítése) * figyelemfelhívás, kontroll * prevenció szemlélet erősítése, az egészség tudatos magatartás fejlesztése	Polgármester - Idősek Klubja	2027. 12. 31. (péntek)	Szóróanyagok, kiküldött tájékoztatók száma Tájékoztatókon, programokban, ténylegesen részt vettek száma - Az Idősek Klubja, a célcsoport tekintetében érintettek klubtagok és programok száma	Intézményi, önkormányzati, egyéb pályázati támogatások	Kellő támogatottsággal fenntartható.	Nem releváns.

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Adatbázis létrehozása a fogyatékkal élők számára és helyükre vonatkozóan.	Az érintett adatbázis előkészítése, a célcsoport vonatkozásában dokumentáltnak a helyükre vonatkozó adatbázis létrejötte, frissítése	Használható adatbázis előkészítése, a célcsoport vonatkozásában dokumentáltnak a helyükre vonatkozó adatbázis létrejötte, frissítése	Önkormányzati rendeletek a szociális ellátások helyi rendszeréről.	- Országos Fogyatékosügyi Program - Egészséges Magyarország Program - TOP-PLUSZ Operatív Programok	* Előkészítés * Adatgyűjtés * Frissítés * Kontroll, aktualizálás. * Visszacsatolások.	Polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	szolgáltatást igénybe vevők száma - közfoglalkoztatásban résztvevők, avagy a munkaerőpiacra belépők száma - tartós munkanélüliek, és vagy a foglalkoztatásba kerülők száma	* infrastruktúra * Humán erőforrás	Megfelelő humán erőforrás és informatikai háttérrel fenntartható.	Fogyatékosági ügyi tanácsadás - közvetett dokumentuma (MESZEGYI)
---	---	--	--	--	--	---	--------------	------------------------	--	------------------------------------	---	--

2	<p>A munkahelytér eltés lehetőségeinek fejlesztése, támogatásának elősegítése</p>	<p>A fogyatékkal élők elhelyezkedési esélyei alacsonyak. (látens negatív diszkrimináció).</p>	<p>Nem regisztrált, nem foglalkoztatott vagy munkanélküli, ellátásokra nem jogosult fogyatékkal élő munkanélküli tájékoztatása. A foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése. – A tartósan nem foglalkoztatott fogyatékkal élő munkanélküli arányának csökkentése.</p>	<p>Önkormányzati a Fogyatékosági Program - TOP-PLUSZ Operatív Programok</p> <p>* kiindulási adatbázisok áttekintése, frissítése, állapotfelmérés. tájékoztatás, pályázati lehetőségek felkutatása. * A munkaerőpiaci lehetőségek számbavétele. * Átírányítás ill. regisztráció a Munkaügyi Központba, avagy munkáltatókhoz. * Vizsacsatolás, helyzetelemzés.</p>	<p>* Polgármester * Családtagok, (péntek)</p>	<p>2027. 12. 31.</p>	<p>igénybe vevők száma – a fogyatékkal élő résztvevők, avagy a munkaerőpiacra belépők száma – a fogyatékkal élő tartós munkanélküliek, és/vagy a foglalkoztatásba kerülők száma</p>	<p>* Pályázati források. * Humán erőforrás.</p>	<p>Megfelelő támogatással fenntartható.</p>	<p>Fogyatékosági ügyi tanácsadás” – közvetett dokumentuma (MESZEGYI)</p>
3	<p>A fogyatékkal élők szociális élethelyzetének, lehetőségeinek szerinti, minél teljesebb segítése.</p>	<p>A célcsoport által érintettek fogyatékkal élő, ügyfélkörön túlmenően – A szociális ügyek intézése tekintetében akadályoztatottak, ügyeik intézése nehézkes, segítséget igénylő. Ugyanakkor szociális jövedelmi helyzetük átlag körüli, vagy az alatti, vagy az ill. rosszabb.</p>	<p>Önkormányzati a Fogyatékosági Program - TOP-PLUSZ Operatív Programok</p> <p>* igényfelmérés, tanácsadás, figyelemfelhívás, tájékoztatás. * problémamegoldás * Szolgálat Vizsacsatolás.</p>	<p>Önkormányzati a Fogyatékosági Program - TOP-PLUSZ Operatív Programok</p> <p>* Fogyatékosági ügyi tanácsadás” – közvetett dokumentuma (MESZEGYI)</p>	<p>2027. 12. 31.</p>	<p>igénybe vevők száma – a foglalkoztatásban résztvevők, avagy a munkaerőpiacra belépők száma – a tartós munkanélküliek, és vagy a foglalkoztatásba kerülők száma</p>	<p>* Fogyatékosági ügyi tanácsadás” – közvetett dokumentuma (MESZEGYI)</p>			

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

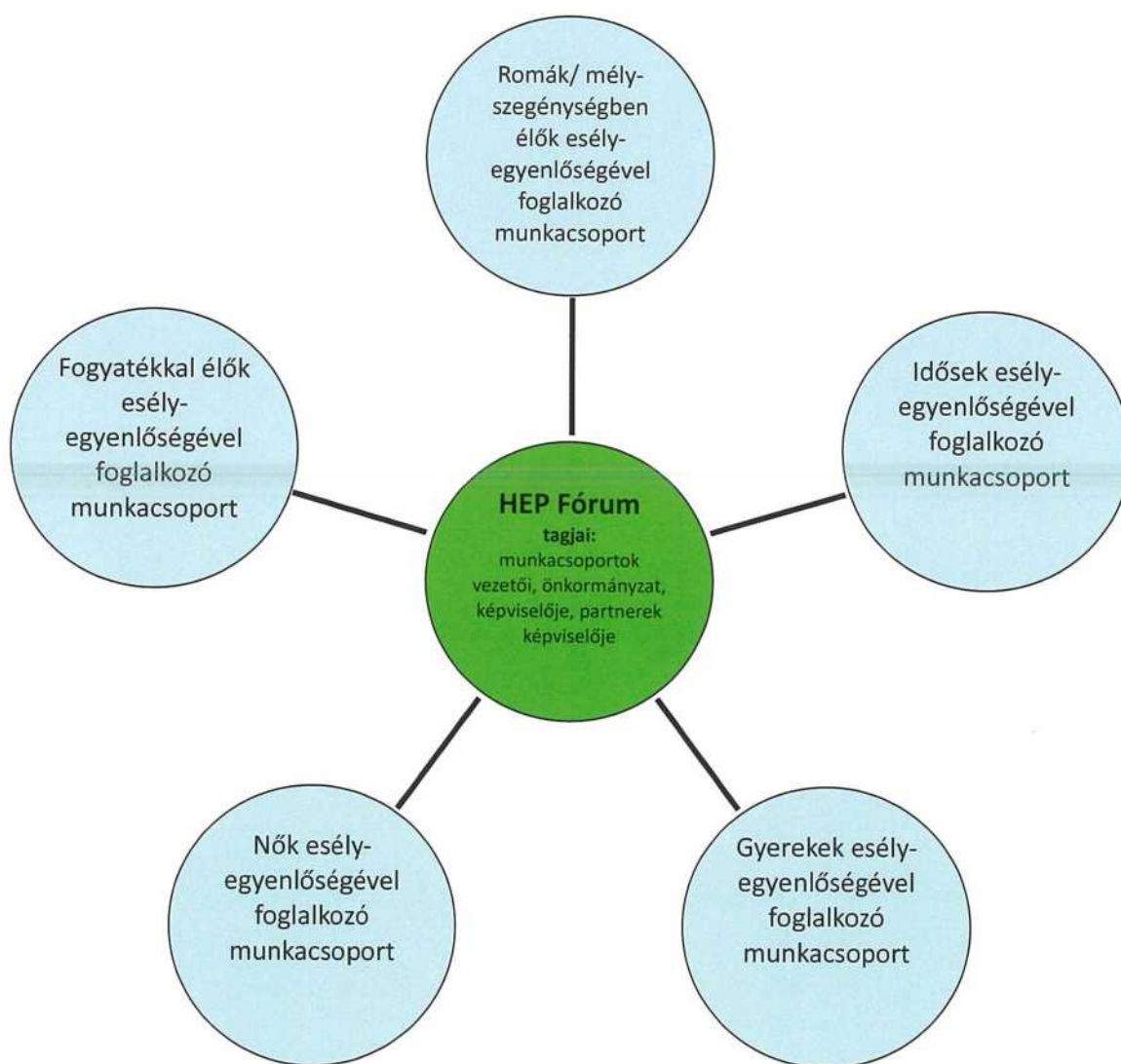
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület *aktorainak* részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Megyaszó község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Megyaszó Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a **85/2022 (X.27.)** számú *határozatával* elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Megyaszó, 2022.10.28.

Hajdú Istvánné
polgármester

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Készült: Megyaszó Község Önkormányzata Képviselő-testületének **2022. október 27.** napján megtartott rendes, nyílt ülésén felvett jegyzőkönyvéből

Megyaszó Község Önkormányzata Képviselő- testületének 85/2022. (X.27.) határozata Megyaszó község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról

Megyaszó Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta Megyaszó község Helyi Esélyegyenlőségi Programjával kapcsolatos előterjesztést és az alábbi döntést hozza:

1. A képviselő-testület - az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény előírásai alapján elkészített – Megyaszó község Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2022- 2027. időszakra vonatkozóan az előterjesztésben foglalt tartalommal egyezően elfogadja.
2. Megyaszó Község Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri a polgármestert, hogy az érintetteket tájékoztassa, továbbá gondoskodjon a nyilvánosság biztosításához szükséges intézkedések megtételéről és a **Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Észak-Magyarországi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság** részére történő megküldéséről.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Hajdú Istvánné s.k.
polgármester

Kissné Bodnár Renáta s.k.
jegyző

A kivonat hiteles:

Megyaszó, 2022. november 3.

Kissné Bodnár Renáta
Kissné Bodnár Renáta
jegyző

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Alírási ⁴		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
Hajdú Istvánné	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Staphi
Kissné Bodnár Renáta	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Kim Bodnár Renáta
Király Péter	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Lap
Bodnár Imréné	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	IGAZOLTAN TÁVOL
Halászné Borza Izabella	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Halászné Borza Izabella
Nagy Edit	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Nagy Edit
Dr. Kiss Bertalan	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Dr. Kiss Bertalan
Molnár Zoltán	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Molnár Zoltán

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételt a HEP elkészítési folyamatban.

